

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Opowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmitowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 286

Poznań, czwartek dnia 25 czerwca 1931

Rok XXVI

Myślmy o własnych interesach

W pewnej części prasy polskiej powitano orędzie prezydenta Hoovera w sprawie długów i odszkodowań niemal z entuzjazmem. Zrobiono to nie tylko ze względów kurtuazyjnych wobec wybitnego męża stanu, ale przede wszystkim ze względu na użytek wewnętrzny. W obecnych ciężkich czasach chciano wpoić w społeczeństwo przekonanie, że coś się zmienia i że zaświtała jutrzeńka lepszej przyszłości. Mamy tak mało powodów do radości, że cieszymy się przynajmniej szczęściem innych, np. ... Niemiec.

Pragnęlibyśmy podzielić te radości i nadzieje, ale niestety położenie Polski w tej sprawie jest nieco odmienne, niż innych państw. Długi wojenne, które obciążają państwa zachodnie w miliardowych sumach, stanowią dla nas stosunkowo drobny odsetek budżetu. Nie odczuwamy więc tu żadnej prawie ulgi. Sfery gospodarcze spodziewają się natomiast wzmoczenia obrotów. W tej dziedzinie istotnie możemy się spodziewać pewnych pośrednich zysków, ale wobec skromnego naszego udziału w handlu zagranicznym będą one również minimalne.

Natomiast interwencja prezydenta Hoovera zawiera niewątpliwie ujemne strony z punktu widzenia politycznego. Przedewszystkiem daje ona jednostronne korzyści wyłącznie Niemcom, które za jednym zamachem pozbywają się kłopotów finansowych. Zdawało się, że kryzys skarbowy w Niemczech okaże się świetną i jedyną sposobnością do zmuszenia Rzeszy do udzielenia politycznych gwarancji Europie. Mówiono, że wzamian za francuską pomoc finansową zażąda się od Berlina rodzaju wschodniego Locarna i wyrzeczenia się wszelkich agresywnych zamiarów. Mówiono, że zmusi się Niemcy do ograniczenia wydatków na zbrojenia, Osthilfe itd.

Wszystkie te plany — zupełnie uzasadnione z punktu widzenia ogólnych interesów gospodarczych, potrzebujących przedewszystkiem pokoju w Europie, a nawet z punktu widzenia finansów niemieckich, — obecnie upadły. Niemcy będą mogły znowu wyrzucić pieniądze na pancerniki, Stahlhelmy i kolonizację. Za rok znajdą się w tej samej sytuacji i znowu zażądają ofiar dla siebie od innych. Już dziś polityka niemiecka, zwolniona z ciężaru odszkodowań, pragnie wyzyskać odzyskaną swobodę, o czym świadczą ciekawe rokowania o traktat handlowy z Rumunją, co leży na linii budowania Mitteleuropy.

Natomiast inicjatywa francuska dozna znacznego skrępowania. Wyrazi się to choćby w tem, że Francja dla pokrycia luki w wysokości 2 miliardów franków, jaka powstanie w jej budżecie wskutek zawieszenia odszkodowań, będzie musiała rozpiąć pożyczkę wewnętrzną, co poważnie osłabi zdolność kredytową Francji na zewnątrz. Słowem, zwolniono z kłopotów Niemcy, które same zawiły swej nędzy finan-

Niemiecko-sowiecki pakt przyjaźni

Moskwa, 24. 6. (PAT). Dziś zastępca komisarza spraw zagarnicznych Krestinśkij i ambasador niemiecki von Dirksen podpisali w Moskwie protokół o przedłużeniu mocy obowiązującej paktu, zawartego pomiędzy Z. S. R. R. a Rzeszą niemiecką dnia 24 czerwca 1926 r. w Berlinie. Równocześnie termin obowiązywania konwencji, zawartej przez oba rządy w sprawie procedury koncyliacyjnej, został uzależniony od trwania mocy obowiązującej wyżej wzmiankowanego paktu.

W podpisany dziś protokół oba rządy dają wyraz swemu pragnieniu

kontynuowania, za pomocą przedłużenia rzeczonoego paktu, przyjaźielskich stosunków, istniejących pomiędzy Z. S. R. R. a Niemcami, przyczynienia się do dalszego rozwoju wzajemnej współpracy, odpowiadającej interesom obu krajów, oraz dopomoczenia do utrwalenia powszechnego pokoju. Pakt może być wypowiedziany zapomocą deklaracji, uczynionej na rok zgóry, ale w każdym razie nie wcześniej jak dnia 30 czerwca 1933 r., w przeciwnym razie automatycznie zachowuje nadal swoją moc obowiązującą. Pakt musi być ratyfikowany przez obie strony.

Stolica Apostolska przeciw zarzutom rządu włoskiego

Rzym, 25. 6. (PAT). W kołach watykańskich nota rządu włoskiego wywołała szereg zastrzeżeń. Zarzuty prowadzenia przez Akcję Katolicką działalności wywrotowej szczególnie dot-

knęły Stolicę Apost., która w swoich dyrektywach wyraźnie podkreślała zawsze apolityczny charakter działalności Akcji Katolickiej.

Lord R. Cecil o konferencji rozbrojeniowej

Praga, 24. 6. (PAT). Dziś przybył z Wiednia lord Robert Cecil, witany na dworcu przez ministra spraw zagranicznych Benesa, przedstawiciela prezydenta Masaryka, oraz szereg innych osobistości. Lord Cecil jest gościem prezydenta Masaryka. Jutro wygłosi tu odczyt o problemie międzynarodowego rozbrojenia.

Dziennik „Prager Tageblatt“ zamieszcza krótki wywiad z lordem Robertem Cecilem. Zapytany w kwestji konferencji rozbrojeniowej oświadczył lord Cecil co następuje:

„Zdaniem moim zbliżająca się konferencja rozbrojeniowa jest największą i najważniejszą, jaką kiedykolwiek świat widział. Niezmiernie ważnym jest, by konferencja ta przyniosła rezultaty i aby uczyniony został jakiś istotny krok, któryby doprowadził do ograniczenia zbrojeń światowych. Nikt

nie jest w stanie przewidzieć groźnych następstw niepowodzenia konferencji, gdy jej powodzenie może się w wysokim stopniu przyczynić do złagodzenia trudności finansowych, przedewszystkiem zaś do złagodzenia podejrzliwości, niedowierzania i rywalizacji mocarstw, w czem leżą głównie przyczyny trudności światowej. Przypuszczalnie zawile byłoby oczekiwać od konferencji tego wszystkiego, czego się spodziewamy, ale musi ona być pierwszą z szeregu konferencji, które zmniejszą zbrojenia do poziomu potrzebnego dla wewnętrznych sił ochronnych“.

W dalszym ciągu z wielkim uznaniem odniósł się lord Cecil do planu prezydenta Hoovera i wyraził nadzieję, że rząd angielski, a także rządy państw innych, bez wahania zgodzą się na ten plan.

Sprzedż ziemi Polakom — zdradą stanu

Pila, 25. 6. (PAT). Hitlerowcy złożyli w sejmie pruskim interpelację w sprawie sprzedaży ziemi przy parcelacji majątku Kolesin (Goltzen) w pow. Cylichowa - Świebodzin Polakom z sąsiedniego Nowego Kramaska w pow. babimojskim na pograniczu. Interpelacja żąda m. i. wytoczenia niejakiemu Salomonowi z Gorzowa,

który przeprowadzał parcelację, procesu o zdradę stanu przez oddanie ziemi Polakom „wobec zagrożenia niemieckiego wschodu“ i uniemożliwienia na przyszłość sprzedaży ziemi w polskie ręce. Z tego samego powodu prasa niemiecka podnosi wielki alarm.

Manufaktura Widzewska stanęła

Łódź, 25. 6. (Tel. wł.). Dziś w czwartek zostają unieruchomione na czas nieograniczony zakłady Widzew-

skiej Manufaktury w Łodzi, zatrudniające około 7 tys. robotników.

sowej przez to, że wywołały wojnę, a następnie prowadziły politykę rozrzućną i pełną niepokoju, a przerzućno te kłopoty ni stąd ni zowąd na Francję, nie uprzedziwszy jej nawet w odpowiedniej chwili.

Ponad tem wszystkim góruje jeszcze jeden moment. Inicjatywa prezydenta Hoovera oznacza rewizję planu Younga, czyli uroczyste zawartej umowy międzynarodowej. Ołóż, czy podważanie układów dyplomatycznych w sposób jednostronny i przez proste pociągnięcie pióra nie jest objawem niepokojącym?

Czy nie gotowe stać się precedensem?

Nastroje, jakie panują we Francji, są więc całkiem zrozumiałe. Ale Polska też nie ma powodów do cieszenia się, że „wrzód pękł“, jak to pisała z emfazą „Gazeta Polska“. Polska nie jest przecież kolonią niemiecką i wszystko, co wzmacnia Rzeszę, a osłabia Francję, nie może się dobrze odbijać na naszych stosunkach. Inicjatywa prezydenta Hoovera — pomyślana niewątpliwie w szlachetnych intencjach — daje nam znakomite korzyści gospodarcze, budzi natomiast znaczne obawy polityczne.

Nowy protest przeciw wyborom w okręgu plockim

W związku z ogłoszeniem przez okręgową komisję wyborczą ostatecznego wyniku wyborów w okręgu plockim, czytamy w „Robotniku“:

„Okręgowa komisja wyborcza nie chciała wchodzić w zarzuty, stawiane protokołom różnych komisji obwodowych, nie chciała też badać słuszności tych zarzutów, odsyłając pełnomocników list opozycyjnych do... Sądu Najwyższego. Komisja ograniczyła się do mechanicznego zesumowania liczb podanych w protokołach obwodowych, chociaż były liczby wyraźnie dopisane, a nawet przerabiane (w jednym wypadku 4 na 8, naturalnie, na korzyść „jedynki“).

„Pozostaje więc złożenie szczegółowo uzasadnionego protestu do Sądu Najwyższego, co zostanie w najbliższej przyszłości uskutecznione.

„Różnice cyfrowe między sprawozdaniami naszych mężów zaufania i protokołami komisyjnymi podaliśmy wczoraj w zastosowaniu do 11 obwodów; według ostatnich wiadomości w grę wchodzi tutaj około 40 obwodów, przeważnie z pow. plockiego, a dojdą jeszcze niewątpliwie powiaty inne. Suma ogólna różnic — to tysiące głosów, bynajmniej nie setki; lwia część — na korzyść „jedynki“, niekiedy na niekorzyść „siódemki“ i „czwórki“ (naprzykład w osadzie Bielsk).

„W warszawskich kołach prawniczych oświadcza, że, jeżeli Sąd Najwyższy uzna słuszność stawianych zarzutów i zarządzi ponowne wybory w okręgu plockim, — w takim razie będą musiały tym razem być wyciągnięte — w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej — wszystkie konsekwencje prawne w stosunku do osób urzędowych, winnych dokonania lub tolerowania nadużyć. Te osoby musiałyby być pociągnięte do odpowiedzialności karnej. Według tekstu rozporządzenia grozi im po kilka lat więzienia.“

Na co idą pieniądze państwowe?

(KAP.) Tygodnik paryski „Polak we Francji“ w nr. 25 podaje wiadomość, zatytułowaną „Skandal“. Ostatnio w Paryżu powstało nowe pismo, „Dziennik Polski“, który rozpoczął swój żywot od przedruku znanych artykułów Boya, zachwalających praktyki maltuzjańskie. „Polak we Francji“ podaje, że „Dziennik Polski“ otrzymał już 120.000 franków subwencji, która ma niedługo być podwyższoną do 300.000. Tygodnik katolicki rzuca słuszną uwagę pod adresem naszej ambasady: „Czy nie lepiej byłoby subwencją wspomóc nędzę wychodzącą, niż pocieszać naród, że upodleniem i grzechem można dojść do szczęścia?“

Opinia w kraju słusznie będzie zdziwiona, że w dobie tak ostrego kryzysu, jaki Polska przeżywa, w Paryżu zakłada się za pieniądze państwowe nowe wydawnictwo, które w dodatku jest rozsądnikiem zepsucia i waśni wśród naszego wychodźstwa.

Organizacja szpiegowska na Quai d'Orsay.

Paryż, 25. 6. (PAT). W ministerjum spraw zagr. wykryto organizację szpiegowską. Urzędnik, któremu polecone było odszyfrowanie depesz, został wczoraj schwytany na gorącym uczynku wręczania osobie obcej szeregu ściśle poufnych dokumentów. Aresztowano 3 osoby. W mieszkaniach ich wykryto wysoce kompromitujące dokumenty.

Wobec nowej niżki płac urzędniczych

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 24 czerwca.

Wydane w poniedziałek zarządzenie rządu w sprawie nowego ograniczenia poborów pracowników państwowych zaskoczyło wszystkich, nikt się bowiem nie spodziewał, by zarządzenia majowe o ograniczeniu 15 proc. dodatku tak szybko okazały się za szczupłe. Tymczasem wyciekano niedzieli, w której odbywały się wybory w Płocku i zaraz nazajutrz opublikowano znane zarządzenia.

Radykalizm i pośpiech tych zarządzeń wskazuje najdokładniej, w jakim stanie znajduje się stan państwowych finansów i jak się przedstawiają dochody skarbowe. Najfatalniejsza, iż zarządzenia wszystkie zaskakują ludzi, którzy w ciągu tygodnia muszą zrewidować swój dotychczasowy system życiowy i dokonać przebudowy życia na nowych warunkach. Ze się to odbija najfatalniej na całokształcie naszego życia gospodarczego, o tem niema co mówić. Ze przedewszystkiem pierwszą ofiarą będzie zlikwidowanie wszelkich potrzeb kulturalnych i intelektualnych, to rzecz pewna. Księgarnie, wszelkie zakłady wydawnicze odczują pierwsze redukcje poborów.

Ale najgorsza, że zarządzenie takie stabilizuje u nas stan niepewności. Już i tak żyjemy nieustannie pod znakiem podniecenia i wrzenia, a teraz, gdy takie zarządzenia spadają niespodzianie w ciągu tygodnia, to stan niepewności może się tylko umocnić i utrwalić.

Co utrwała się również: oto, że zarządzenie takie nie jest ostateczne i że po nim nastąpią jeszcze i inne. Ogłoszony równocześnie list premiera Prystora zawiera ustęp:

„Zmniejszenie zaś wydatków, związane z pracą nad usprawnieniem i uproszczeniem administracji może przynieść praktyczne wyniki budżetowe dopiero po upływie pewnego czasu — nieraz po szeregu miesięcy“.

Jest to zapowiedź „uproszczenia administracji“, co w rzeczywistości będzie się ograniczało do znacznej redukcji sił pracowniczych i reformy pragmatyki urzędniczej, pozwalającej na usunięcie pracownika bez emery-

tury. Sprawa ta będzie jednak mogła być załatwiona dopiero po uchwaleniu odpowiednich ustaw przez parlament.

Parlament, w którym BB. posiada zdecydowaną większość, uchwali każde przedłożenie rządowe, tak jak je uchwalili w poprzedniej kadencji. I tu właśnie tkwi cała niemoralność sytuacji. Budżet ten został uchwalony głosami tylko BB. Głosami BB. nadano rządowi pełnomocnictwa do dokonania obniżki poborów urzędniczych o 15 proc. A gdy fakt ten nastąpił, natychmiast ciż sami posłowie, którzy głosowali za budżetem i wspomnianym wnioskiem, podnieśli larum i gwałt w obronie pracowników.

Teraz mamy do zanotowania inny bardzo znamienity objaw. Oto prasa „sanacyjna“ najbardziej liberyjna, że by nie stracić pocztytoci i żeby salwować rząd, podniosła z powodu poniedziałkowej niżki nowy alarm, pisząc:

„Z górą pół roku mija od czasu, w którym władza wykonawcza w naszym państwie osiągnęła warunki zgodnej współpracy z władzą ustawodawczą: gdzie są wyniki, gdzie pozytywne owoce tej współpracy?“

„Społeczeństwo pragnie i ma prawo wiedzieć, że rząd w ratowaniu skarbu nie idzie po linii najslabszego oporu.“

„Rozumiemy, że w wyszukaniu tych źródeł (ratunku) obok sfer rządowych wziął udział mogą i powinny także kompetentne czynniki opinii społecznej. Tylko najściślejsza kooperacja rządu i społeczeństwa może przynieść poprawę bytu“.

Głos cytowany „Kurjera Czerwonego“, który uchodzi nie bez słuszności za wyraz polityki pułkownikowskiej, jest świadectwem, że koła te chcą przez obudzenie odpowiedniego nastroju skierować opinię publiczną w innym kierunku i osłaniać rząd jak najsilniej. Dzisiaj się woła o współpracę z społeczeństwem, mówi się nawet o parlamencie, gdy jeszcze niedawno odsuwało się wszelką myśl współdziałania ze społeczeństwem.

To są typowe igraszki. A urzędnicy przy wyborach w Płocku głosowali gremjalnie na... jedynek! H. W.

do odpreżenia moralnego i zacieśnienia węzłów współpracy pomiędzy Ameryką a Europą, że poza tem należy dziurę, wywołaną w budżecie francuskim, a wynoszącą około 3 miliardów, jakie Niemcy nie wypłaciliby dzięki moratorium, wypełnić zmniejszeniem budżetu wojskowego; że wreszcie powinno się związać wogóle sprawę zawieszenia wyplat z kwestją równoczesnego rozbrojenia! Oto opinie, jakie spotykamy na łamach socjalistycznego „Populaire“, czy też radykalnej „Republique“. Im zaś wtóruje germanofilska „Volonté“, stojąca podobno blisko Quai d'Orsay, a protestująca przeciwko „skandalicznemu“ komentarzom narodowej prasy, która, zdaniem jej, nie jest wyrazem uczuć Francji.

Natomiast jest faktem znamienitym, że nawet „Matin“ występuje przeciwko inicjatywie amerykańskiej. Uważa on, że Francja nie odniesie żadnej korzyści politycznej z poświęcenia, dokonanego poniekąd pod presją moralną prezydenta Hoovera. Niemcy bowiem będą uważali, iż cała zasługa jemu tylko przypada.

W kołach narodowych plan amerykański jest w sposób ostry, ale sprawiedliwy komentowany. I tak p. Bernus w „Journal des Débats“ specjalnie nastaje na fakt, że proponowane moratorium powinno wejść w życie z dniem 1-go lipca b. r., ale, jak zaznacza prezydent Hoover, „z zastrzeżeniem ratyfikacji przez kongres amerykański“. Ponieważ zaś ten ostatni zbierze się dopiero za kilka miesięcy, zatem o ileby ów układ międzynarodowy został przyjęty, to po pewnym czasie jego wprowadzenia w życie, mógłby być unieważniony, gdyby stanowisko kongresu okazało się negatywne. Nie inaczej miała się rzecz z ratyfikacją przez Stany Zjednoczone traktatu wersalskiego i obiecanych Francji gwarancji. Poza tem p. Hoover w swoim oświadczeniu zrobił aluzję do konferencji rozbrojeniowej. W obecnych koniunkturach przedstawia ona rzeczywiste niebezpieczeństwo, gdyż rezultatem jej mogłoby stać się powiększenie sił agresywnych Niemiec.

Z Piszczan 22. 6. 1931 r.

Przez liczne nowe budowle posiadają Piszczany znaczny wybór nowoczesnych pokoi w każdej cenie. Co do specjalnych niżek w opłatach dla kuracjuszy z Polski, oraz co do cen i piszczańskich kuracji domowych, udziela informacji: Biuro Piszczany, Poznań, Rzeczypospolitej 3. Tel. 1895. Tw 1588

Dla „Echo de Paris“, „Figaro“ i „Ami du Peuple“ kampanja szantażu, uprawiana przez Berlin, odnosi zwycięstwo na całej linii. Plan amerykański prowadzi do rewizji planu Younga. Jeżeli zaś Francja nie przystanie na czynione propozycje, to naturalnie na nią wzięta zostanie odpowiedzialność za upadek projektowanych układów, wymierzonych przeciwko jej finansom i jej bezpieczeństwu. „Anglicy i Amerykanie — pisze Buré — postanowili postawić Niemcy na nogi naszym kosztem. Dlatego też rząd powinien odeprzeć te rujnujące propozycje anglo-amerykańskie „made in Germany“!

Tymczasem minister spraw zagranicznych tak, jak zapowiadał, że Anschluss nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa, tak też ostanio także z wysokości trybuny oświadczył, że kwestja rewizji planu Younga nie jest na czasie... Dyplomacja francuska w Wiedniu, Berlinie i Waszyngtonie spotyka się z ostrą krytyką społeczeństwa, które zdaje sobie sprawę, iż Francję stawia się z coraz większą swobodą przed faktem dokonanym. Dlatego też hipoteza nowych koncesyj ze strony Francji spotkała się w izbie z energicznymi protestami. Przedłużająca się lista niespodzianek w rodzaju „Anschlusu“, manifestacji Stahlhelmu, wizyty w Chequers i propozycji amerykańskich, rzuca coraz charakterystyczniejsze światło na negatywny bilans polityki lokarneńskiej i niebezpiecznego zaślepienia „pielgrzymów pokojowych“.

I. Briares.

Francja wobec propozycji amerykańskich

Waszyngton i Londyn na pomoc Berlinowi

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w czerwcu.

Sensacyjna propozycja prezydenta Hoovera, odnosząca się do udzielenia Niemcom całkowitego moratorium, wywołała oczywiście we wszystkich tutejszych sferach głębokie i zrozumiałe poruszenie. Choć wiadano, że manewry niemieckie w sprawie długów są zakrojone na bardzo szeroką skalę, to jednak nie przypuszczano, aby odniosły one równie szybki i doniosły sukces. Waszyngton bowiem uprzedza poniekąd życzenia Berlina, wysuwając zamiast niego, sprawę moratorium przed forum europejskim. Nie dość na tem: przechodzi on do porządku dziennego nad zasadniczymi zobowiązaniami planu Younga, na podstawie których moratorium nie miało rozciągać się na wyplaty bezwarunkowe, obracane przez Francję na odbudowę zniszczonych departamentów; przez to samo wskazuje drogę do ponownej rewizji układów haskich. Te zaś w swoim czasie miały stanowić „ostateczne“ uregulowanie zagadnienia długów i odszkodowań wojennych. Poza tem sama forma wystąpienia prezydenta Hoovera spotkała się tutaj z protestami: przez swój gest bowiem stawia on właściwie Francję przed faktem dokonanym, bez przeprowadzenia uprzedniej wymiany zdań pomiędzy Waszyngtonem a Paryżem co do kapitalnych problemów, w pierwszej linii interesujących naród francuski.

Wystąpienie p. Hoovera zostało natomiast poprzedzone rokowaniami, prowadzonymi przez Waszyngton z gabinetami londyńskim i berlińskim. „Niewinne“ rozmowy z Chequers nabierają teraz całego znaczenia, a także podróż finansistów amerykańskich do Europy, poprzedzona wizytą dr. Schachta w Stanach Zjednoczonych. Ten zespół faktów świadczy najlepiej, iż stoimy wobec ponownej ofensywy, przeprowadzonej przeciwko Francji: ona to bowiem, w zrozumieniu tych szczególnych zbawców Europy, a właściwie zbawców Niemiec, ma ponieść największe ofiary na ołtarzu... pokoju

Komu bowiem przyniesie największe korzyści moratorium, tak szczerobliwie proponowane przez prezydenta Hoovera? — Ameryce i Niemcom. Różne bowiem stowarzyszenia oraz kapitałści amerykańscy już od szeregu lat udzielali Niemcom poważne kredyty. Dzisiaj, wobec krytycznej sytuacji Rzeszy, businessmanci Nowego Świata chcą oczywiście ocalić swe kapitały. Dlatego też prezydent Hoover domaga się całkowitego moratorium, za wyjątkiem sum, jakie Niemcy są winne „wierzycielom prywatnym“! Słowem chodzi o ocalenie pieniędzy kapitalistów amerykańskich.

Plan jednak p. Hoovera przynosi największe korzyści Rzeszy, a to zarówno finansowej, jak i politycznej natury. Wiadomo, że jeżeli jej sytuacja jest krytyczna, to po największej części spowodowana celowo złem zawiadywaniem finansami. A z drugiej strony praca Rzesza otwarcie nad zburzeniem obecnego porządku europejskiego. Zwycięstwo finansowe, jakie Niemcy mogą odnieść przy pomocy Ameryki, stanie się niewątpliwie nadzwyczajną zachętą dla zrealizowania ich planów politycznych. Inicjatywa amerykańska stanowi już obecnie dla Niemiec niesłychany wprost sukces polityki silnej pięści. Cynizm, z jakim pracują one nad finansową, czy też polityczną rewizją traktatów, równa się jedynie słabości, z jaką przeprowadzona jest od szeregu lat „likwidacja zwycięstwa“. W tych warunkach zrozumiałem jest, iż wszelkie dalsze wysiłki Berlina będą wymierzone ku temu, by kolejno, po uwolnieniu się z „harczu“, obalić także zniechęcony „dyktat“ wersalski.

Opinia francuska w sprawie propozycji prezydenta Stanów Zjednoczonych podzieliła się, jak zawsze, na dwa zasadnicze odcienie. Socjaliści i radykali uważają ją za „powiew pokoju“, za „gest pełen elegancji i szczerobliwości“! Inni w swem zaślepieniu idą jeszcze dalej, gdyż utrzymują, iż nowe poświęcenia, uczynione przez Francję, przyniosą

Obrazki ze Zjazdu Katol. w Zbąszyniu

Od jednego z uczestników Zjazdu Katolickiego otrzymujemy następujące uwagi:

Jurgiełt.

Sobota wieczór w Zbąszyniu! Na estradzie czekają dostojnicy: Za chwilę rozpocznie się manifestacja. Światło pochodni wyczarowuje z ciemnicy piękny kościół. Ogromne tłumy zalegają rynek i przyległe ulice.

Nareszcie zgłasza się marszem orkiestra. Z pomiędzy kulis ciemności wysuwa się pochod. W myśl zarządzeń z góry, zawsze ma być na czele — „Strzelec“. Wprawdzie jest organizacją najmłodszą, ale forytowaną, subwencjonowaną, umundurowaną, dożywianą, stale wysuwaną. — Benjaminek najmilszy! Przyjemniaczek ogólnie kochany!

Idzie tego skromniuchna gromadka! Może trzydziestu! Może trochę więcej — ale może i trochę mniej!

Idzie bez zapału — prawie ponura-wo.

Potem przerwa! Bardzo długa, przewlekła, prawie nie kończąca się przerwa. — Przyszli z ciemności — ciemności ich wchłonęły!

Potem przerwa — niesamowita, aż ciężka. Estrada czeka: Usłużny wieczerzyk odwieża powietrze. — Lekki deszczyk zakrapia ślady, które mógł być zostawić po sobie Benjaminek.

Nareszcie po długich minutach — zbliżają się dziarskie, radosne tony, słychać okrzyki, robi się ruch. Przed estradą defiluje właściwy — bardzo długi i piękny pochód!

Młodź naprzód!

Skończyły się obrady! Wszyscy pójdą na radosne Te Deum do kościoła. Ulice pełne narodu, mieniących się barwami, w słońcu sztandarów, rozsmianych twarzy, iskrzących się oczu. Ustawia się pochód wspaniały, bardzo wielki, sprawny, wprost potężny. Początek jego przy Strzelnicy! Zmierza na rynek, rozłożony przed kościołem. Zapelnia się powoli obszerny, prostokątny plac. Trudno wyliczyć wszystkie organizacje. Są bractwa, stowarzyszenia parafjalne. Ustawia się swoim szykiem S. M. P. i znowu własnym harcerstwem! Staje mocno, bogaty licznym sztandarami i pionacami znakami koszul Sokół. Obok następują twardo, po żołniersku Powstańcy i Wojały, przy nich Hallerczycy!

Wtem robi się szum! Słychać oklaski, okrzyki, radosną wrzawę. Z

Senatorskiej ulicy zachodzi jakimś nowym ładem na rynek ogromny zastęp! Głowy odkryte, czoła harde, pod płowemi czuprynami oczy młode i dumne! Niosą przed nimi dwa wielkie miecze, spowite w białoczerwone wstęgi, wzięte po Chrobrym! Zachodzą sprawnie! Ktoś obok liczy rzędy! Chyba tysiąc ich będzie w czwórkach! Zajmują swoją część rynku. Znowu witani burzą oklasków, grzotem serdecznych okrzyków! Niosą transparenty z dobrze dobraną treścią.

To oni! Zle widziani, śledzeni, bez pieniędzy i pomocy, chętnie brani w areszty i procesy.

Tem wszystkim bliżsi i drożsi!

Młodzi Obozu Wielkiej Polski — którzy zaciągają na przyszłość — którzy o niej będą rozstrzygać.

Książka

o sensacyjnym procesie

„Słowo Pomorskie“ donosi, że o brońcy redaktora tego pisma, p. Aleksandra Wojdera w procesie z gen. Leonem Berbeckim, pp.: Stanisław Kijeński z Warszawy i dr. Paweł Ossowski z Torunia zamierzają wydać w formie książki przebieg znanego dzisiaj w całej Polsce procesu z kompletnym materiałem oskarżenia, dowodowym, odwodowym, obronczym i z jego siedmioma wyrokami — jako przyczynek do historii sądownictwa polskiego na Pomorzu. Adwokat dr. Ossowski dołączy do tego wydawnictwa jeszcze materiał z kilkunastu dalszych procesów politycznych redaktorów „Słowa Pomorskiego“, zakończonych na ich korzyść wyrokami Sądu Najwyższego lub Sądu Apelacyjnego w Toruniu.

Strajk marynarzy w Gdyni zlikwidowany.

Warszawa, 24. 6. (PAT). Donoszą z Gdyni, że zatarg, jaki powstał między związkami armatorów a marynarzami, został zlikwidowany.

Aparaty i Przybory Fotograficzne

w olbrzymim wyborze po cenach konkurencyjnych poleca

Foto Br. Machalla, Poznań, ul. 27 Grudnia 2.

Pw 13 030-25,55

Odpowiedź Francji na projekt Hoovera

Rząd francuski, akceptując zasadniczo propozycję amerykańską, stwierdza, że plan Younga nie może być naruszony — Sprawa t. zw. spłaty bezwarunkowej

Paryż, 24. 6. (PAT). Tekst odpowiedzi francuskiej, która została dziś zakomunikowana ambasadorowi amerykańskiemu w Paryżu, zostanie ogłoszony dopiero, gdy odpowiedź ta dojdzie już do Waszyngtonu.

W kołach dobrze poinformowanych stwierdza, że rząd francuski powziął stanowcze postanowienie co do praw państw, będących wierzycielami Rzeszy Niemieckiej w granicach, przewidzianych przez plan Younga, i że odpowiedź francuska wskazuje na konieczność pogodzenia planu prezydenta Hoovera z interesami państw, od których żąda nowych ofiar na rzecz Niemiec. Główną myślą rządu francuskiego jest wciągnięcie — o ile możliwe — planu prezydenta Hoovera do ram, wytkniętych przez plan Younga, aby, nie dając najmniejszego pozorów odstąpienia od tego planu, uniknąć rozpoczęcia opracowania koncepcji, z takim trudem postawionej już na nogi.

Aby dopiąć tego celu wymyślono dość dowcipną formułę: zamiast prostego moratorium, Niemcy wniosłyby do banku wypłat międzynarodowych roczną bezwarunkową spłatę, wynikającą z zobowiązań planu Younga, poczem suma w ten sposób spłacona zostałaby później zwrócona Rzeszy niemieckiej w formie awansu. Byłaby to więc zwykła operacja buchalteryjna i sytuacja dla Niemiec okazałaby się taką samą, jaką przewiduje plan Hoovera.

Paryż, 25. 6. (PAT). Według doniesień prasy odpowiedź Francji na propozycję Hoovera obejmuje 4 strony pisma maszynowego. Odpowiedź podkreśla dążenie Francji do współpracy międzynarodowej i omawia wpływ, jaki może wywrzeć propozycja Hoovera na życie gospodarcze Francji. W związku z temi ewentualnymi skutkami Francja domaga się utrzymania nienaruszalności zasad planu Younga i proponuje rozwiązanie sprawy w drodze transakcji, w myśl której transakcja nieuwarunkowana, należąca Francji, byłaby zapisana na jej aktywach w Międzynar. Banku Wypłat, który na własną odpowiedzialność mógłby tę sumę w całości lub części pożyczyc Niemcom na cele odbudowy gospodarczej.

Omawiając tę sprawę, „Petit Parisien” pisze, że Francja jest — jak za-

Socjaliści francuscy w obronie prawa Francji do odszkodowań

Paryż, 24. 6. (PAT). Dzisiejsza prasa ogłasza doniosłą deklarację parlamentarnej grupy socjalistycznej w sprawie propozycji prez. Hoovera.

Oświadczają oni mianowicie, że nie uważa bynajmniej, aby odszkodowania i długi stanowiły jedno i to samo. Grupa ta będąca zwolenniczką kompletnej anulowania długów, podkreśla, że

Belgia a propozycje Hoovera

Bruksela, 25. 6. (PAT). Przywódca socjalistów Vandervelde, przemawiając dziś w Izbie Deputowanych na temat propozycji prezydenta Hoovera, oświadczył, że Belgia nie może zrzec się swego słusznego uprzywilejowanego stanowiska. Słowa te spotkały się z aprobatą ministra spraw zagranicznych Hymansa, który w przemówieniu swem podkreślił

Głosy prasy niemieckiej o wystąpieniu kanclerza Brüninga

Berlin, 24. 6. (PAT). Mowa kanclerza Brüninga wywołała w opinii niemieckiej silne wrażenie, które wyraz swój znalazło już w prasie.

„Deutsche Allgemeine Zeitung” przypisuje mowie kanclerza znaczenie takie, jakie posiadałoby expose rządowe przed parlamentem. Dziennik zwraca się do Francji z zapytaniem, czy okaże ona zrozumienie dla wielokrotnego gestu niemieckiego. Oświadczenie Brüninga jest otwartym zaproszeniem pod adresem Francji do „francuskiego Chequers”.

Hugenbergowski „Tag” uważa, że wystąpienie Brüninga spowodowane zostało dyskusją w gabinecie francuskim. Brüning, być może, powiedział sobie, że mimo rezerwy, jaką Paryż od miesięcy okazuje wobec Niemiec, należy jednak wystosować do Francji „generalną ofertę pokoju”.

Socjalistyczny „Vorwärts” pisze o dobrej i odważnej mowie. Z chwilą, kiedy zastrzeżenia Francji wywołały w kołach prawicowych niemieckich kampanję nienawiści, mowa Brüninga zasługuje na pełne uznanie. Wpływa ona na wzmocnienie prestyżu

wsze — ożywiona szczerem pragnieniem pokoju i nie odwraca się nigdy od ręki, która jest do niej wyciągnięta. Trzeba jednak dać jej dowody trwałych i szczerych zamiarów pokojowych ze strony drugiej Francja nie będzie się czuła bezpieczną, dopóki żywioły odwetowe w Niemczech nie będą poskromione.

W dzienniku „L'Ordre” Emil Buret pisze: Nie zgodzimy się nigdy, aby uczynić nas odpowiedzialnymi za bankructwo Niemiec. Niemcy mogłyby zapłacić nam wszystko, co były winne, gdyby nie użyły wszystkich swoich środków na przygotowywanie odwetu. Niema pokoju bez poszanowania traktatów. Oto, co premier Laval powinien był odpowiedzieć prezydentowi Stanów Zjedn., który dąży prostą drogą do celu, pogardzając środkami, niezbędnymi do jego osiągnięcia.

Paryż, 24. 6. (PAT). Rada ministrów omawiała podobno na dzisiejszym posiedzeniu sprawę ewentualnego oficjalnego spotkania francusko-niemieckiego, które zaproponował w swoim przemówieniu kanclerz Brüning. Spotkanie to — o ileby projekt stał się konkretny — przyjęte byłoby przez opinię francuską przychylnie.

Berlin, 25. 5. (PAT). Berlińskie koła polityczne oświadczyają, że niezrozumiałe jest dla nich, dlaczego rząd francuski domaga się od Niemiec spreycyzowania wniosku o spotkanie z ministrami francuskimi. Kanclerz Brüning wypowiedział się w tej sprawie dość wyraźnie, obecnie więc jest kolej na Francję, która winna zwrócić się do Niemiec z zaproszeniem.

London, 25. 6. (Tel. wł.). Według wiadomości Reutera z Waszyngtonu odbył prezydent Hoover trzygodzinną konferencję z Stimsonem i Millsem na temat dalszego postępowania Ameryki w sprawie uczynionej propozycji.

Poza tem Reuter donosi o instrukcji dla amerykańskiego ministra skarbu, który obecnie znajduje się w Europie, ażeby niezwłocznie po przybyciu swoim do Paryża rozpoczął z rządem francuskim i zainteresowanymi mocarstwami rokowania w sprawie długów. Zaleca mu się w tym względzie tak dalece pospieszyć, ażeby odroczenie spłat na jeden rok mogło nastąpić już od 1 lipca.

prawa Francji do odszkodowań nie mogą pod żadnym pozorem ulec umorzeniu. Jest to — oświadcza deklaracja socjalistycznej grupy — prawo naturalne, stojące wyżej ponad traktatami. — Stronictwo socjalistyczne zdecydowane jest stanowczo bronić tego prawa, które 3-krotnie zostało już uroczyście uznane przez II Międzynarodówkę.

gest prezydenta Hoovera. Zdaniem ministra, propozycja amerykańska wymaga omówienia jej przez Izbę deputowanych.

Bruksela, 25. 6. (PAT). Izba Deputowanych uchwaliła 93 głosami przeciwko 77 kredyty na obronę granic w wysokości 210 milionów franków.

kanclerza, jako męża stanu. Brüning wystąpił otwarcie w sprawie francuskiego Chequers, — głos ma obecnie premier Laval.

Natomiast „12-Uhr-Blatt” ogłasza sensacyjny komentarz do wystąpienia Brüninga. Koła berlińskie mają uważać mowę Brüninga za zapowiedź zupełnej zmiany kursu polityki zagranicznej Niemiec. Wystąpienie kanclerza było zupełnie nieoczekiwane i dało pole do wielu przypuszczeń i kombinacji. Rząd niemiecki miał otrzymać z Paryża informację, że tego rodzaju wystąpienie uratować może pozycję Brianda w parlamencie francuskim. Odroczenie decyzji gabinetu francuskiego w sprawie projektu Hoovera miało rzekomo na celu tylko umożliwienie kanclerzowi wygłoszenia mowy. W Berlinie uważać mają za rzecz pewną, że po przyjęciu propozycji Hoovera przez rząd francuski Niemcy oficjalnie zrezygnują z projektu niemiecko-austriackiej unji celnej. Do ostatniego wystąpienia skłaniać miał Brüninga również ambasador amerykański w Berlinie Sackett.

Dokoła redukcji plac.

Warszawa, 25. 6. (PAT). Jak donosi prasa, Rada Min. zarezerwowała w budżecie na r. 1931/32 pewne kwoty na wypłatę specjalnych wynagrodzeń dla pracowników P. K. P. oraz poczt, telegrafów i telefonów. Równocześnie Rada Min. upoważniła min. komunikacji i min. poczt i tel. do wypłacania pracownikom specjalnych wynagrodzeń i renumeracji (w miejsce zniesionych ostatnio uchwałą Rady Min. dodatków budowlanych).

Samobójstwo z powodu redukcji poborów

Warszawa, 25. 6. (Tel. wł.). Przy ul. Chłodnej 68 55-letni urzędnik Henryk Sosnowski powiesił się w przedpokoju na sznurze, przymocowanym do gazomierzy, a w listach oznajmił, że odbiera sobie dobrowolnie życie wobec redukcji poborów i widma nędzy. (w)

Nawałnica nad Warszawą.

Warszawa, 25. 6. (PAT). Wczorajsza burza, połączona z ulewym deszczem wyrządziła w mieście liczne szkody. Szczególnie ucierpiała dzielnica Wolska. Nie obyło się również bez ofiar w ludziach. Elektrotechnik Kurowiecki, naprawiając na słupie lampę, został porażony piorunem. Spadając doznał ciężkich obrażeń. Poza tem piorun poraził kilka osób w różnych punktach miasta.

Kłęska gradobicia.

Lwów, 25. 6. (PAT). Gminę Cebów w pow. sokalskim nawiedziła wczoraj burza gradowa, która zniszczyła 85% zasiewów na przestrzeni przeszło 900 morgów. Szkody wynoszą około 180.000 złotych.

Znowu spłonął stary kościółek

Warszawa, 25. 6. (Tel. wł.). W Jankowicach Kościelnych w powiecie sandomirskim od uderzenia pioruna spłonął kościół modrzewiowy, wybudowany około r. 1670. (w)

Aresztowania komunistów

Warszawa, 25. 6. (Tel. wł.). Dokonano aresztowań wśród komunistów na terenie Małopolski wschodniej. Między aresztowanymi znajduje się też b. ataman ukraiński, Osyp Buchrzowany. Aresztowanych odwieziono do więzienia w Łucku. (w)

Poświęcenie nowych organów katedralnych

Dnia 30 czerwca o godz. 5.30 po południu poświęci J. Em. ks. Kardynał Prymas nowe organy Katedry Poznańskiej. Dzisiaj nastąpiło oficjalne odebranie organów przez komisję rzeczoznawców, którą tworzyli pp.: O. Hermańczyk, organista katedralny w Pelplinie, J. Pawlak, organista katedralny w Poznaniu, ks. dr. Gieburowski, dyrygent poznańskiego chóru katedralnego w Poznaniu.

Przed wykonaniem bogatego programu muzycznego, który podamy szczegółowo w Dziale Kultury i Sztuki, przemówi do zgromadzonych Prymas Polski J. Em. ks. dr. Hlond.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 25. 6. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f. w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f. w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f. w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f. w. h.).	
„Ceny transakcyjne”	
Żyto 15 tonn par. Poznań	25.75
„Ceny orientacyjne”	
Żyto	25.50—25.75
Usposobienie spokojne	
Pszenica	27.00—27.50
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	26.50—27.50
Usposobienie spokojne	
Owies pastewny	28.00—29.00
Usposobienie spokojne	
Maka żytnia 65% wł. work.	38.75—39.75
Usposobienie spokojne	
Maka pszenna 65% wł. work.	44.00—47.00
Usposobienie słabsze	
Otręby żytnie	15.50—16.50
Otręby pszenne	13.50—14.50
Otręby pszenne (grube)	15.00—16.00
Ogólne usposobienie spokojne	
Transakcje na odmienny warunkach: pszenicy 15 tonn	

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.96 1/2 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.901 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. n. w dewizach 211.55 do 211.85 zł., gotówką 211.15 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.26 do 173.52 zł., gotówką 172.92 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25. 6. 1931 r.

Przebieg dzisiejszej giełdy pieniężnej był naogół bez zmiany.

Z papierów procent. wzgl. lokacyjnych poszukiwano 5 proc. pożyczk. konwers. po 45% proc., 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 33% proc., natomiast oddawano 6 proc. listy żytnie po 15.50—15.25 (za 1 ctr. mtr.). Zauważono zaofiarowanie na 8 proc. listy dolarowe (stare) Pozn. Ziem. Kredyt. po 91 proc., na które jednakże nie było nabywców. Dopytywano się o pożyczk. inwestycyjną po 82.— przy braku materiału.

Akcje bankowe bez notowania. Z akcji przemysłowych obniżył się kurs akcji Cegielskiego do 25.—, pozostał jednakże w płaceniu.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 45% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 33% P.
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 15.50—15.25 O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Cegielski H. I em. zł. 25.— P.
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 26. 6. 1931 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.95, sp.: 8.97, kup.: 8.93.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup
Holandja	359.10	360.00	358.20
London	43.40 1/2	43.51	43.30
Newy Jork			
czeki	8.915	8.935	8.895
Newy Jork			
kabel	8.92	8.94	8.90
Paryż	34.93	35.02	34.84
Szwajcaria	172.95	173.33	172.52
Sztokholm	239.33	239.93	238.73
Wiedeń	125.57	125.68	125.06
Berlin	211.80		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% pożyczk. inwest. 85.00 85.75
3% pożyczk. bud. 39.00 39.25
6% pożyczk. dol. 73.50 73.00

Akcje w złotych:

Bank Polski 121.00—120.00
W. T. F. Cukru 0.00—25.00
Lilpop 0.00—17.25
Modrzew 0.00—5.75
Starachowice 0.00—9.75
Tendencja mocna.

Komentarz:

Dla papierów państwowych, listów zastawnych i akcji tendencja mocna. Bank Polski mocniejszy, Cukier również. Modrzewów utrzymany, Lilpop mocniejszy.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 26. 6. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	273.00—275.00
Tendencja mocniejsza.	
Pszenica march. 192 gr. fr.	
wag. Berlin zapl.	—286.00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march 70—71 kg.	212.00—214.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	185.00—200.00
Tendencja spokojna.	
Owies march ojsi załad.	170.00—174.00
Tendencja spokojna.	
Maka pszenna	32.00—37.40
Tendencja stała.	
Maka żytnia	28.75—31.25
Tendencja ledwo utrzymana.	
Ospa pszenna	13.50—13.75
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	12.25—12.50
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	26.00—31.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	26.00—30.00
Bób polny	19.00—21.00
Wyka	24.00—26.00
Łubin niebieski	16.00—17.50
Łubin żółty	22.00—27.00
Makuchy rzepakowe	9.30—9.80
Makuchy lniane	13.10—13.30
Wytłoki suche paryt. Berlin	7.60—7.70
Śróty Soya	12.20—13.10
Ziemniaki jadalne białe	2.60—3.00
Ziemniaki jadalne czerwone	3.00—3.40
Ziemniaki jadalne żółte	4.30—5.20
Ziemniaki nowe niemieckie	9.00—9.50
Ogólna tendencja niezdecydowana.	
Ziemniaki jadalne w handlu hurtowym.	
Ziemniaki jadalne żółte	5.40—5.70
Ziemniaki jad. niebieskie	3.70—4.00
Ziemniaki jadalne czerwone	3.50—3.85
Ziemniaki jadalne białe	3.05—3.40

za ctr.

DLA KAŻDEGO KOLORU WŁOSÓW NAWET DLA NAJJAŚNIEJSZYCH

PIXAVON Shampoo

T. W. 1901

Miasto nędzy

W Żyrardowie na 27 tysięcy mieszkańców — 20 tysięcy pozostaje bez pracy

Żyrardów pod Warszawą, posiadający swe słynne zakłady przemysłowe, liczył w r. 1914 mieszkańców 40 tys., a w miejscowych fabrykach zatrudnionych było 8.451 osób. W czasie wojny Niemcy zniszczyli tamtejsze fabryki, które za czasów polskich musiały się dopiero odbudowywać. W roku 1923 zatrudniały już 6000 pracowników. Ale wtedy fabryki nabyli francuscy kapitałiści, którzy, nic nie zrobili, aby utrzymać chociażby ciągłość pracy. W roku ub. w fabrykach żyrardowskich pracowało już tylko 1.100 ludzi, a obecnie praca stanęła zupełnie.

W mieście tem szerzą się dziś nędza i głód. Liczba mieszkańców spadła do 27 tys., ale cóż to pomoże, kiedy i tak pracy niema. Oto donoszą pisma, że w Żyrardowie klęska bezrobocia dotkniętych jest przeszło 20.000 głów; 4.600 zarejestrowanych bezrobotnych nie jest sprawdzianem faktycznego stanu. Wielu wypadło ze spisu P. U. P. P., bo widząc beznadziejność dostania pracy, nie zgłaszają się w urządzie.

Zbieg okoliczności...

„Gazeta Warszawska” donosi: W kołach urzędniczych zwracają uwagę na kapitalny zbieg okoliczności. I tak, uchwała Rady Ministrów o skasowaniu dodatków zapadła w piątek. Tegóż dnia p. wiceminister spraw zagranicznych, płk. Beck, urządził dla

Faktycznie 6.200 ojców rodzin nie ma pracy, skazanych jest na powolne umieranie, bo w tem mieście nędzy niema żadnych możliwości zarobkowania. 800 osób otrzymuje zapomogi „inwalidzkie” po 15 zł miesięcznie (z małym procentem po 20 zł). 1280 osób objętych jest doraźną pomocą państwową, wyrażającą się w zapomogach od 15 do 30 zł miesięcznie, zależnie od liczby członków rodziny. 2000 osób pobierało zapomogi ustawowe, straciło jednak to prawo z powodu ograniczenia wypłaty z 17 na 13 tygodni. Pomoc magistratu jest mała, bo Żyrardów, jak zresztą prawie wszystkie miasta w okresie dzisiejszym, nie ma pieniędzy. Położenie większości mieszkańców jest straszne. Statystyka lekarska wykazuje, że połowa dzieci Żyrardowa choruje na gruźlicę!

Nie dziw, że taka wyjątkowa nędza pcha zrozpaczonych bezrobotnych Żyrardowa co chwilę do demonstracji ulicznych. Czyż tam potrzeba jeszcze podjudzania ze strony komunistów?!

dyplomacji i osób zaproszonych wycieczkę do Białowieży. Mówią, że kosztować miała kilkanaście tysięcy...

Ogłoszenie zarządzenia rządu nastąpiło dopiero w poniedziałek. Już po niedzielnych wyborach p. Płocku. Zatrzymano uchwałę w tajemnicy przez dwa dni. Urzędnicy w plockim okręgu byli wierni „jedynce”...

Ładny działacz „sanacyjny”

„Redaktor” „Głosu Rzemieślnika”, oraz „sekretarz generalny” Nar. Chrześcijańskiego Rzemiosła, mistrz lakierniczy Baranek, skazany na 6 miesięcy więzienia za — krzywoprzysięstwo

Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął mistrz lakierniczy p. Szczepan Baranek (ul. Matejki 4) oskarżony o to, że 30 listopada 1926 r. złożył w sądzie powiatowym świadomie fałszywe świadectwo, czem dopuścił się krzywoprzysięstwa.

Wierzyteli Baranka wdrożyli przeciwko niemu egzekucję, a chcąc się uchylić od płacenia długów, zataił w przysiędże manifestacyjnej, iż jest współwłaścicielem zakładu lakierniczego przy ul. Dąbrowskiego 83, który prowadził z p. Stanisławem Następnikiem.

Oskarżony bronił się wykrętnie,

przedstawiając mnóstwo dokumentów, mających stwierdzić, że był współwłaścicielem firmy po złożeniu przysięgi manifestacyjnej.

Prokurator mając na uwadze grubą przestępstwo p. Baranka, wniósł o ukaranie go więzieniem dwuletnim.

Naiwna obrona Baranka nie przekonała sądu, który po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i po naradzie, skazał Baranka na 6 miesięcy więzienia, darując mu w drodze amnestji trzy miesiące i zawieszając mu resztę kary na przeciąg 3 lat. (z)

Monopol solny a inwalidzi

Jak wiadomo, rząd w celach oszczędnościowych postanowił przeprowadzić reorganizację monopolu solnego, przyznając po kilka koncesyj na prowadzenie wolnych składów soli poszczególnym organizacjom, wspieranym przez siebie, a w tem i Związkowi Inwalidów R. P. Z racji tej otrzymujemy od inwalidy wojennego p. J. z Poznania pismo, w którym tenże poddaje słusznej krytyce niektóre fakty, a z którego zamieszczamy poniżej tylko rzeczy istotne, pomijając inne. P. J. pisze:

„Na skutek okólnika Związku Inwalidów stawiłem wniosek, zaopatrzonego w wymagane załączniki, o oddzielenie mi koncesji na wolny skład soli na powiat Poznań. Przysługiwało mi tutaj pierwszeństwo, ponieważ jestem 60 proc. inwalidą, odznaczonym orderem Virtuti Militari i Krzyżem Walecznych, a zarazem jedynym kandydatem Okręgowego Koła Poznańskiego. W wniosku swoim podawałem ponadto, że mam żonę pozbawioną prawej ręki i synka dwuletniego na mojem utrzymaniu. Z powodu tak wielkich trudności jestem od dłuższego czasu bez pracy. Jedyny mój dochód to renta inwalidzka w wysokości 120 zł miesięcznie. Fakty te są znane Związkowi, a jednak... koncesję oddzielił p. Sonnewendowi. Gdyby ta koncesja była została przyznana

któremuś z inwalidów nie miałbym o to do nikogo pretensji, jeżeli jednakże otrzymuje ją człowiek zdrowy, który ze Związkiem Inwalidów nie ma nic wspólnego, człowiek mający dochody z pracy zawodowej jako malarz, biegły sądowy i taksator dzieł sztuki, to to musi budzić poważne zastrzeżenia”.

Tyle z listu p. J. do redakcji; dalsze jego ustępy są przepojone wielką gorączką z powodu powyżej opisanego faktu.

Trudno oczywiście nie uznać rogoryczenia tego jako słuszne.

Odpoczynek letni.

Najlepiej chronią przed skutkami dni deszczowych tabletki Aspirin.

Istnieje tylko jedna Aspirina!

Każde opakowanie i każda tabletkę prawdziwej Aspiriny nosi jako znak ochronny napis BAYER w kształcie krzyża

nr 1180

Ku realizacji

Pomnik N. Serca Pana Jezusa. — Model do posągu Chrystusa Pana. — Ogrom modelu. — Rozpoczęte prace brukarskie. — Deseń mozaikowy. — Zapewnienie inż. p. Michałowskiego.

Kiedy przed 140 laty uchwalono Konstytucję Trzeciego Maja, wtedy Ojcowie nasi ku upamiętnieniu wielkiego dnia i dla podziękowania Panu Bogu za dokonanie wiekopomnego czynu postanowili wzniesić w Warszawie osobną świątynię Pańską. Niewola narodu nie pozwoliła na spełnienie tego ślubu.

Po wskrzeszeniu naszej Ojczyzny na I. Zjeździe Katolickim w Poznaniu ślubowaliśmy uroczyste wzniesienie w stolicy Wielkopolski pomnika N. Serca Pana Jezusa jako symbol wdzięczności naszej dla Stwórcy. Dzięki patriotycznej ofiarności naszego społeczeństwa polskiego i katolickiego, zrozumieniu przez nie znaczenia wielkiego dzieła i przywiązaniu do Kościoła i prawd jego świętych, ten ślub narodowo - religijny posuwa się coraz więcej ku swej realizacji.

Prace około pomnika postąpiły tak dalece, że niezadługo padną reszty rusztowania po stronie ul. Wjazdowej. Wtedy już zbliżka podziwiać będzie można 14 płaskorzeźb, wykonanych z całem umiłowaniem artystycznym przez p. prof. Rożka dokoła głównej wnęki, w której przypuszczalnie jesienią stanie posąg Chrystusa Pana w brązie. Nad wielkim modelem do posągu p. Rożek pracuje w jednej z hal fabryki Cegielskiego w Głównej, zycielwie na cel ten użyczonej. Model swym 6 metrowym ogromem już dziś sprawia potężne wrażenie.

Pod północnej stronie łuku triumfalnego pani doktorowa Pajzderska pracuje przy pomocy swych doświadczonych pomocników. Praca ta przedstawia ogromny wysiłek artystyczny, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę potężne jej rozmiary, wynoszące 4,50 mtr. wysokości i 2,50 mtr. szerokości.

Rozpoczęto już też prace brukarskie na pięknym placu, który powstanie przed pomnikiem i który włożony będzie deseniem mozaikowym. Według zapewnień naczelnego kierownika p. inżyniera Michałowskiego główna budowla, jak i całe otoczenie, również i ogrodnicze z monumentalnie rozłożonymi stopniami, staną kompletnie gotowe jednocześnie z zakończeniem robót mozaikowych, tak że publiczność będzie mogła wtedy przechodzić pod łukiem triumfalnym.

Z tarasów otworzą się piękne malownicze widoki po jednej i drugiej stronie. Zwłaszcza po stronie północnej oko radość będą wielkie przestrzenie zieleń, które rozpościerać się będą u stóp pomnika aż pod gmach Wielkiego Teatru. Składki przyjmuje administracja pisma naszego, P. K. O. nr. 207 470 i banki.

Uroczystość Pogotowia Narodowego

Podstawą rozwoju każdego państwa współczesnego, rozwoju we wszystkich dziedzinach jego życia przedewszystkiem ład wewnętrzny, który umożliwi spokojną pracę, wytrwałą budowę dobrobytu danego kraju. Dotyczy to zwłaszcza państw młodych, odrodzonych po wielkiej wojnie światowej, w których rzedzie znajduje się również Polska, gdyż muszą one rozpocząć od nowa pracę rozbudowy gmachu ojczyzno od samych podwalin — zatem dla nich jest rzeczą specjalnie ważną, aby w uciążliwym swym, a niezmiernie odpowiedzialnym, w obliczu przyszłych pokoleń trudzie nie przeszkadzały żadne czynniki wywrotowe, nie wprowadzały szkodliwego zamętu i dezorganizacji.

Z takimże czynnikiem musi podjąć walkę całe społeczeństwo w rozumieniu własnego interesu, walkę stanowczą, zdecydowaną, powołując do życia specjalne organizacje, oparte o zaufanie szerokich warstw, działające sprężysto z świadomością doniosłej swej roli. Na naszym gruncie mamy bardzo wielu wrogów wewnętrznych, występujących z niezwykłą perfidją i świadomą złośliwością na szkodę państwa, dążących do szerzenia zamętu wewnątrz kraju, aby utrudnić akcję

rozbudowy. Wrogowie ci, to Niemcy, Żydzi i komuniści. Polska potężna jest dla ich bezcenych planów przeskodą nie do przewyciężenia, bowiem tu nad Wartą i Wisłą stanie potężny granitowy mur, o który rozbijać się będą wszelkie zakusy czy to wojowniczego pangermanizmu, czy też dążącego do wszechwładzy nad światem międzynarodowego żydostwa, duchowego twórcy, oraz kierownika bolszewizmu. Dlatego też wrogowie ci nie ustają w swej nikczemnej pracy, wspierani wydatnie przez Moskwę i Berlin, spekulując na nieświadomość oraz dobrą wiarę szerokich warstw społeczeństwa, wkradają się podstępnie w jego zaufanie i starają się przy każdej sposobności siać zamęt.

Aby przeciwdziałać tej antypaństwowej akcji zostało powołane przed paru laty na naszym gruncie Stowarzyszenie Porządku Publicznego, zaznaczając, że jest ono właśnie tem Pogotowiem Narodowem, czujnie bacząc, aby wewnątrz kraju panował wzorowy ład, aby każdy obywatel spełniał sumiennie swoje obowiązki, demaskując natomiast tych, którzy nie podporządkowują się interesom państwa, a zwłaszcza działających jawnie na jego szkodę.

O zasługach oraz owocnej działalności wzmiankowanej organizacji nie potrzebujemy tu pisać, są one bowiem dobrze znane każdemu prawdziwemu patriocie, któremu dobro Polski leży przedewszystkiem na sercu.

Co roku w dzi. św. Piotra i Pawła S. P. P. celem zmanifestowania swej zwartości występuje publicznie w uroczystym pochodzie. Dnia 29. bm. zbierają się członkowie S. P. P. pokrewne organizacje i goście przed kościołem ks. ks. Jezuitów, poczem o 9 uczestniczą w uroczystym nabożeństwie. Po stosownem kazaniu nastąpi podniesienie chwili, mianowicie zaprzysiężenie nowych członków „Pogotowia Narodowego”, poczem zgromadzeni w kościele odśpiewają z towarzyszeniem orkiestry „Boże coś Polskę”. W końcu nastąpi odprowadzenie w karnym szyku sztandaru z orkiestrą w pochodzie do prezesa zarządu grodzkiego p. Szwedzińskiego św. Marcin 38. (z)

MINTO

cukierki miętowe
jedynie w swoim rodzaju
poleca
E. WEDEL

Pw 10986-62.217

Zgon dr. Soreta

Paryż, 24. 6. (PAT). Zmarł tu dziś, przeżywszy lat 76, dr. Soret, jeden z pierwszych lekarzy, którzy stosowali promienie X.

Dr. Soret 10-krotnie poddawał się operacjom chirurgicznym, w wyniku których stracił obie ręce.

Pożar fabryki wagonów

Wiedeń, 24. 6. (PAT). Wczoraj z nieznanых powodów spłonęła austriacka fabryka wagonów w Elsenfeld. Zniszczeniu uległa hala do nitowania wagonów o rozmiarach 17 tys. m. kwadratowych.

GAZMANN

KARPINIENICZO

CIUWA RADYKALNIE
POT
ZAPOBIEGA BOLEJNYM
ODPARZENIOM

NAJLEPIZY TOWARZYIZ W MARZU

nr 11805

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ekstensyfikacja

Im dotkliwiej kryzys daje się nam we znaki, tem wyraźniej widać, jak słuszną była myśl, rzucona w swoim czasie przez p. prezesa Hersego, że w Polsce wichura kryzysu powala dęby, ale nie łamie wiotkiej trzciny. Powiedzenie to przedstawia obrazowo dole solidnych, zdawałoby się, silnych przedsiębiorstw, które nie wystrzymują naporu kryzysu i upadają, podczas gdy młode, słabutkie firmy jakoś dają sobie radę z dekonjunkturą, uginają się wprawdzie, ale nie giną.

Miast intensyfikacji rolnictwa, miast procesu rozrostu wielkiego przemysłu i wielkiego handlu, a więc: miast objawów, będących znamionami rozwoju i unowocześnienia życia gospodarczego kraju, zaznacza się proces przeciwny, ku niższym formom ewolucyjnym.

Przyjrzyjmy się, dla przykładu, procesowi ekstensyfikacji naszego rolnictwa zachodnio - polskiego. Jest faktem znanym, że rolnictwu tutejszemu dzieje się źle, bardzo źle; tymczasem rolnictwo b. Królestwa, a więc typowe, ekstensywne rolnictwo chwali sobie nasze czasy, bo mu lepiej niż przed wojną. Nie wierzyć? No, to porównajmy cyfry, wykazujące wartość zbioru z 1 ha przed wojną i po wojnie. W liczbach względnych, biorąc lata 1909 do 1913 = 100, widzimy, iż w r. 1930 wartość zbioru z 1 ha pszenicy wynosiła w województwach zachodnich 54,3, a w województwach centralnych 104,4; z 1 ha żyta w województwach zachodnich 49,5 (!), zaś w województwach centralnych 91,5; z 1 ha jęczmienia w woj. zachodnich 71,7, a w woj. centralnych 108,1; z 1 ha owsa w woj. zachodnich 49,4, podczas gdy w woj. centralnych 106,5.

Ogromne te i rażące dysproporcje wykazują jasno, iż 1) o ile rolnictwo centralnych województw znajduje się, nawet przy obecnych cenach, w stosunku do czasów, gdy podlegało wpływowi fatalnej polityki ekonomicznej rządów rosyjskich, w warunkach korzystniejszych, o tyle rolnictwo województw zachodnich, oczywiście, odczuć musiało niezmiernie dotkliwie zmianę powojenną warunków ekonomicznych; poza tem okazuje się, że 2) oplaca się raczej gospodarka ekstensywna, niż intensywna.

W przemyśle i handlu dzieje się podobnie. Przedsiębiorstwa wielkie z natury rzeczy potrzebują znacznych kapitałów. Wymagają nietylko dużych środków obrotowych (na wypłaty i inne bieżące wydatki), ale i inwestują się, mechanizują, racjonalizują, co — oczywiście — pociąga za sobą znaczne koszty i odbiera się przy pomocy kredytów. Dobrze jeszcze, gdy takie przedsiębiorstwo, dzięki pomyslniej koniunkturze, ma zapewniony zbyt dla swoich wyrobów. Ale niechno przyjdzie kryzys, a okaże się, że kredyty inwestycyjno - racjonalizacyjne i, wogóle, koszty utrzymania przedsiębiorstwa na wysokim poziomie stają się kamieniem u szyi. Jesteśmy świadkami tego zjawiska.

Poza tem na jedno jeszcze przychodzi zwrócić uwagę. Oto, ustawodawstwo nasze, czy to podatkowe, czy socjalne, czy przemysłowe ma dużo względów dla małych przedsiębiorstw. Świadczenia przemysłowe są tanie; przepisy dotyczące zabezpieczenia na wypadek bezrobocia oraz dot. urlopów znajdują zastosowanie tylko w zakładach pracy, liczących ponad 4 wzgl. 5 pracowników itd. Również i w praktyce władze podatkowe i inne „machają ręką” na drobne przekroczenia prawne, zawinione przez drobnych pracodawców.

Wszystko to, razem wzięwszy, przyczynia się do ekstensyfikacji naszego życia gospodarczego, do jego proletaryzacji.

Krótkie informacje gospodarcze

— Delegacja Federacji Zrzeszenia Przedstawicieli Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej została przyjęta przez ministra przemysłu i handlu gen. Zarzyckiego, którego zaznajomiła z najżywniejszymi postulatami zawodu przedstawicieli handlowych oraz handlu komisowego w Polsce, w dziedzinie podatkowej i prawnej.

— W Londynie rozpoczęły się obrady międzynarodowej rady cukrowniczej. W obradach biorą udział przedstawiciele cukrownictwa belgijskiego, polskiego, kułańskiego, czeskosłowackiego, niemieckiego, węgierskiego i cukrownictwa Jawy. Rada uchwaliła utworzenie stałej organizacji cukrowniczej z siedzibą w Hadze.

Czyste mydło — czysty
zapach — czysta cera

Teoria i praktyka w zakresie etatyzacji życia gospodarczego

W związku z przeżywanym przesileniem gospodarczym, rząd zajmował się sprawą rozszerzenia działalności przedsiębiorstw państwowych w tych działach pracy, które czyniły konkurencję działalności przedsiębiorstw prywatnych, o ile te całkowicie zaspokoić mogą zapotrzebowanie rynku krajowego. Z tego zakresu rząd powziął wiadomą uchwałę, która zabraniała wyżej przytoczonego rozszerzenia działalności przedsiębiorstw państwowych, wychodząc zupełnie słusznie z założenia, że w obecnych trudnych warunkach gospodarczych nie należy utrudniać sytuacji przedsiębiorstwom prywatnym, a tem samem nie osłabiać ich zdolności z zakresu ponoszenia świadczeń na rzecz państwa oraz zatrudniania pracowników, co w okresie panującego bezrobocia jest względem bardzo doniosłym.

Uchwała jest uchwałą, jednakowoż stosowanie jej w praktyce zbacza na manowce, w zależności od tego, kto ją ma wykonywać. Chcemy poruszyć jeden charakterystyczny przykład, stwierdzając, jak władzom państwowym trudno się stosować do własnych postanowień ze względu na różne koterje w swem tonie i ambicje niezdrowej kierowników przedsiębiorstw państwowych. Pocztowa Kasa Oszczędności, jak wiadomo, zaprzęgnęła swego czasu zajmować się prywatnymi ubezpieczeniami i to mianowicie w tej chwili, gdy prezesem tej instytucji został mianowany p. Gruber, były dyrektor Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń. Ten zakres działalności danej instytucji, zupełnie niepotrzebny, a stwarzający konkurencję prywatnym towarzystwom ubezpieczeń, zawiązać należy tylko prywatnym wywzowem p. Grubera, który po swej nominacji chciał się pochwalić inicjatywą z zakresu rozszerzenia działalności instytucji państwowej, co się podobnie miało ówczesnemu kierownikowi etatystycznemu rządowi, a faktycznie nie przyniosło korzyści ani gospodarce krajowej, ani splendoru państwu, ponieważ działalność ubezpieczeniowa prowadzona jest w szerokich kołach pod znaczną presją autorytetu władz państwowych, wywołując niesmak i niezadowolenie. Panu Gruberowi nie wystarczył jednak zastosowany początkowo dział ubezpieczeń bez badania lekarskiego, jego ambicje szły dalej, mianowicie pragnął zaprowadzić również ubezpieczenia z badaniem lekarskiem, stwarzając w ten sposób z P. K. O. pełną instytucję ubezpieczeniową z zakresu prywatnych ubezpieczeń, jakkolwiek w kraju posiadamy szereg towarzystw prywatnych, które całkowicie zaspokajają potrzeby polskiego rynku w zakresie ubezpieczeń na życie. O tyle, o ile wprowadzenie ubezpieczeń bez badania lekarskiego motywować można było częściowo względami rozwoju oszczędności drob-

nych oraz nawet socjalnemi, to ubezpieczenia z badaniem lekarskiem, zawierane na sumy większe, nie stoją w żadnym absolutnie związku z ideą działalności P. K. O. i muszą być pozostawione działalności prywatnej, a to tembardziej, że nasz rynek nie może już zmieścić nowej instytucji ubezpieczeń i to zwłaszcza w okresie panującego przesilenia.

Otóż domaganie się p. Grubera zatwierdzenia przez ministerstwo skarbu wprowadzenia przez P. K. O. ubezpieczeń z badaniem lekarskiem przez pewien czas nie znajdowało w rządzie ostatecznej decyzji. Podobno instancje opiniodawcze w tym względzie, mianowicie Urząd Kontroli Ubezpieczeń oraz departament obrotu pieniężnego, nie widziały istotnej rzeczej potrzeby wprowadzenia przez P. K. O. tego nowego działu pracy, więc opinia tych instancji była ujemna. Tymczasem do ministerstwa skarbu wszedł p. Koc na stanowisko wiceministra. P. Koc miał być według różnych wersji tym nowym człowiekiem, który miał wnieść pewien powiew w kierunku odwrócenia się od działalności etatystycznej rządu. Tymczasem, jeżeli idzie o sprawy ubezpieczeniowe, zawiódł te oczekiwania, ponieważ uważał, że opinia p. Grubera jest ważniejsza, niż wyżej podanych instancji ministerstwa skarbu i podobno zgodził się na wprowadzenie przez P. K. O. ubezpieczeń z badaniem lekarskiem, przyczyniając się w ten sposób do zatraty tego czysto prywatnego zakresu działalności gospodarczej. Ponieważ branża ubezpieczeniowa jest działem gospodarki krajowej bardzo specjalnym, wymagającym specjalnych wiadomości, przeto samodzielny ewentualny krok p. Koca pod wpływem tylko namowy p. Grubera uważać należałoby za bardzo ryzykowne posunięcie, świadczące zarazem o wrażliwym oddziaływaniu na siebie wymienionych tutaj dwóch osób. Ze do ogłoszenia decyzji p. Koca nie doszło, przeszkodził temu fakt zmiany rządu oraz ministra skarbu, jak również pewne przegrupowanie sił w łonie ministerstwa skarbu.

Mamy nadzieję, że zabiegi p. Grubera pozostaną bez skutku, i do głosu ponownie dojdzie ten, kto się będzie opierał na opinii fachowców w danym specjalnym dziale gospodarki krajowej. Ważne posunięcia państwowe, decydujące o rozwoju całej branży, nie mogą być oparte na czyichś zabiegach zdążających do zaspokojenia prywatnych ambicji, lecz wypływać muszą z głębokiego przekonania, opartego na specjalnych wiadomościach, że załatwia się sprawę ku pożytkowi gospodarki krajowej jako całości, a tem samem ku pożytkowi państwa, pod którego bezstronną opiekę prywatna działalność gospodarcza rozwijać się winna. Wz.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę czerwca br. wykazuje zapas złota 567 milj. 701 tys. zł., t. j. o 52 tys. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądże i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 54 milj. 990 tys. zł. do sumy 228 milj. 179 tys. zł., natomiast niezaliczone do pokrycia wzrosły o 4 milj. 645 tys. zł. do sumy 104 milj. 579 tys. zł. Portfel wekslowy wykazuje zwiększenie o 11 milj. 664 tys. zł. i wynosi 536 milj. 44 tys. zł. Pożyczki zastawowe wzrosły o 2 milj. 311 tys. zł. i wynoszą 75 milj. 570 tys. zł. Inne akty-

wa zmniejszyły się o 680 tys. zł. i wynoszą 148 milj. 35 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 18 milj. 939 tys. zł. (334 milj. 67 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 49 milj. 733 tys. zł. (1127 milj. 447 tys. zł.) Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wylącznie złotem wynosi 38,84 proc. (8,84 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo - walutowe 54,46 proc. (14,46 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 50,35 proc. Należy zauważyć, że znaczny odpływ dewiz w

obecnej dekadzie będący niewątpliwie w związku z gwałtownym zapotrzebowaniem obcych walut, jakie wystąpiło w ostatnich czasach na giełdach w Wiedniu, Berlinie i Budapeszcie następuje po szeregu (pięciu) po sobie następujących dekad pomyślnych w ciągu których zapas dewiz zaliczonych do pokrycia kruszcowo - walutowego wzrósł łącznie o kwotę około 61 milj. zł.

(k) Umowy żytnie z Niemcami i Sowiecami. Niebawem wygaśnie umowa żytnia polsko-niemiecka, wobec czego w najbliższym czasie podjęte będą rokowania o przedłużeniu tej umowy, przyczem rozmowy nieoficjalne odbywają się już w łonie polsko - niemieckiej komisji żytniej, która dokonywa sprzedaż żyta z obu krajów na rynkach eksportowych. Poza tem informują nas, iż na ostatniej konferencji zbożowej w Londynie wypłynął projekt ewentualnego porozumienia się z Rosją Sowiecką w sprawie wspólnego uregulowania eksportu żyta na interesujących oba państwa rynkach zbytu. Rokowania cprawda nie zostały jeszcze podjęte i niewiadomo, czy dojdzie do realizacji wspomnianego projektu.

(k) Ceny surowca tytoniowego. Minister skarbu ustalił dla wykupu surowca tytoniowego dla monopolu tytoniowego następujące ceny na rok bieżący: Za tytonie t. zw. orientalne. kwitnace różowo i czerwono i są uprawiane w Małopolsce. klasy dobrowej — 6,80 zł, kl. 2. — 5,50 zł, kl. 3. — 3,70 zł, kl. 4. — 80 gr, kl. 5. — 35 gr. Tytoń węgiersko - ogrodowy osiągnąć może najwyżej 3,30 zł, tytoń cygarowy śląskiej uprawy w najlepszej klasie 2,50 zł, lubelskiej uprawy t. zw. Kentucky najwyżej 1,70 zł. Ceny za machorkę pomorską idą o 1,60 zł wzníž.

(k) Sp. Akc. Georges Geiling & Cie w Poznaniu. Dnia 20 czerwca rb. odbyło się w Poznaniu roczne walne zebranie akcjonariuszów Spółki Georges Geiling & Cie pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Mieczysława Bogajskiego. Sprawozdanie z działalności zarządu za rok ubiegły wygłosił dyr. Stanisław Maciejewski. Coraz bardziej wzmagający się kryzys gospodarczy i ciasnota pieniądza przyczyniła się do ogólnej pauperyzacji konsumenta, co spowodowało znaczne zmniejszenie się obrotów Spółki tembardziej, że wytwarzany produkt nie zalicza się do produktów pierwszej potrzeby. Obroty przedsiębiorstwa w porównaniu z r. 1929, w którym sprzedano 33.376 butelek, zmniejszyły się o ca 33 proc. a zatem spadły do ilości 21.416 butelek. Poważnym czynnikiem ratującym sytuację był eksport do Gdańska, który, jakkolwiek w porównaniu z rokiem 1929 zmniejszył się o 6 proc., wynosił blisko 31 proc. ogólnej rocznej sprzedaży i zamykał się cyfrą 6.637. W każdym razie firma Georges Geiling & Cie kroczy na czele wszystkich pokrewnych krajowych wytwórni gronowych win musujących. Ostatnia uchwała międzyministerjalnej komisji, która ustaliła zasadę, aby przy pertraktacjach handlowych nie udzielać wyższych ulg transportowych niż 20 proc. od stawek normalnych, stanowił będzie dla wytwórni: George Geiling duża pomoc, gdyż wówczas cło na importowane w oryginalnych butelkach szampany podrożeja 8 razy, a zatem będzie kosztować nie zł 6,50, jak obecnie, lecz zł 52. Będzie to zatem stanowić różnicę między zagranicznym, a krajowym szampanem. Sprawozdanie rady nadzorczej wygłosił p. Mieczysław Bogajski, a komisji rewizyjnej p. L. Wistuba, stwierdzając, że bilans zamykający się po obu stronach sumą 749.971 zł i rachunek strat i zysków sumą 196.333 został dokładnie zbadany. Czysty zysk wynoszący 3.739 zł przeniesiono w całości na rok bieżący, poczem walne zebranie przyjęło bilans oraz rachunek zysków i strat do zatwierdzającej wiadomości i udzieliło pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Z uwagi na zmianę i przyjęcie nowego statutu Spółki przez walne zebranie, detychczasowa rada nadzorcza ustąpiła i została jednogłośnie ponownie wybrana. Skład rady stanowią pp.: Mieczysław Bogajski, Stanisław Robiński, Albin Glabisz, Aleksander Ratajczak, Edward Kujaciński i Lucjusz Wistuba. Zarząd spoczywa w rękach p. Stanisława Maciejewskiego, radcy Izby przem.-handlowej.

Z ZAGRANICZY

(z) Rokowania handlowe Austrii. „Neue Freie Presse” donosi, że rokowania Austrii o nowe traktaty handlowe z państwami sukcesyjnymi postępują raźnie naprzód. Narazie można już przewidywać charakter rokowań z Czechosłowacją i Polską. Polska domaga się pewnych ustępstw wobec zamierzzonej podwyżki celów agrarnych (od dn. 1 lipca). Ponieważ jednak Polska przygotowuje nową taryfę celną, wobec tego Austrija nie może dziś omawiać zniżek, jakiego chciała dać Polsce. W stosunku do Jugosławii Austrija chce dać jej jawną preferencję celną w połączeniu z kontyngentami przywozowymi. Preferencja będzie udzielona, o ile zgodzą się na inne kontrahenci Austrii, mający największe uprzywilejowanie. Rokowania z Czechosłowacją zostały wznowione w dn. 15 bm. Strona austriacka zażądała od delegacji czeskosłowackiej przedstawienia minimalnego programu postulatów, które Austrija mogłaby uwzględnić. Jeśliby żądania te były nie do przyjęcia, to dalsze układy będą bezcelowe. Kola miarodajne jednak przypuszczają, że do przetrwania rokowań nie dojdzie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Strzeżcie się oszukańczych agentów!

Propozycje pożyczek z ramienia nieistniejących lub zlikwidowanych banków — Nadużywanie łatwości ludzkiej

W ostatnim czasie pojawiły się na terenie województwa poznańskiego agenci, którzy zawierają umowy z rolnikami i właścicielami nieruchomości na pożyczki, jakie rzekomo udziela „Niederlaendische Boden Credit Bank“ w Amsterdamie oraz druga instytucja pod nazwą „Bank Anton Klemann Finanzierungen“ Frankfurt a/M. Steinweg nr. 9. Wyzyskując brak kredytów w Polsce, wspomniani agenci mają powodzenie. Reflektanci potrzebujący pieniędzy, podpisują umowy, z których oprócz kosztów zapewne nic nie uzyskają. Szkoda tylko straty czasu i... pieniędzy, gdyż agenci w każdym wypadku pobierają zaliczki po 90 zł. Tymczasem pierwszy bank w Amsterdamie jest zlikwidowany z powodu oszukańczych afer; drugiego nikt nie zna, a nawet są poszlaki i duże prawdopodobieństwo, że bank ten, posiadający rzekomo siedzibę we Frankfurcie, działa w porozumieniu ze zlikwidowaną instytucją holenderską w Amsterdamie.

Właśnie w pow. odolanowskim aresztowano pod zarzutem oszustw pożyczkowych Ottona Seeligerę ze Szklarki Przygodzkiej. Odwiedzał on właścicieli nieruchomości i majątków, zawierając z nimi umowy dla wspomnianego poprzednio „Niederlaendische Boden Credit Bank w Amsterdamie“.

Należy tu zauważyć, że w ostatnim czasie powstały nowe biura pośredniczące rzekomo przy uzyskiwaniu pożyczek na nieruchomości miejskie. Agenci tych biur — to przeważnie ludzie nieznanymi i nieodpowiedzialnymi finansowo. Z tych powodów przy wszelkich podobnych transakcjach należy zachować jak największą przezorność i ostrożność. Przed biurami tego rodzaju ostrzegali już na ostatnim zebraniu właścicieli nieruchomości prezes okręgowy Związku Towarzystwa Właścicieli Domów w Poznaniu p. dyr. Al. Ratajczak.

Inny rodzaj oszustwa ujawniono w Grodzisku, gdzie aresztowano 29-letniego biuralistę Franciszka Woźniaka z Grodziska. Występując jako agent Krakowskiego Banku Kredytowego spółdzielni z o. o. w Krakowie, sprzedawał obligacje dolarowe. Pobierał on od razu całą należność i przekazywał pieniądze do banku. Wkrótce po załatwieniu tych formalności Woźniak zawiadomił swych kontrahentów o wygranych dolarówkach. Z tytułu wygranej otrzymywał od razu znaczne prowizje. Uszczęśliwieni ludzie nie podejrzewali, iż padają ofiarą oszustwa i Woźniakowi udało się pokrzywdzić nabywców obligacji w 7 wypadkach na sumę 5 tys. zł. (k.)

komunistów Danielaka i 26 towarzyszy — sąd apelacyjny ogłosił wczoraj wyrok zmieniający: Danielakowi karę 5-letniego więzienia — na 3 lata twierdzy, Miernikowi — 5 lat ciężkiego więzienia na 5 lat twierdzy; Mehrowi 5 l. ciężkiego więzienia na 5 lat twierdzy; Heinemu — 4 l. ciężkiego więzienia na 4 l. ciężkiej twierdzy; Suwartowi 3 l. ciężkiego więzienia na 3 l. twierdzy; Chwirotowi rok ciężkiego więzienia na rok twierdzy; Kaczmarka skazanego na 1 rok twierdzy sąd uwolnił od winy i kary. Garniecowi i Jeszku udroczono karę 6 mies. więzienia warunkowo na przeciąg 5 lat z zaliczeniem aresztu śledczego. Resztę oskarżonych uwolniono.

Skazani komuniści rozwijali żywą działalność w roku 1929—30 a przywódcami byli osławieni Bem i Czuma. Rozrzucał wielkie masy bibuły komunistycznej i zawieszali na przedmieściach czerwone sztandary. Zasadzeni zostali za akcję wywrotową zmierzającą do zmiany ustroju państwa za pomocą siły. (z)

Krwawa tragedia

Ważń rodzinna kończy się zabójstwem

Nasz korespondent pomorski (ski) donosi:

Między gospodarzem Michałem Matarzem w Białochowie pod Grudziądem a jego ojczymem i bratem, zamieszkałym w Górnej Grupie panowały od dłuższego czasu zatargi, które przechodziły w kłótnie, a nieraz kończyły się bójką. W tych dniach udał się Michał M. do Grupy w zamiarze zlikwidowania niesnasek rodzinnych.

Przyjęto go serdecznie, lecz niestety, harmonja panowała tak długo, dopóki nie poruszono starych kwestyj spornych. Z tym momentem znów wybuchła gwałtowna sprzeczka, która zamieniła się w bójkę; na domiar złego zjawił się w mieszkaniu uzbrojony w widły ojczym, czem się M. zirytował do tego stopnia, że wyciągnął rewolwer z kieszeni. Stojąca opodal 30-letnia Marja Matarzowa, bratowa gościa, rzuciła się w tej chwili na swego szwagra, chcąc odebrać mu broń i zapobiec nieszczęściu. Nie przeczuwała jednak, że krok swój przypłaci życiem, w tym bowiem momencie padł strzał, który ugodził ją w pierś i przeszył serce; śmierć nastąpiła na miejscu. Matarza aresztowano.

KALENDARZYK

Czwartek, 25 czerwca 1931.

Słońce: wschód 3,30 — zachód 20,19 — długość dnia 16 godzin 49 min
Księżyc: wschód 15,24 — zachód 0,20 — po 1 kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska plus 13 st. Cels. Pochmurno. Wiatr połudn. — wsch. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 16 st. C., najniższa plus 12 st. Cels. Ilość opadu 1 mm.

Przepowiednia pogody na piątek: Pogoda nieustalona i naogół bez zmian przy nieznacznej ociepleniu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś 0,48 m.

Kal. rzk.: Prosper B. — jutro Jan i Paweł. Kal. słow.: Włastimil — jutro Rozmysław.

OSOBISTE

— **Srebrne gody małżeńskie.** W niedzielę 28 czerwca, obchodzi znany obywatel, dawniejszy działacz w kolonii polskiej w Berlinie p. Michał Grzeskowiak — Kilińskiego nr. 3 — z małżonką swą Marją z domu Hapkowskią, swe srebrne gody małżeńskie. Pan Grzeskowiak, jak już zaznaczono, oddawał się gorliwie służbie narodowej, mieszkając na obczyźnie, a wróciwszy po uzyskaniu naszej wolności do kraju, tutaj w dalszym ciągu w pracy społeczno — narodowej nie ustaje, pracując gorliwie czy to w Tow. Młodych Przemysłowców, czy Kole Śpiwackim, czy wreszcie w Harcerstwie. — Jubilatowi Szczęść Boże na dalsze lata! Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się w niedzielę rano o godz. 8 w kościele OO. Zmartwychwstańców na Wildzie.

— **W filii neohumanistycznej Państw. Ucz. im. Dąbrowski** odbyła się pierwsza matura. Egzami dojrzałości zdali: Głzyńska Halina, Jarzembowska Lidja, Kowalska Wanda, Ładicka Jadwiga, Marszałkowska Marja, Nyczanka Jadwiga, Nyczanka Zdzisława, Pankowska Helena, Schneiderówna Marja, Stęczewska Łucja, Sipińska Zofja, Stoesselówna Janina.

— **W przyw. gimn. żeńskim** pod wzw. Najsw. Serca Jezusa egzamin maturalny zdali pp.: Cwojdzńska Marja, Hoffmanówna Marta, Idaszewska Halina,

Przy bólach reumatycznych w głowie, biodrach i ramionach, nerwobólach, bólach w udach i postrzałowych, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa“ stosuje się dla codziennego oczyszczania przewodu pokarmowego. nw 11 803

Kempińska Bożena, Lassocińska Urszula, Mikucka Leonilla, Obiałówna Zofja, Rolińska Wanda, Jankiszówna Zofja, Talarczykówna Halina.

— **Egzamin dla praktykantów leśnych.** Na zakończenie kursu dokształcającego borowych — podleśniczych odbędzie się w Kórniku w dniu 6 i 7 lipca r. egzamina dla praktykantów leśnych, kandydatów na borowych — podleśniczych. Do egzaminu dopuszczeni będą praktykanci posiadający najmniej 2 lata praktyki leśnej. Zgłoszenia z dołączeniem życiorysu i odpisu świadectw z praktyki należy nadesłać do Wlkp. Izby Rolniczej wydz. leśnictwa, ul. Mickiewicza 33, do 6 lipca; opłata za egzamin wynosi 30 zł.

— **W Sądzie Apelacyjnym w Katowicach** zdał egzamin sędziowski p. Marjan Strzelczyk z Lgowa pow. jarociński.

— **Z korporacji przemysłu elektrotechnicznego.** Dnia 22 bm. odbył się egzamin dla uczniów, którzy ukończyli naukę w zawodzie elektrotechnicznym. Komisji egzaminacyjnej przewodniczył p. inż. Kazimierz Gaertig. W zawodzie elektrotechnicznym zdał egzamin: Leon Affelt, Jan Banasiak, Franciszek Chwalisz, Aleksander Dociera, Marjan Gehrke, Witold Heinze, Franciszek Hoffmann, Jan Holka, Waclaw Jasiak, Franciszek Jaszcak, Edmund Józwiak, Stanisław Kuster, Miron Laferski, Piotr Lisiecki, Franciszek Marnet, Henryk Mueller, Edmund Pawelczak, Stanisław Piechel, Józef Ratajczak, Jan Sobócki, Feliks Teresiński i Józef Wenski.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **„Kóło Pań“ w Poznaniu.** Zebranie zwyczajne odbędzie się 26 bm. o godzinie 18 w sali konferencyjnej dyr. Okręg. Kolei Państw. przy Wałach Zygmunta Starego 4a.

— **Walne zebranie Pozn. Oddz. Okręg. Związku Zaw. Techników Gorzelniczych** odbędzie się 28 bm. u p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8 o godz. 10. Zgromadzenie poprzedzone zostanie nabożeństwem w kościele O. O. Franciszkanów przy ulicy Nowej o godzinie 8.

WYKŁADY

— **Ksiądz Leśnobrodzki w Poznaniu.** Do Poznania przyjechał z nowym cyklem odczytów ks. Leśnobrodzki. Pierwszy odczyt odbędzie się 25 bm. na temat „Kalwaryjska droga od munduru huzarskiego do sutanny kapłańskiej“, następnie w piątek i sobotę 26 i 27 bm. na temat: „Rasputin jako wcielenie szatana“ i „Krwawe tajemnice katów bolszewickich“. Odczyty będą wygłaszane w sali Domu Ewangelickiego o godz. 20.

ZYCIE SOKOLE

— **Gniazdo Sokół Poznań II Jeżyce** urządzi wycieczkę familijną do Strzeszyna w niedzielę, dnia 28 bm. Zbiórka o godzinie 6,30 przy Rynku Jeżyckim.

— **Tow. Gimnast. Sokół Poznań III (Wilda).** Półroczne walne zebranie odbędzie się w środę 1 lipca o godzinie 20 u druchny Zawadkowej. Z powodu zlotu dzielnicowego i innych ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego.** Rekolacje zamknięte rozpoczną się we wtorek, 7 lipca wieczorem w zakładzie S. S. Urszulanek przy ul. Spornej i trwać będą do soboty, 11 lipca włącznie. Termin zgłoszeń przedłużono; skierować je należy do prezydenta, p. Anny Smoczyńskiej, św. Marcin 2.

— **Poszukuje się numeru 30 z dnia 30. 4. 1930. „Samochodu“**, tygodnika, wychodzącego w Poznaniu, dla jednej z bibliotek, która za naszym pośrednictwem zwraca się z tą prośbą do czytelników — Ktożby zatem posiadał nr. 30 „Samochodu“ z 30. 4. 1930 a gotów byłby oddać go bezinteresownie, zechce łaskawie przesłać go pod adresem: Redakcja „Kurjera Poznańskiego“ w Poznaniu, św. Marcin 70.

— **Nabożeństwo w kościele S. S. Karmelitanek Bosych** w Poznaniu, ul. Niegołęwskich 23. W niedzielę 28 bm. msza św. za wszystkich Dobrodziejów Karmelu, o godz. 17 nabożeństwo ku czci św. Tereni, przyjmowanie do Bractwa, święcenie róż.

— **Rekolacje zamknięte** zorganizowane przez Sodalicję Marjańską Akademicką odbędzie się od 25—28 czerwca w klasztorze Sióstr Zmartwychwstańek, ul. Marszałka Focha 147. Udział w nich wziąć mogą nietylko sodaliski, ale wszystkie koleżanki. Początek rekolacji w czwartek o godz. 18, a następne dni rano o godz. 8,30.

— **Zapis dla Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu.** Zmarły w październiku 1930 r. ś. p. Władysław Niedbański pozostawił na rzecz Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu legat w wysokości dolarów 1150, przeznaczony na fundusz stypendjalny jego imienia, z którego procent przeznaczony ma być dla jednego

Nasz lot do Bukaresztu

Lotnicy poznańscy por. Skrzypiński i red. Chrzanowski, zdobyli w rajdzie międzynarodowym d. Bukaresztu trzecie miejsce. O locie tym opowiada barwnie i zajmująco w ostatnim (39) numerze „Ilustracji Polskiej“ jeden ze zdobywców trzeciej nagrody, red. Chrzanowski. W tym samym numerze znajdują ciekawe zdjęcia z prób odbiorczych parowozów H. Cegielskiego, wykonanych dla kolei bułgarskich, w czasie których król Bułgarii osobiście jako maszynista poprowadził lokomotywę. „Ilustracja Polska“ przynosi oryginalne zdjęcia p. t.

Car Bułgarii jako maszynista na parowozie H. Cegielskiego

Z pośród mnóstwa zdjęć aktualnych na uwagę zasługują oryginalne fotografie i artykuł p. t.

505 ofiar katastrofy okrętowej

Uzupełnieniem pięknego, bogato ilustrowanego numeru są artykuły pomniejsze oraz zwykłe działy stałe

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu“ w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1,50 zł. kwartalnie 4— zł. bez kosztów przesyłki. — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

Falszerz i defraudant

Podejmował pieniądze z cudzego konta, aż sprawa się wydała i otrzymał zasłużoną karę.

Urzędnik bankowy Władysław Maciejewski (Górna Wilda 47), pracując w jednym z poznańskich banków, dokonał fałszerstwa, wyrządzając szkodę w dwóch wypadkach na ogólną sumę 5.123,95 zł, przez nieprawne pobranie gotówki z cudzego konta. M. twierdzi, że popełnił przestępstwo z biedy, gdyż pobierał miesięcznie tylko 180 zł, z czego odchodziły różne świadczenia. Z pensji tej nie mogli żywić rodziny.

Zauważywszy, że jedno z kont, mianowicie dr. Wilkowskiego, nie wykazywało od szeregu lat żadnych obrotów, a w kredycie figurowała znaczniejsza suma, postanowił ją podjąć. W tym celu wystawił polecenie wypłaty, które podpisał nazwiskiem dr. Wilkowskiego, następnie zaznajomił się ze szoferem Stanisławem Olachowskim (Patr. Jackowskiego 29), wtajemniczając w istotę rzeczy. Aby nie budzić żadnych podejrzeń, pouczył go, że po pieniądze najlepiej przybyć do banku około godz. 11. Olachowski, któremu uśmiechało się wysokie wynagrodzenie, pobrał dnia 22 sierpnia 1928 4000 zł, nie wzbudzając żadnych podejrzeń. Po jego wyjściu wybiegł Maciejewski i w toalecie daw-

niejszej cukierni Ziemiańskiej podzielił się pieniędzmi.

Sprawa się narazie nie wydała i Maciejewski, nabrawszy pewności, postanowił podjąć resztę gotówki z konta, co nastąpiło 12 października 1928. W drugim wypadku wzięto 1.123,95 zł.

Wreszcie bomba pękła. Właściciel konta, p. dr. Wilkowski, nadesłał polecenie przelania kwoty na nowo założony rachunek czekowy i tutaj okazało się, że... pieniądze znikły. W wyniku badań, przeprowadzonych początkowo z ramienia dyrekcji banku, ujawniono sprawcę fałszerstwa i sprzeniewierzenia w osobie Maciejewskiego, który się do tego przyznał i zwrócił sumę 2000 zł. Wkrótce ujęto jego współnika, szofera Olachowskiego. Po pewnym czasie odbyła się rozprawa, na której zasądzono Olachowskiego na 5 miesięcy więzienia, a sprawę Maciejewskiego wyłączone z powodu ukrywania się. Obecnie stanął przed sądem, który skazał go na rok więzienia. Maciejewski był bardzo przygnębiony. W piątek trybunał będzie rozpatrywał dalsze oskarżenie jego o fałszerstwo i sprzeniewierzenie. (z)

Skazanie komunistów

26 wywrotowców przed trybunałem apelacyjnym.

Po dwudniowej rozprawie odwoławczej skazanych w dn. 12 lipca ub. r.

Śpieszmy

wszyscy na Złot Sokolstwa

**z udziałem mistrza Paderewskiego i zagranicznych gości
w dniu 5 lipca na stadionie miejskim.**

Bilety można wcześniej nabywać w firmie J. Wlekiński (Hotel Bazar).

ze studentów W. S. H., najpilniejszego, zdolnego, ubogiego, Polaka, katolika, pochodzącego z Poznańskiego, celem wykształcenia w handlu morskim. Cześć jego pamięci!

— **Wentę** urzędza w niedzielę 5 lipca Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Górczynie na dziedzińcu schroniska przy ul. Borej 16 na rzecz biednych parafii św. Krzyża. Początek o godz. 15. Obfity bufet, różne niespodzianki dla dzieci i dorosłych, m. in. loteria fantowa, kolo szczęścia, wędka itd.

— **W sprawie pielgrzymki robotniczej do Częstochowy.** W sobotę 27 bm. odprawi się o godz. 8 w kościele św. Marcina msza św. w intencji pielgrzymki, która następnie w pochodzie procesyjnym wyruszy na dworzec. Pociąg nadzwyczajny na tysiąc osób odchodzi o godzinie 10. W drodze na większych stacjach, zwłaszcza w Jarocinie (około godz. 11) i w Ostrowie (około godz. 12), przylągają się poszczególne grupy zbiorowe oraz jednostki. Ktoby w ostatniej chwili chciał pojechać, winien kupić bilet normalny do Częstochowy i zgłosić się u kierownika pielgrzymki w drodze lub na miejscu celem uzyskania legitymacji oraz 50 proc. zniżki kolejowej na podróż powrotną. Pielgrzymkę prowadzi ks. Czesław Michałowicz, sekr. gen. Związku Katolickich Towarzystw Robotników Polskich w Poznaniu. Pielgrzymce towarzyszy drużyna sanitarna Czerwonego Krzyża. Powrót nastąpi w poniedziałek wieczorem. Informacyj do piątku 26 bm. godz. 20 udeła sekretariat — Poznań, św. Marcin 69 — telefon 20-82. W sobotę 27 bm. biuro czynne od 6—8

— **Wielki festyn dla dzieci i dorosłych** urzędza 1 lipca Stow. Św. Dzieciństwa parafii Bożego Ciała w Poznaniu w ogrodzie „Columbia” przy Drodze Debińskiej. O godz. 14.30 pochód kostjumowy z dziedzińca kościelnego. W ogrodzie loteria fantowa, obfitująca w praktyczne wygrane, poczta japońska, kulanie kregli i wiele innych niespodzianek. Wieczorem polonez z lampjonami. Wstęp dowolny. Doborowa orkiestra.

— **Piękną wycieczkę krajoznawczą** na jeziorze Sierakowskie w dniach 28 i 29 bm. urzędza Pol. Tow. Krajoznawcze Touring Klub Oddział w Poznaniu. Piechą drogi 45 klm. Nocleg zapewniony, spanie na słomie, należy zabrać koc. Uczestnicy wycieczki otrzymają 25 proc. zniżki kol. w klasie III. Wyjazd z Poznania 28 bm. o godz. 8, peron IV. Przyjazd do Poznania 29 bm. o godz. 22.07. — Zbiórka w hallu Dworca Głównego o godzinie 7.40.

— **Pielgrzymka na koronację obrazu Matki Boskiej Boreckiej.** W czwartek dn. 2 lipca odbędzie się koronacja obrazu Matki Boskiej Boreckiej, słynącego cudami na całą Wielkopolskę. W tym celu urzędza się specjalna pielgrzymka, która wyruszy z Poznania o godz. 6.10 i przyjeżdża do Borku o godz. 8.22. Pielgrzymi biorą udział w uroczystościach koronacyjnych o godz. 10. Wyjazd z Borku o godzinie 16.32; przyjazd do Poznania o godzinie 20.30. W Jarocinie pobyt dwugodzinny; pielgrzymka zwiedzi nowy kościół parafialny. Bilet kolejowy w obie strony wynosi dla członków 10 zł, dla nieczłonków 11 zł. Zapisy do dnia 27 bm. przyjmuje sekretariat ul. św. Józefa nr. 5 od godz. 9—13 i od 15.30—18.

PODZIĘKOWANIA

— **Czyn godny naśladowania!** Obywatelstwo dzielnicy Śródka i Chwaliszewo ofiarowało w czerwcu rb. 135,55 zł, aby umożliwić pomoc dzieciom biednym w czasie wakacji. Za tak hojny dar składają wszystkim ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać!” Zarząd Koła Rodzicielskiego przy 19 szkole powszechnej.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Pociąg wpadł na powózkę.** Na przejeździe kolejowym w Ruścu (pow. zniński) w pobliżu Wapna pociąg osobowy najechał na wóz roboczy majątku Stołężyn. Wóz legł rozbity na drobne szczątki, przyczem zabity został jeden koń z zaprzęgu, a drugi raniony. Woźnica Alojzy Przybylski z Ruśka wyrzucony z wozu siłą, odniósł poranienia. Winę przypisuje się przede wszystkim nieuwadze woźnicy, jak również kierownikowi parowozu, gdyż nie dawał sygnałów ostrzegawczych. (k)

— **Przykra przygoda podczas wycieczki.** Chór gminy ewangelickiej w Smiglu zorganizował wycieczkę do Wilkowiec w pow. leszczyńskim. Na szosie w pobliżu Lipna, mijając jadących wozem drabiniastym członków chóru, samochód ciężarowy orkiestry 17 pułku ułanów w Lesznie. W chwili wyprzedzania spłoszyły się konie i wóz uderzył o drzewo. Wskutek złamania się drabiny wypadli czterej muzykanci wycieczki Wilhelm Habernik, Gustaw Lindner, Erwin Rissman i Arno Pomerence pod koła, odnośząc pokaleczenie. (k)

Tow. Przemysłowe (Stary Przemysł) w Poznaniu

Z okazji otwarcia pokazu fotograficznego wygłosi dla członków naszego Tow. p. magister Kozłowski

wykład z dziedzińca fotografii z demonstracjami,

w piątek 26. bm., o godz. 7 wieczorem w pawilonie Banku Handlowego (Międzynarodowe Targi Poznańskie, wejście od strony Wieży Górnosłaskiej), poczem zwiedzenie pokazu.

Wstępne dla członków i wprowadzonych przez członków gości — 25 groszy od osoby.

O liczny udział prosi

Dyrekcja

— **Zabity przez wicher.** W Rząd-kwinie (pow. strzeziński) utracił życie 64-letni robotnik Jan Grzybowski podczas pracy. Zajęty ustawianiem stogu siana porwał nagle wicher i tak silnie rzucił o ziemię, że G zmarł na miejscu. (k)

— **Wyłowienie zwłok topielca.** Z Warty pod Załucznym wydobyto trupa nieznanego mężczyzny, który utonął prawdopodobnie podczas kąpieli. Denat liczy około 30 lat, wzrostu 1,83 m, silnie budowy ciała, ciemny blondyn, o krótko strzyżonym wąsie. Topielec był bez ubrania i bielizny. Zwłoki przewieziono do kostnicy w Obornikach. (k)

— **Wypadek na budowli.** Wczoraj na Szelagu p. Franciszek Kufel, ul. Marszałka Focha 162, spadł z rusztowania, odnosząc poważniejsze obrażenia. Pogotowie lekarskie (tel. 55-55) udzieliło poszwankowanemu pierwszej pomocy, przewożąc go do domu. (k)

— **Płonący śmietnik.** Z niewiadomej przyczyny zapalił się wczoraj śmietnik znajdujący się w pobliżu Drogi Debińskiej w niewielkim oddaleniu od dziecinnicy miejskiej. Przywołana miejska straż pożarna stłumiła ogień. (k)

— **Podpalenie z zemsty.** W Skalmierzycach w pow. ostrowskim późną nocą zapaliła się niespodziewanie stodoła rolnika p. Stefana Czaji. Ogień podłożono. Krótko po wybuchu pożaru p. Czaja przytrzymał w pobliżu swych zabudowań dawniejszego parobka swego Józefa Wargę, zmuszony był jednak puścić go, gdyż Warga zagraził mu nożem i zbiegł. Wspomniany Warga opuścił w dniu 14 b. m. więzienie karne w Ostrowie, gdzie przebył pół roku za kradzież. Za Wargę, którego podejrzewa się o podpalenie, zarządono pościg. (k)

— **Pożary.** W Międzychodzie spłonął dom mieszkalny i chlew w zabudowaniach p. Wiktorji Wasińskiej. Ogień powstał od wadliwego kominu. — W Miłostawiu spłonęła stodoła wartości 39 tys. zł u p. Leona Przybylskiego. — W Budziejówku (pow. wągrowiecki) poszła z dymem stodoła, stajnia oraz narzędzia rolnicze u p. Wojciecha Krysztofiaka. Straty wynoszą 20 tys. zł. — W Sarbinowie (pow. zniński) spaliły się stodoły z narzędziami rolniczymi u p. Franciszka Swiatły i u p. Praksedy Szykowej. Powstały łączne straty na sumę 19 tys. zł. (k)

— **Zabity przez piorun.** W Stęgoszy (pow. jarociński) podczas burzy uderzył grom w chlew gospodarza Franciszka Soltysia. Znajdujący się tam właściciel, liczący lat 55, padł na miejscu trupem. Ratunek był bezowocny. (k)

— **Nagły zgon.** Na placu Sapiężyńskim zmarł na udar serca Fryderyk Wojciechowski, mieszkający przy ul. Borej nr. 26. Wszelki ratunek okazał się już bezskuteczny. (z)

— **Skutki niesnasek domowych.** Przy ul. Dąbrowskiego 80 na tle kłótni rodzinnych doszło do bójk między Franciszkiem Nowickim a jego 2 synami. Pobitych opatrzyć musiało pogotowie ratunkowe. (z)

— **Tramwaj najechał ulana** 15 p. Stanisława Chmiela na Górnej Wildzie. Chmiel upadł na ziemię i odniósł lekkie pokaleczenia. (z)

— **Najechana przez samochód.** Na Górnej Wildzie samochód P Z 43 312 najechał p. Marję Ratajczak, która odniosła lekkie okaleczenia twarzy. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Trzy kradzieże z włamaniem** popełniono w ciągu nocy w Czerniejewie (pow. gnieźnieński). Złodzieje włamali się do biur magistratu, gdzie po otwarciu szafy wytrychem, zabrali około 20 zł w bilonie. — Tej samej nocy wtargnięto do budynku szkoły powszechnej i skradziono różne artykuły spożywcze p. Klementynie Szudzińskiej wartości kilkudziesiąt złotych. — Następnie ci sami włamywacze dostali się do mieszkanka p. Kazimierza Sypniewskiego i skradli z kuchni 10 zł gotówki oraz artykuły spożywcze wartości 50 złotych. (k)

— **Ujęcie włamywaczy.** Policja w Szamotułach ujęła w tych dniach 21-letniego Andrzeja Gellerta z Dobrogostowa, 23-let. Walentego Ławniaka z Kluczewa i 23-letniego Józefa Brzótkę z Pęczkowa, wszystkich z pow. szamotulskiego. Wspomniana trójka, którą osadzono w więzieniu sądowym w Szamotułach, dopuszczała się kradzieży z włamaniem. Na po-

czątku bież. miesiąca trzej wymienieni włamali się do restauratora p. Jana Hammerlinga w Szczepankowie, w kilka dni później do składu p. Ignacego Narożnego w Szamotułach; w kwietniu dopuścili się członkowie wspomnianej szajki kradzieży z włamaniem u kierownika szkoły powszechnej w Szczepankowie p. Ludwika Słomińskiego. (k)

— **Włamanie do urzędu pocztowego.** W Kiszkuwie w pow. gnieźnieńskim jednej z ostatnich nocy włamali się nieznanymi złościami do miejscowego urzędu pocztowego. Włamywacze porozbijali szuflady biurek, wylamując również drzwi do drewnianej części kasy ogniowej. Poza stratami powstałymi przez zniszczenie mebli, włamywacze nie wyrządzili innych szkód. (k)

— **Włamali się do magistratu w Budzynie** (pow. chodzieski) nieznanymi złościami, porozbijali biurka i zabrali z szuflad 7 znaczków stemplowych po 1 zł, większą ilość znaczków pocztowych i 62,25 zł gotówki z kasy administracyjnej. (k)

— **Napad na ucznia szkolnego.** W pobliżu Głębocka (pow. obornicki) dwóch nieznanymi osobników napadło jadącego na rowerze ucznia szkolnego 14-letniego Edmunda Zielkiego, strzelając na postrach z rewolweru. Złoczyńcy zabrali p. Zielkiemu rower, porzucając go następnie w pewnej odległości od miejsca napadu i zbiegli. (k)

— **Za oszustwa pożyczkowe.** Wydział śledczy aresztował zamieszkałego przy ul. Murnej 1 Józefa Kosińskiego, oskarżonego o oszustwa pożyczkowe, których dopuszczał się od r. 1927. (k)

— **Czyje rzeczy?** W komisariacie IV znajduje się większa ilość bielizny, pochodzącej z kradzieży, prawdopodobnie w jakiejś pralni. M. in. jest tam 7 białych obrusów służących do prasowania, kilka koszul i inne części bielizny z napisem „Prasownia”, oraz numery i maglownik z napisem „Plattklasse”. Stwierdzenie miejsca kradzieży może mieć znaczenie dla dochodzeń policyjnych. (k)

— **Kradzieże i włamania.** Na Łanowej 27 włamano się do mieszkanka p. Aleksandra Goetza i skradziono większą ilość bielizny damskiej oraz męskiej wartości 500 zł oraz 40 zł gotówki. — P. Zygmuntowi Kuchowiczowi (Grunwaldzka 9) zrabowano rower męski marki „Wiktorja”. — Niewyśledzeni włamywacze wtargnęli do mieszkanka p. Bolesława Urbaniaka (Prusa 18). Złodzieje zabrali odzież wartości 1450 zł. (z)

JARMARKI

— **Mogilno.** Jarmark ogólny odbędzie się 7 lipca. Spęd bydła rogatego i zwierząt racicowych niedozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

Wolsztyn

Agencje Kurjera Poznańskiego otworzyliśmy z dniem 1 lipca u p.

Ludwika Rogozińskiego

Wolsztyn

ulica Dąbrowskiego 4.

Zamówienia oraz przedpłatę na lipiec i dalsze miesiące prosimy skutecznie odtąd tylko u p. Rogozińskiego. Powyższa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat. Dostawa jeszcze tego samego dnia.

— **Czempiń.** (Rerum Novarum.) W ub. niedzielę urzędziło w Czempiniu Katolickie Tow. Robotników Polskich Okręgu Kościańskiego „Dzień Robotnika Katolickiego”, połączony z uroczystością obchodu Rerum Novarum, wielkopomnej encykliki papieża Leona XIII. „O sprawie robotniczej”. — Wspaniały pochód wszystkich towarzystw z orkiestrą wyruszył do kościoła na mszę św. Piękne kazanie wygłosił ks. proboszcz Dolaczynski z Hłowca. Na zakończenie zaśpiewano hymn „Boże coś Polskę”. O godz. 12 odbyła się uroczysta akademja na sali Hotelu Polskiego, połączona ze śpiewem i deklamacjami. Referat o kwestji robotniczej wygłosił ks. Starzewski. (ck)

— **Oborniki.** (Z posiedzenia Rady Miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu uchwalono sprzedaż parceli budowlanej przy ul. Poznańskiej, dalej dokonano wyboru uzupełniającego członków Komisji Opieki Społecznej. Magistrat udzielił wyjaśnień w sprawie bilansu otwarcia gazowni miejskiej. Uzupelniono etat stanowisk służbowych dla pracowników komunalnych i uchwalono stanowisko dyr-

rzeźni miejskiej dla weter. dyplomowanego. Wydzierżawiono p. Stróżewskiemu teren pod budowę stacji benzynowej i uchwalono elektryfikację miasta Obornik, upoważniając Magistrat do pertraktacji z mającą powstać w Kowanówku elektrownią. W dalszym ciągu uchwalono przebudowę pieca retortowego gazowni miejskiej, budżety dla szkoły powszechnej i wydziałowej w wysokości 31 720 zł, podbudowanie nowej pakowni, garażu, chlewow do spędu świń i flaczarni w rzeźni miejskiej, zakup lokomobili itd.

— (Do Stołu Pańskiego.) W tut. kościele paraf. przystępowało 17 dzieci do pierwszej Komunii św.

Z POMORZA

— **Grudziądz.** (Matura.) W gimnazjum matem. - przyrodniczym otrzymali świadectwo dojrzałości pp.: Ciechanowski Aleks., Hawranke Rudolf, Karolewicz Stefan, Kulerski Witold, Landowski Józef, Landowski Jan, Nowaczyk Feliks, Olkowski Aleks., Olszewski Wojciech, Pawłowski Włodzimierz, Peikert Rudolf, Ruciński Stefan, Siekierski Konrad i Wojanowski Roman.

— **Działdowo.** (Egzamin nauczycielski.) W tutejszym seminarjum zdali egzamin pp.: Baliński Antoni, Behlke Aleksander, Ciechowski Apolinary, Ewerman Bernard, Hinz Edward, Jabs Aleksander, Kościelski Czesław, Kotakowski Tadeusz, Klimówna Wanda, Malinowski Paweł, Olszewski Albert, Petrykowski Leon, Lasser Gerhard, Suwiński Mieczysław, Simon Otto, Tasda Fr., Wierchołowski Henryk i Zejdzński Tadeusz. (x)

Sprawa b. posła Graebego w Sądzie Apelacyjnym

Jutro rano o godz. 9 rozpocznie się w poznańskim Sądzie Apelacyjnym rozprawa odwoławcza b. posła Graebego i organizacji Deutschthumsbundu. Na ławie oskarżonych zasiadają b. poseł Graebe, Heideneck, dr. Fritz Krause, Erich Witzleben, Jenner, dr. Johann Scholz, Otto Schmidt, Jadwiga Seidlerówna, Paweł Dobbermann, Leon Arendt i dr. Wilhelm Winkelhausen. Rozprawie przewodniczy p. sędzia Frydlewicz, oskarża prokurator dr. Kuziel z Bydgoszczy. Oskarżenia stają pod zarzutem występku z § 129 kk. i 86 kk. (zdrada stanu i szpiegostwo na rzecz państwa ościennego). Oskarżonych bronią adwokaci Spitzer z Bydgoszczy i Grzegorzewski z Poznania. Proces toczyć się będzie przy zamkniętych drzwiach. (z)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Kl. Sp. „Grom”, Poznań.** Zebranie plenarne odbędzie się 26 bm. o godz. 19 w sali p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej nr. 13.

— **Stow. Absolwentów przy III Szkole wydziałowej w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się 26 bm. o godz. 20 w szkole przy ul. Różanej.

— **Związek Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu.** Msza św. za zmarłych członków odbędzie się 27 bm. o godz. 8.30 w kościele Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej.

— **Stowarzyszenie Urzędników Komunalnych miasta stoł. Poznania** urzędza w niedzielę 28 bm. wycieczkę do Kobylepola z orkiestrą. Wyjazd rezerwowanymi autobusami z ul. Woźnej nar. Ewangelickiej o godz. 10 i 11, powrót o 21.

— **Koło Śpiew. im. Bol. Dembińskiego.** Nadzwyczajne uroczystościowe zebranie, z okazji 12-letnia założenia Koła, odbędzie się 29 bm. o godz. 11 w lokalu p. Pohla, Chwaliszewo przy Moście Chrobrego.

— **Klub Atletyczny - Sportowy „Spalla”** urzędza wycieczkę familijną w święto Piotra i Pawła do ogrodu p. Godurkiewicza w Szelagu.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżna cyrkówka”. Piątek, 26. 6. „Księżna cyrkówka”. Sobota, 27. 6. „Halka” — w Parku Wilsona o 20.30. a w razie niepogody „Halka” w Teatrze Wielkim. Niedziela, 28. 6. Balet „Pan Twardowski” w Parku Wilsona, a w razie niepogody „Księżna cyrkówka” w Teatrze. Poniedziałek, 29. 6. „Halka” w Parku Wilsona, a w razie niepogody „Księżna cyrkówka” w Teatrze Wielkim. Przeprowadź biletów w Teatrze Polskim od godz. 10—17. Ceny biletów od 75 groszy.

Teatr Polski

DZIŚ — „Kajzer” (Wilhelm II) Piątek, 26. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Sobota, 27. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Niedziela, 28. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Poniedziałek, 29. 6. „Kajzer” (Wilhelm II). Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Florette i Patapon”. Piątek, 26. 6. „Florette i Patapon”. Sobota, 27. 6. „Florette i Patapon”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej niż do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JAK STROI SIĘ ZAMEK WAWELSKI

W Kurzej Stopce — Kordyban na ściany — Skąd się wziął — Droga na Saksonię — Meble i dywany wschodnie — Zygmunt III był zamilowanym złotnikiem — Portrety — W sypialni Prezydenta Rzplitej — Chorągwie z pod Parkanów.

Kraków, 23 czerwca.

Wewnętrzny wystrój sal wawelskich był niedawno wielce sporny i dotychczas takim w szczególności pozostał. Kierownictwo odbudowy Wawelu popierało niewątpliwie błędy smaku, które poważni znawcy słusznie wytykali. Przez pewien czas pisma nasze były pełne tych zarzutów, a kierownictwo sparować ich nie mogło w zupełności. Mijamy nadzieję, że ta dyskusja, już miniona, wpłynie na odnośne czynniki, aby nie tylko wysłuchiwały rady ludzi powołanych, ale się do niej z dobrą wolą stosowały. Na razie można zanotować znów parę szczegółów o ozdobienu i wyposażeniu sal wawelskich, które powinny nabrać reprezentacyjnej wspaniałości w najlepszym guście.

Zupełnie już wykończone zostały dwa barakowe gabinety w Kurzej Stopce i dawna sypialnia Zygmunta III. Jak wiadomo z dawnej ich szaty: marmurowych odrzwi z herbami Wawarów, marmurowych kominków, złoconych drewnianych stropów z malowidłami — pozostało niewiele. W ostatnim czasie kierownictwu odnawiania Wawelu udało się zdobyć cenny materiał do pokrycia ścian — kilkaset metrów kordybanu t. j. tłoczony w ornament, malowanej i złoczonej skóry z XVII wieku. Kordyban ten pokrywał do niedawna ściany kilku sal w zamku króla saskiego, w Moritzburgu pod Dreznem. Przy odnawianiu zamku w kilku salach dano inne obicia, a kordyban został złożony w magazynach. Stamtąd kupił go jeden z antykwaryjczy polski i częściowo podarował, częściowo sprzedał na Wawel.

Kordyban o tonach srebrno-różowych i bordiurach złoto-zielonych, przypominający polskie złotogłowie, tworzy świetny ornament barokowych gabinetów w Kurzej Stopce. Obicie to harmonizuje ze złoconym stropem. Plafony tylko czekają na wypełnienie malowidłami. W najbliższym czasie ogłoszony będzie konkurs na ich wykonanie.

Umeblowanie wewnątrz stanowią włoskie rzeźbione meble renesansowe. Podłogę przykrywa wschodni dywan z XVII wieku, ozdobiony herbami polskimi. Na środku ustawiono bogato intarsjowany stół włoskiej roboty. Na stole rozstawiono kolekcję rewindykowanych wyrobów złotniczych: gdańskie puahy, oprawne w srebrno-muszlę itp. Okna dostosowane są do całości: oprawne w olów, opalające szyby przepuszczają stonowane światło.

W przedsionku Kurzej Stopki, również obitym kordybanem, widzimy na ścianie portret Liveusa. Ustawiono też tu meble włoskiej roboty i rzeźbioną szafeczkę, napełnioną wyrobami złotniczymi. Te złote puahy i pierścienie przypominają o namiętnej pasji do złotnictwa Zygmunta III, którego ulubionym schronieniem były gabinety w Kurzej Stopce.

Sypialnia Zygmunta III obita jest kordybanem o innym, grubszym wzorze, w zieloniebieskim i czerwonym odcieniu ze złotem i srebrnymi tonami. Umeblowanie sypialni stanowią meble z XVII wieku: łożo bogato intarsjowane z drewnianym baldachimem, kłęcznik, skrzynia florencka, fotele kryte czerwonym aksamitem. Stare dywany z XVII wieku, wreszcie bogaty strop z plafonami dopełniają całości.

W sali poprzedzającej sypialnię wśród obrazów zwraca uwagę stary portret Zygmunta Augusta, dalej wielki groteskowy aras z cyframi S. A. oraz aras przedstawiający scenę z polowania. Pod ścianami stoją dwie włoskie skrzynie-lawy t. zw. „cassa panca“ z XVI wieku. W sąsiedniej znow sali widzimy kordybanowe krzesła i palisandrowo-hebanową szafę hollenderską z XVII wieku.

Sypialnia Prezydenta Rzplitej skomponowana jest w duchu nowoczesnym, tak, aby wygląd połączył z użytecznością. Meble są nowoczesne: z jasnego mahoni, obite szaro-zielonkawym jedwabiem. Na ścianach wiszą gobeliny z XVII wieku. Na środku, na podjum pokrytym starożytnymi dywanami, stoi łożo z początku XVII wieku, podarowane przez F. hr. Potockich, pochodzące z Tulczyna, siedziby Szczęsnego Potockiego. Baldachim nad łożem, kotary oraz kapa z czerwonego adamaszku, pokryte są haftami.

Wśród nowych nabytków Wawelu wspomnieć trzeba o portrecie Stanisława Augusta w koronacyjnym stroju w stylowej ramie. Portret, pochodzący z pracowni Bacciarellego, został zakupiony przez Akademię Umiejętności z fundacji Abrahamowiczów. Akademia też ofiarowała żelazną oszkloną gablotkę, oświetloną lampkami elektrycznymi, a to na chorągiew, zdobyta przez Sobieskiego pod Parhanami. Cenna ta pamiątka, złożona przez Sobieskiego kościolowi w Loretto, ofiarowana została później Dąbrowskiemu przez Legjony.

Cennym również nabytkiem jest rzeźba św. Antoniego w stroju pustelnika, pochodząca z XVI wieku. Niedawno nabyto też renesansowy stół, który stoi obecnie pokryty obrusem koronkowym Katarzyny, żony Zygmunta Augusta oraz fotel kordybanowy z XVII wieku. (ko)

Kaplica Zyguntowska. Z Krakowa piszą nam: Dziejami naszej kaplicy Zyguntowskiej na Wawelu zajął się dr. Stefan Komornicki i wyniki swych badań ogłosił na ostatnim posiedzeniu komisji Historji Sztuki Polskiej Akademji Umiejętności. Archiwalja, dotyczące kaplicy nie były dotychczas należycie wyszukane. Jak się z nich okazuje, materiał na budowę zbierano przez czas dłuższy; samą budowę rozpoczęto na wiosnę 1524 roku. Najczelny budowniczym kaplicy był Bartolomeo Berreci. Architekt ten, jak wskazuje stylistyczny rozbiór budowy, był zblizony do grupy architektów florenckich, pracujących w Rzymie za czasów papieża Leona X. Najbardziej pod względem stylu i pomysłów zbliża się Berreci do Antonia de Sangallo młodszego. Z tych wpływów i podobieństw wynika, że architekt kaplicy Zyguntowskiej odebrał wykształcenie rzeźbiarskie we Florencji. Przy budowie kaplicy miał Berreci 29 współpracowników. Wśród nich wyróżniali się Giovanni Cini, pracujący od roku 1524—1529 i drugi imieniem Jan, pracujący tu w latach 1524—1527, w którym można domyśleć się Pavana. Budowa kaplicy trwała do roku 1530. Później wykończono w niej jeszcze różne szczegóły, tak że uroczyste poświęcenie mogło się odbyć dopiero 8 czerwca 1533 roku. Wśród poszukiwań, jakie przeprowadził dr. Komornicki, udało mu się wykryć, że autorem malowideł srebrnego ołtarza w kaplicy był, nie jak dotychczas przypuszczano Hans Dürrer, lecz Georg Pinczsztein z Norymbergi. Nazwisko to, co się często zdarza w dokumentach, jest zapewne przekręcone. (pk)

PIĘKNA RZEŻBA W DOMACHOWIE

Przy restauracji i rozbudowie kościoła w Domachowie, odnaleziono na poddaszu zakrystji gotycką rzeźbę w drzewie, wyobrażającą Matkę Boską Bolesną, trzymającą na kolanach martwego ciału Chrystusa (rycina była podana w „Ilustracji Poznańskiej“ nr. 20). Typ powyższej kompozycji zwanej „Pięta“, rozpowszechnił się u nas około 1400 r. Rzeźba z Domachowa, 0.65 m. wysoka, wykonana z drzewa lipowego, zachowała w wielkiej mierze swoją pierwotną polichromję. Chusta Madonny ma kolor kości słoniowej (przemalowana później na białe) z rąbkami złocionymi, płaszcz jest koloru niebieskiego, a suknia koloru czerwonego. Korona cierniowa na głowie Chrystusa, oraz perizonium (przepaska) są złoczone złotem dukatowym. W celu umocnienia polichromji pociągnięto całą rzeźbę płótnem, które gdzieś niedziedzie odpadło.

Pięta z Domachowa co do swej kompozycji, układu figur, oraz draperyj, wykazuje jaknajściślej pokrewieństwo z Pięta, znajdującą się w kościele parafjalnym w Skulsku (woj. łódzkie). (A. Brosig: Rzeźba gotycka 1400—1450, tabl. 14), a pochodzącą z czasu około 1420 r. Pewna różnica dotyczy jedynie nachylenia głowy Madonny. Podobnie jak Pięta ze Sulsk, oraz Pięta z Wągrowca (A. Brosig tabl. 13), rzeźba z Domachowa, niepoślednie dzieło sztuki z 1400—20 r., wiąże się co do formy z Pięta wrocławską z 1384 r., która znajduje się w Muzeum wrocławskim. (p)

Książki nadesłane

Prof. Dr. Jan Sas Zubrzycki: „Cieślietwo polskie“. Uzupełnienie Polskiego Budownictwa Drewnianego Zeszyt I. z rysunkami. Lwów, 1930. Nakł. autora.
„Sprawozdanie z działalności Fundacji „Zakłady Kórnickie“ w roku 1929/30“. Poznań 1931.
„Sprawozdanie Dyrekcji Fryw. Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Poznaniu“. Wyd. w roku pierwszej matury. Poznań 1931.
Stefan Baley: „Psychologia wieku dojrzewania“. Biblioteka Pedagogiczna - dydaktyczna. Książka nr. 5. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa 1931.

ŻYCIE KULTURALNE

„WIOSNA NARODÓW“ W PRADZE

Z Pragi donoszą nam:

Przy szczerze wypełnionym amfiteatrze, w którym znaleźli się nader licznie przedstawiciele literatury i sztuki, wystawilo Narodne Divadlo po raz pierwszy Nowaczyńskiego „Wiosnę narodów“ w przekładzie prof. Vydry, który był w Warszawie lektorem języka czeskiego i wybornie wywiązał się z zadania. Zdała egzamin taksamo i nowa scena Narodnego Divadla, dzięki której świetny reżyser p. Karol Dostal, wydobyl mnóstwo kapitalnych efektów. Znakomitym był, między przedstawicielami sztuki szczególnie Wacław Wydra, grający groteskowo barona Kriega.

„Wiosna narodów“ zdobyła ogromny sukces nie tylko u publiczności, ale i w prasie. „Prager Presse“ nazywa „Wiosnę“ dziełem scenicznym, któremu powinno przypisać honorowe miejsce między współczesnymi sztukami międzynarodowego repertuaru, które są naładowane żartem, satyrą, ironją i głębszym aktualnym znaczeniem“. Stwierdza też „Prager Presse“ że „Wiosna“ mogłaby zrobić furorę na niejednej scenie europejskiej“ i zachęca Reinhardta oraz Jessnera, aby zawiadnęli tym scenarjuszem do wielolejzycznej rewji czasów przedwojennych, posiadającym tyle aktualności“.

Za punkt kulminacyjny sztuki uznano akt trzeci, rozgrywający się u barona Kriega, gdzie bohater austriacki wpada w łagodną zresztą szpony zaściankowej rewolucji. Oklaskiwano też autora po tym akcie, wywołując go wielokrotnie, chociaż nie był na premierze obecny. (pi)

Nowy sezon w Ateneum. Z Warszawy donoszą nam: Udało się teatryzkowi Ateneum, przez Jaracza prowadzonemu, z „Golebiem sercem“ Galsworthyego, które zostało wznowione i ma spory sukces. Zachęcony tem Jaracz myśli o dalszych eks-humacjach, w szczególności o „Żeglarzu“ Szaniawskiego, który w teatrze Narodowym niebardzo się był udał. Tam reżyserował go Jaracz, ale obsada była niewłaściwa, dzisiaj poprawi może te błędy i znów pójdzie do sukcesu. Ma też Jaracz grać „Wieczór trzech króli“, dalej sensacyjno-reporterskiego „Kapitana z Koepe-nick“, rzecz osnuta na tle znanej awantury berlińskiej z przed wojny, oraz „Szkołę hipokryzji“ Jules Romains'a, autora znanego z Teatru Małego „Knocka“. Zapewne ad captandam benevolentiam publiczności żydowskiej wystawi Ateneum „Senat Szaleńców“, rzecz p. Janusza Korczaka, autora wielu ukończonych przez żydów książek, jak np. „Jojny Mośki i Srule“ (jeżeli nie pozamienialem czego w tych dźwięcznych imionach). Na razie „Golebie serce“ bardzo się podoba. (tw)

NAUKA

Nowe władze Krakowskiej Akademji Sztuk Pięknych. Z Krakowa piszą nam: Rektorem Akademji Sztuk Pięknych na rok akad. 1931/32 został wybrany profesor Fryderyk Pautsch. Prorektorem został dotychczasowy rektor, prof. Konstanty Laszczka.

Lwowskie Tow. Geograficzne odbyło posiedzenie z odczytem inż. W. Jaworskiego pt. „Lotnictwo bezsilnikowe oraz jego warunki terenowe i meteorologiczne“.

SZKOLNICTWO

Konkurs na charakterystyki regionalne dziecka ogłasza redakcja „Pracy Szkolnej“ (nr. 5). Celem jest zebranie materiału porównawczego do charakterystyki dziecka polskiego. Ażeby umożliwić porównanie, dłączony jest plan, według którego charakterystyki mają być opracowane. Termin nadsyłania prac: 1 grudzień br. Przewidziane są nagrody w postaci zbioru książek. Ciekawy ten konkurs obudzi zapewne żywe zainteresowanie wśród nauczycielstwa.

Szkolnictwo wiedeńskie. O słynnej reformie szkolnej w Wiedniu pisze w zeszytcie V „Szkoły“ p. W. Rogalczyk. Przejrzyłszy schemat ilustruje organizację szkoły, a więc: 4 klasowa szkoła podstawowa, 4 klasowa szkoła elementarna wyższa, 8 klasowe gimnazjum, szkoły dokształcające i szkoła specjalna Najciekawszą i najbardziej pomyslową reformę przeprowadzoną ową szkołę podstawową. Punktem wyjścia w nauce jest w niej dziecko i najbliższe otoczenie, z czem łączy się zasada nauczania syntetycznego i zasada szkoły pracy. (St. N.)

RUCH REGIONALISTYCZNY

O polskość Śląska cieszyńskiego. Stwierdzeniem polskich towarzystw została w czeskim Cieszynie wydana broszura Wiesława Wojnara p. t. „Dowody polskości Śląska cieszyńskiego“. Autor, wykorzystując dorobek naukowy uczonych polskich i czeskich oraz spisy ludności, dochodzi do przekonania, iż aż po mury Ostrawy autochtoniczna ludność Śląska cieszyńskiego jest polska, a przytem z tej polskości zdaje sobie dobrze sprawę, uważając się za Polaków, a nie „spolszczonych Morawców“, jak to w ostatnich czasach głosiła prasa czeska. (J. St.)

WŚRÓD KSIĄŻEK

Z HRABIANKI — KOMUNISTKA

Taką odbyta drogę opisuje Hermijnja von Zur Muehlen, właścicielka znanego w Niemczech arystokratycznego nazwiska, z domu również arystokratka, hrabianka austriacka, córka dyplomaty w służbie austro-węgierskiej i przez ojca po różnych krajach z sobą prowadzona. O ile sam przełom duchowy autorki nie jest ani dostatecznie zrozumiały ani przekonujący, a jej komunizm pachnie dobremi paryskimi perfumami, o tyle anegdota z życia dyplomatycznego są ciekawe, a już opis życia w domach arystokratycznych austriackich ma wdzięk zupełnie rzadki. Wychowanie małej Herminji było, przy pewnych śmiesznościach wielkiego tonu, rozumne i uczciwe. W obrazkach z jej dziecinnego świata jest mnóstwo południowego słońca, które nad Wiedniem świeci zupełnie inaczej, niż nad zadąsanym Berlinem.

I takie nawiązanie włoskie stworzenie wyszło za bałtyckiego barona, również trudno dociec dla czego właścicielka — aby zamieszkać w północnych śniegach, między ludźmi wyniosłymi a nieokrzesanymi. Nic dziwnego, że w końcu pani Herminja wyjechała, potem rozwiodła się, potem bawiąc na wypoczynku w uroczym Davos poczuła się komunistką i napisała tę książeczkę, na której znać dobre wzory wiedeńskiego feljetonu i przyrodzoną wytworność autorki. To też p. Napierkowski we wstępie trochę naiwnie dramatyzuje tę miłą wiedeneczkę i jej dąsy na taką czy inną nieprawość tego świata. Jest to kobieta, która dużo widziała i przyjemnie opowiada, ale nie dałoby się grubszych sum za jej powagę w stosunku do spraw naprawdę poważnych. Dla tego nie bierze się na serjo jej „komunizmu“, który mógłby skończyć się taksamo, jak inne kaprysy, gdyby np. jaki „towarzysz“ okazał się źle wykupany, albo gdyby jego krawat klócił się ze skarpetkami. Prababka jej miała w almanachu go-fajskim obok nazwiska trzy znaki: K. P. D., co znaczyło: Koenigliche Palast-Dame. Figlarna praprawnuczka cieszy się jak dziecko, że do tych liter można przyczyć jej ostatni koncept, tytuł członkini Komunistische Partei Deutschlands. W Sowietach szybko by się załatwiono z taką „czerwoną baronową“ — w Niemczech, gdzie rewolucję robią systematycznie Geheim-racy z pomocą monoklowych Vonów, może żyć z pełnem bezpieczeństwem poczuciem, że przy żadnym przewrocie nie spadnie jej puder z noska i że w dniu wielkiej zapłaty będzie przez towarzyszkę - służącą powitana pełnym szacunku wykrzyknikiem: „Zwyciężyliśmy, towarzyszo-baronowo!“ (In)

Epos o powstaniu listopadowym. Studletnia rocznica powstania wywołała szereg cennych wydań, między którymi zasługuje na uwagę „Tulacz, poema wojskowe w dziesięciu śpiewach“ napisane około r. 1836 przez emigranta podpułkownika J. Mieroszewskiego w stylu pseudoklasycznym. Utwór ten wydał z rekonisłu Michał Janik nakładem Tow. Miłośników Książki (Kraków 1930, str. 143) i zaopatrzył wstępem i przypisami. Poemat ten opiewa wszystkie najważniejsze wypadki z wojny 1830/31 począwszy od nocy 29-gj listopada i pierwszych utarczek aż do bitwy pod warszawą we wrześniu. Wydanie staranne, druk doskonały. Ancezyca, niezwykła treść i forma polecają ten utwór miłośnikom poezji przeszłości. (P.)

Pisma nadesłane

„Zakopiańska lista gości“. Nr. 4. Treść: „Lista gości“. — kw.: „Więcej szacunku dla gór“. — K. Kłosowski: „Z trosk o estetykę uzdrowiska“. — Chwila bieżąca — Sport w Zakopanem. — Kącik naszej gosi. — Informator.

„Architekt“. Zesz. 2. Treść: „Państwo-wa Wytwórnia Wódek w Dąbju pod Krakowem“. — Kronika. — „Nowoczesne środki izolacyjne w budownictwie“. — „Rozstrzygnięcie konkursu na projekt pomnika Zjednoczenia Ziemi Polskich w Gdyni“ — Bibliografja. — Kongresy. — Sprawozdania.

„Rodzina Polska“. Nr. 6. Treść: J. Czarniecki: „700-lecie św. Antoniego Padewskiego“. — Z księgi pielgrzymy. — Ks. T. R.: „W Hiszpanji“. — A. Kwiecińska: „Wiersze“. — J. Cz.: „Z psychologii zwierząt“. — K. Nowacka: „Koronowo“. — „Rocznica wielkopomnej encykliki“. — Wip: „Z dolin alpejskich“. — W. Wasilewska: „Przyroda Bony“. — J. Słowikówna: „Pani doktorowa“. — Z wiedzy literatury i sztuki. — Z piśmiennictwa. — Na falach czasu. — Rozrywki umysłowe. — Dział kobiecy. — Od-powiedzi Redakcji. — Kącik dla dzieci.

„Piękna lady Oceanu“

Transatlantyczny olbrzym olbrzym „Maurytanja“ i jego przygody

„Określ — to jest piękna pani“ — mawiał Kipling. Czyż istotnie wielkie i piękne parowce transatlantyczne, zawsze świeże i polyskujące na słońcu, szybko i dogodne dla pasażerów, nie zasługują na to porównanie? A już w każdym razie uchodzą one za piękną lady w oczach kapitana, który przywiązuje się do swego okrętu, jak do człowieka, otaczając go opieką.

Stary „wilk morski“, kapitan sir Arthur Rostron, w ten też sposób odnosi się do swego 4-kominowego olbrzyma, jednego z największych parowców świata, słynnej „Maurytanji“, którą już przeszło 200 razy prowadził przez Atlantyk. Bo też można być dumnym, gdy się widzi, jak szybko i spokojnie sunie po falach oceanu „pływające miasto“, wioząc tysiące pasażerów, posiadające potężną własną radiostację, własną drukarnię, gazetę, wychodzącą 2 razy dziennie, kino i teatr, basen do pływania, korty tenisowe.

„Maurytanja“ cieszy się specjalnym powodzeniem u pasażerów. Wielu uмышленie przepuszcza kolejkę wyjazdu, aby dostać się właśnie na „Maurytanję“, słynącą ze swoich wygod i przepychu. I kogoż nie miała ta „piękna lady oceanu“ na liście swych pasażerów: Księżę Walji i inni członkowie królewskiego domu Wielkiej Brytanji, Mac Donald i Winston Churchill, Paderewski i Szalopin, Edgar Wallace i sowieccy dyplomaci, setki milionerów amerykańskich, „królów“ stali, gumy, samochodów i nafty, setki słynnych gwiazd filmowych, począwszy od Fairbanks'a i Mary Pickford, a kończąc na Chaplinie, wreszcie — dziesiątki tysięcy szarych, bezimiennych emigrantów — wszyscy przebywali ocean na pokładzie olbrzyma „Maurytanji“.

Nie dla wszystkich jednak przejazd z jednej części świata do drugiej jest jedynym celem. W pięknych salach klubowych „Maurytanji“ pasażerowie skracają sobie czas podróży grą w karty. Bridż, poker, baccarat, uprawiane są na wielką skalę. Wielu też „niebieskich ptaków“ światowej sławy w tym tylko celu podróż odbywa, aby ograć swych bogatych partnerów. Kapitan sir Rostron w wieloletniej swej praktyce zanotował niejedną wypadek ogrania pasażerów przez szulerskie bandy na okręcie, to też ma już swój skuteczny sposób postępowania.

Odbywa się to zwykle w ten sposób, że znudzonemu jednostajnością morską widoku jakiś przygodny znajomy proponuje partję bridża. Powstaje jednak trudność, partnerów jest narazie dwóch, gdzie szukać pozostałych dwóch? Lecz przygodny znajomy jest bardzo „usłużny“ i wkrótce „wyszukuje“ pozostałych partnerów. Gra prowadzona jest spokojnie i poważnie. Wyniki w pierwszych paru dniach są minimalne. Gdy jednak nasz pasażer przyzwyczaja się już nieco do swych nowych znajomych, gdy wyzbył się pewnej podejrzliwości, z jaką zwykle zasiada się w miejscu publicznym do stolika z kartami, gdy jeszcze po długiej „amerykańskiej“ abstynencji wychyli kilka kieliszków w barze okrętowym — ogrywiają go szulerszy doszczętnie. Wyniki takiego „towarzystwa bridża“ (przeważnie w ostatnim dniu podróży) sięgały często kroć kilkudziesięciu tysięcy dolarów. We wszystkich wypadkach, gdy kapitanowi meldowano o ogrywaniu pasażerów, interwenjował on skutecznie, jako najwyższa na okręcie władza. Jakkolwiek trudno było graczom dowieść szulerskich manipulacji, umiał on jednak tak pokierować sprawą, że „eleganccy szulerszy“ zmuszani bywali do zwrotu oszukańczo wygranych sum.

Punktem honoru dowódcy każdego okrętu jest szybkość parowca. Rywalizację kapitanów wielkich transatlantycznych jednostek porównać można z rywalizacją żokejów. Zdobycie „błękitnej wstęgi“ za najszybsze przebiecie Atlantyku jest marzeniem każdego marynarza. Poraz pierwszy „Maurytanja“ zdobyła błękitną wstęgę w roku 1910, wkrótce po swym „narodzeniu“, pokrywając odległość z Nowego Jorku do Irlandji w ciągu 4-ch dni, 10 godzin i 40 minut. Przez długi szereg lat „piękna lady oceanu“ była posiadaczką błękitnej wstęgi, aż przed dwoma laty nowowytbudowany niemiecki „Bremen“ wydarł jej palmę pierwszeństwa. Odtąd „Maurytanja“, będąca już dziś prawie „staruszką“ — liczy bowiem 23 lata usiłuje przegonić swego, pod technicznym względem bardziej zaawansowanego rywala. Co tydzień niemal odbywa się ukryty wyścig, kapitan no-

Autosugestia

Mistrz: Jako centralna osoba przedstawia się nieźle, tylko wydaje mi się wciąż z małymi.

tuje w cisy ilość węzłów, smutnie kiwa głową: „Jeszcze trochę, jeszcze niewiele, a „piękna lady“ zostanie znów królową oceanu.“

Starych panien nie będzie

W okresie powojennym zaszło wielkie i głębokie przeobrażenie w stosunkach społecznych zwłaszcza coraz wyraźniej kształtują się nowe formy w dziedzinie wzajemnych stosunków płci obojczy. Dotyczy to zarówno stanowiska mężczyzny — do niedawna mieniącego się wszechwładnym panem — jak również i kobiety, która wyszedłszy z zaciska domowego, staje się obecnie czynnikiem równorzędnym na wszystkich polach pracy.

Jako konsekwencja tego zjawiska zmienia się również skala typów zarówno kobiecych jak i męskich. Emancypacja kobiet, a raczej gruntowne przeobrażenie psychiki kobiecej pociąga za sobą znaczne zmiany w charakterze współczesnych mężczyzn.

Jednym z ciekawych zjawisk czasów współczesnych jest zanikanie typu starej panny. Do niedawna jeszcze dość często spotkać można stare panny z posagiem, dla których rodzina o tyle była uprzejma, o ile liczyły mogła na ewentualny spadek. Natomiast stare panny bez pieniędzy były uważane za ciężar rodzinny. Popychano je z miejsca na miejsce, czyniąc z nich wiecznie zgryźliwe malkotentki, istoty naprawdę bardzo nieszczęśliwe. Naturalnie, bywały również stare panny, anielskiej dobroci, pełne poświęcenia, żyjące tylko dla drugich, szczęśliwe szczęściem swych bliźnich. Niestety, typy takie były istotnie tylko wyjątkami.

Obecnie czasy się zmieniły. Dzisiejsza kobieta umie sobie wywalczyć prawo do miłości — umie znaleźć godnego siebie towarzysza, lecz również nie rezygnuje z życia rodzinnego, a przedewszystkiem nie uważa się za starą, jeśli do pewnego wieku nie wyszła za mąż.

Stopniowo i powoli typ „starej panny“ zaczyna przechodzić do historii i jako anarchizm minioniej epoki znika z powierzchni życia, pozostając jeszcze na zapadłych prowincjach.

Czy jednak tego rodzaju wytworzenie nowoczesnego typu nie obniża ogólnej etyki i czy moralność obecna kobiet nie stoi niżej niż dawniej, w okresie przedwojennym? Tego rodzaju problem istotnie budzi w społeczeństwie żywe zainteresowanie.

Obserwując całe szeregi kobiet w gabinecie lekarskim, gdzie kobieta najszybciej odkrywa swoją duszę (spotykam najróżnorodniejsze typy kobiet, począwszy od najwybitniejszych, kończąc na szarych typach pracownic) doszłam do bardzo optymistycznych wniosków. Spostrzeżeniami

swojemi pragnę się dzielić z całym szeregiem kobiet, którym dobre społeczeństwo leży na sercu.

Przeobrażony typ nowoczesnej kobiety jest może na zewnątrz inny, lecz właściwie nie gorszy, lecz szerszy i bardziej bezinteresowny w stosunku do mężczyzny. Czasy się zmieniają, a my wraz z nimi. Dziś kobieta samodzielna nie potrzebuje od mężczyzny zabezpieczenia swego utrzymania, wskutek tego wybór jej może łatwiej polegać na bezinteresownym uczuciu. Na tem polega podniesienie poziomu moralności doby obecnej.

Musimy przyznać, że o ile w głównych zarysach typ nowoczesnej kobiety już się wytworzył, uzupełnia się tylko szczegóły, to typ nowoczesnego mężczyzny znajduje się jeszcze w okresie stawiania się. Nowoczesna kobieta musi uświadomić i wychować mężczyznę, ażeby był jej towarzyszem oraz współnikiem życia. Tylko bowiem przy obopólnym zrozumieniu, podziale pracy i obowiązków na dwoje nastąpi uzdrowienie życia małżeńskiego, a tem samem podniesienie etyki ogólnej.

Naturalnie, spotyka się raz po raz narzekania na obecne czasy, zwykle pomstują ci, którzy przeszli już przez młodość i widzą wszystko w czarnych kolorach.

Jest to objaw stale się powtarzający. Że ludzie, którzy w swej młodości byli szczęśliwi, zamykają oczy na ciemne strony przeszłości. Obecnie, gdy karta ich losów się odwróciła — odczuwają wszystkie zjawiska odwrotnie — wszystko widzą w ciemnych kolorach. Tylko ci w starszym wieku potrafią sądzić bardziej obiektywnie, którzy zachowują istotnie młodość duszy.

Wielkim zwycięstwem czasów obecnych jest zachowanie w kobiecie swojej indywidualności, nieliczenie się ze stanowiskiem męża. Zdrowa część społeczeństwa zaczyna się uczyć oceniać kobietę z jej własnej pracy i jej zasług, zapominając, kto był jej ojcem, kto jest jej mężem, a tylko kim jest ona sama. W konsekwencji tego następuje nietylko zanikanie typu starej panny ośmieszonej, nikomu niepotrzebnej, lecz także wogóle kobiety starej, wysortowanej przez życie.

Do niedawna mężczyzna bez względu na wiek, o ile był jednostką wartościową, właśnie łącznie z wiekiem, starał się być bardzo poważny i ceniony. Kobieta minioniej epoki, o ile nie wyszła za mąż lub też o ile mąż nie zajmował wysokiego stanowiska, przyszedłszy do starszego wieku zwykle mogła zauważyć, że uprzejmość i grzeczność jej otoczenia zamienia się w chłód i obojętność i że ona częstokroć sama przez swoich najbliższych zostaje odsuwana w cień.

Dlatego też kobieta rozumna i przewidująca, kobieta nowoczesna, powinna sobie stworzyć zawczasu odrębne zainteresowania i wartości, które wypełnią jej życie. Ażeby osiągnąć harmonię pomiędzy stro-

na fizyczną i duchową, każda kulturalna kobieta bez względu na stan i wiek powinna dbać o siebie, o swe zdrowie i swój wygląd zewnętrzny w każdym okresie swego życia. Piękność nie da się pomyśleć bez zdrowia, dlatego też dbanie o urodę musi być równoznaczne z dbaniem o zdrowie.

Obecnie większość kobiet uświadomionych i samodzielnych bez względu na wiek troszczy się o swój wygląd zewnętrzny podnosząc swoją urodę i pielęgnując zdrowie. W ten sposób bowiem potęgują w sobie pierwiastek twórcy przyszłych pokoleń, dając świadomie lub nieświadomie do zharmonizowania i wyrobienia sobie wartości wewnętrznej.

Zdrowie i piękność jednostek, jest zdrowiem i bogactwem całego narodu. Dbanie o siebie nawet w wieku starszym to uprzejmość dla otoczenia — powiedziała mi z miłym uśmiechem jedna z moich najstarszych pacjentek, rzekomo w usprawiedliwieniu swej wizyty w poczekalni lekarskiej. Osoba ta wyglądała tak uroczo że wyglądu jej mogłaby pozazdrościć niejedna młoda kobieta. Naturalnie przy starzeniu się pojęcie piękna powinno się zmieniać wraz z wiekiem.

Dr. J. Świtalska.

Turystyka w Wielkopolsce i Poznaniu

Dzięki inicjatywie Prezydenta Miasta utworzono przy Targach Poznańskich Wydział Turystyki na m. Poznań, do zakresu działania którego należy: skierowywanie wycieczek do m. Poznania, dostarczanie kwater masowych i w hotelach, oprowadzanie po mieście i jego zabytkach oraz żywienia. W gmachu administracyjnym Targów Poznańskich mieszczą się również Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Touring Klub oraz Towarzystwo Tatrzańskie. Godziny urzędowania, za wyjątkiem niedziel i świąt, od godz. 8-ej do 15-ej i od 17-ej do 19.

Wobec licznego zjazdu na uroczystości wilsonowskie w Poznaniu, uprasza Wydział Turystyki Targów Poznańskich o niezwłoczne zamawianie kwater i przewodników po m. Poznaniu.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Piątek, dnia 26 czerwca 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 komunikaty; godz. 17.15 „Wierzenia, moralność i obyczaje ludów Ziemi Ognistej“ (wygl. p. Halina Niedbałówna); godz. 18.00 koncert muzyki lekkiej (transmisja ze Lwowa); godz. 19.00 kurs średni jęz. franc.; godz. 19.15 „Silva rerum“; godzina 19.30 kurs wyższy jęz. ang.; godzina 19.45 „Torem literatury i poezji“; godzina 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 interludium gramofonowe; godz. 22.30 koncert Akadem. chóru węgierskiego (transmisja z Warszawy); godz. 23.00 muzyka taneczna z „Cukierni Nowej“.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 „Zwiedzajcie pobojowiska z r. 1831“; godz. 16.00 muzyka gramofonowa; godz. 16.30 „Kącik artystyczny L. S. G.“; godz. 16.50 lekcja języka francuskiego; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Ziemia młodości Mickiewicza“; godz. 18.00 muzyka lekka ze Lwowa; godz. 19.20 muzyka z płyt; godz. 19.40 giełda rolnicza; godz. 20.00 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.15 koncert symfoniczny. Wyk.: Orkiestra Filharmonji Warszawskiej pod dyr. B. Wolfstala i Ludwik Holcman (skrzypce); godz. 22.00 feljton p. t. „W Nowogródku“; godz. 22.30 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert, 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 20.00 koncert, 20.45 „Cyrułik sewilski“ op. Rossiniego z płyt; **Wiedeń** (516 m) 19.30 „Aida“ op. Verdiego z płyt, 22.15 muzyka taneczna; **Medjolan** (501 m) 21.00 koncert z teatru „Alla Scala“; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Katarzyna Czajka, Fabjanowo 2 zł; — N. N. 5 zł; — Gosławski 2,50 zł; — Szkoła przygotowawcza K. Raclawskiej 34 zł; — H. Furmanek z Jankowic 1 zł; — Walkowska 1 zł; — Walterowa 1 zł; — Przybyła 1 zł; — Kostrzewska 1,50 zł; — Kostrzewska z Ceradza 2 zł; — Kostrzewska 1 zł; — Malicki z Edmundowa 0,50 zł; — Dolata z Edmundowa 0,50 zł; — Faszcz 0,50 zł; — Ratajczak z Jankowic 0,50 zł; — Szopka z Jankowic 0,50 zł; — Michalska z Jankowic 0,20 zł; — Sopacki z Jankowic 1 zł; — Kupka z Jankowic 0,50 zł; — Dziewulska z Jankowic 7,30 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1537,15 zł.

Na Tow. „Caritas“: Władysław Breda 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 32 zł.

Na powyższym zdjęciu widzimy dyrektora naszego Konserwatorium p. prof. Jahnkego (drugi od lewej), obok niego dyr. admin. Konserwatorium p. Potrykowski (trzeci od lewej), oraz wysoce utalentowanych skrzypków, którzy świeżo chlubnie zdali egzamin: pp. Kamionkę (pierwszy od lewej) i Turkowskiego (pierwszy od prawej).

SPORT

Lekka atletyka

Trójmecz bałtycki odbędzie się w niedzielę i poniedziałek w Wilnie. Zestaw reprezentacji Polski jest już znany. Lotewscy lekkoatleci wystąpią w następującym składzie: 100 i 200 m — Kivits i Rudits; 400 m — Muzis i Freliks; 800 m — Martinfeld i Migla; 1500 m — Bertuliks i Riekstins; 5 i 10 km — Puke i Buceniks; 110 m płotki — Dimza i Freliks; 4x100 m — Kivits, Rudits, Dimza i Nurnberg; 4x400 m — Freliks, Rudits, Muzis i Martinfelds; w wyż — Dimza i Slavin; w dal — Dimza i Rudits; tyczka — Dimza i Kalnins; kula — Dimza i Rosenberg; dysk — Jordans i Rosenberg; oszczep — Dimza i Jurgis. Skład Estonji przedstawia się następująco: 100 m — Labent i Schutz; 200 m — Keskull i Schutz; 400 m — Keskull i Herm; 800 m — Tiisfeldt i Jurlau; 1500 m — Prost i Jurlau; 5 km — Prost i Beldsinsky; 10 km — Peterman i Beldsinsky; 110 płotki — Paluvere i Rahn; 4x100 m — Keskull, Rahn, Schmidt i Labent; 4x400 m — Keskull, Rahn, Tiisfeldt i Herm; w dal — Rahn i Labent; w wyż — Sule i Schimdt; tyczka — Sule i Niggol; kula — Willing i Feldman; dysk — Niggel i Feldman; oszczep — Sule i Meiner. Dotychczas rozegrano trójmecz trzy razy, przyczem Polska wygrała dwukrotnie, a Łotwa — raz. Najwięcej punktów zdobyli Kusociński 35 p., Kivits 34 p., Dimze 33 p., Szenajch 30 p., Beldinsky 24 p.

Pięściarstwo

„Sokół” i „HCP”. Ciekawy ten mecz z cyklu drużynowych mistrzostw odbędzie się w sobotę o godz. 20 w sali „HCP” (Górna Wilda 180). Spotkanie zapowiada się bardzo interesująco ze względu na mniej więcej równe siły obu zespołów.

Mistrz Łodzi w muszej, Pawlak, skończył już swą karierę sportową. Za popelnienie czynu nieetycznego został on przez ŁOZB zdyskwalifikowany dożywotnio, a klub „I. K. P.” wykreślił go z listy swych członków. (PAT)

Dwaj inni bokserzy łódzcy, mistrz Polski, Chmielewski i Stahl zdyskwalifikowani zostali przez ŁOZB na 3 miesiące za samowolne nieprzybycie na mecz Łódź — Poznań. Klub, do którego obaj ci pięściarze należą, a mianowicie „IKP”, zdyskwalifikowano na 2 miesiące za sabotowanie zarządzeń Związku. (PAT)

„**Punching Klub**” z Magdeburga przyjeżdża w dniu 11 lipca do Łodzi, gdzie rozegra mecz z reprezentacją tego miasta. Następnego dnia drużyna Magdeburga przybędzie do Warszawy dla rozegrania meczu z „Polonią”, względnie z „Makkabi”. (PAT)

Piłka nożna

Dwutygodniowy kurs dla przodowników piłkarskich rozpoczyna się w Poznaniu 1 lipca. Przyjęto 30 kandydatów, z tego pochodzą połowa z Poznańskiego, a reszta z Pomorza i dalszych okolic Polski. Zakończenie kursu i egzamin odbędą się w

LILIPUT w POZNANIU!

ZAWITAŁ, by i to miasto obrać sobie jako stałą siedzibę, by gościć często w każdym domu i stać się tysięcy rodzin przyjacielem! **LILIPUT** to marka pod którą przychodzi najlepszy wyrób krajowy, a nawet i najlepszy wśród wyrobów całego świata! Proszek do pieczenia, galaretki, budynie i leguminy tej marki zdobędą sobie nadzwyczajną dobrocią wszystkich! Gdzie można nabyć? — W każdym składzie kolonialnym, spożywczym i drogerjach. —

Przedstawiciel: **Zygmunt Warczyński, Poznań, św. Marcin 43, tel. 20-33.**

dniu 14 lipca, na który to dzień delegował zarząd PZPN do Poznania wiceprezesa, p. J. Mallova.

Czterotygodniowy kurs dla instruktorów odbędzie się od 20 lipca do 14 sierpnia w Warszawie. Wezmą w nim udział tylko zaawansowani piłkarze. Z Poznania wyjeżdża znany piłkarz i rodzimy trener, p. Marjan Spoja. Kierownikiem wykładów w stolicy jest p. kpt. Mielech, którego osoba daje gwarancję co do fachowego i rzetelnego przeprowadzenia kursu.

Ostatni dwutygodniowy kurs wyznaczono we Lwowie, w terminie od 16 do 30 sierpnia więc istnieje możliwość, że ci sportowcy z Wielkopolski, którzy z tych lub innych powodów nie będą mogli skorzystać z kursu w Poznaniu, zgłoszą się na wspomniany kurs we Lwowie, tak jak do Poznania zjeżdżają się kandydaci z całej Polski, a nawet z nad Półni (Kasprzak z Czarnych). Zainteresowani zechcą się więc zwrócić do POZPN, który ich zgłoszenia skieruje pod właściwym adresem.

Pływanie

Bocheński przybył już do Warszawy i rozpoczął trening. Weźmie on udział w mistrzostwach stołecznego okręgu w niedzielę i w poniedziałek.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— „**Pożyczka**”. Niestety nie wiemy, jakie są obecne losy wymienionej spółdzielni. Nie ulega jednak wątpliwości, że pieniądze Pana uważać należy za stracone. W obecnej chwili istnieją setki różnych spółdzielni, to też przy wpłaceniu pieniędzy należy się kierować wielką ostrożnością. Sprawie Pana nie możemy w niczem pomóc. (iK)

— „**St. Paulo**”. Niech się Pan zwróci do Państwowego Urzędu Emigracyjnego w Warszawie. (iK)

— **H. K.** Oferty składać należy w Min. Spraw Zagranicznych w Warszawie, wydział konsularny, oraz w wymienionych instytucjach. (iK)

— **K. W. K.** Co do pierwszego pytania to jest obojętne. Okna mogą być otwarte, chociaż zaleca się zamykać je. Co do werandy — tak, antena musi być bezwzględnie uziemiona i podczas burzy wyłączona

Motorowe łodzie-kosiarki

do koszenia trzciny na jeziorach i stawach buduje i poleca

St. Nowicki, fabryka maszyn Witkowo, Woj. Pozn.

Kosiarkę przy pracy oglądać można za poprzednim uwiadomieniem, na jeziorze skorzeńskim, pow. Gniezno

zw 3884

z aparatu. Co do 5. pytania to zasadniczo mogą się znajdować, powierzchnia 16 m. jest jednak ze względów zdrowotnych za mała na tak wielką ilość osób. Nie wiemy jaka jest objętość, która w danym wypadku decyduje. W sprawie pomnika Najświętszego Serca Jezusowego, prosimy zwrócić się do komitetu Al. Marcinkowskiego 21. (iK)

— **P. M. Poznań.** Redakcja nie posiada na te sprawy żadnego wpływu! Może dyrekcja poczt sama coś w tej sprawie zrobi.

— **P. Kowalski.** Bezwzględnie ma Pan prawo do urlopu za rok 1930. Wypowiedzenie wraz z urlopem winno obejmować 4 miesiące. (iK)

— **Stały czytelnik.** Prawo do urlopu ma Pan tylko, jeżeli jest Pan zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Ponieważ to w danym wypadku nie zachodzi, prawa takiego Pan nie ma. Może Pan natomiast ugodzić się z gospodarzem, że da mu Pan na pewien czas zastępstwo. (aK)

— **A. O. Łazarz.** Podwyższyć czynszu nie może. Musi zgodzić się na zamianę z każdym lokatorem, którego mu Pan przyprowadzi, o ile nie będzie miał przeciw niemu rzeczowych zarzutów, np. zły stan finansowy, który mógłby płacić czynszu stawić pod znakiem zapytania. (aK)

— **M. B. Poznań.** Owszem, zatrzymuje moc prawa. (aK)

— **Z. G. 100.** Już raz odpowiadaliśmy. Nie sprzeciwia się żadnemu przepisowi ustawy. (aK)

UWAGA!

Szanownej Klienteli miasta Poznania i powiatu podaję do łaskawej wiadomości, że **dnia 27 czerwca 1931 r. otwieram przy ul. Szkolnej 12 filje mego przedsiębiorstwa.**

Dziękując uprzejmie za łaskawe dotychczasowe poparcie proszę również nadal darzyć mnie swoim cennym zaufaniem. Ręczę za należyte wywiązanie się z wymagań i żądań Szanownej Klienteli i gwarantuję skora i rzetelną obsługę.

Z wyrazem poważania
JÓZEF DZIURLA

Fabryka WYROBÓW MIĘSNYCH
Poznań, Żupańskiego 5, tel. 78-40.

zw 29888

UWAGA!

Na uroczystość odsłonięcia pomnika Wilsona dnia 4 i 5 lipca polecam:

Chorągwie amerykańskie
Szarfy do wieńcy w barwach amerykańsk.
Wstążki na rozety i kokardki w barwach ameryk.
Chorągwie narodowe polskie
Szarfy do wieńcy w barwach narodowych
Wstążki na rozety i kokardki w barwach narodow.

S. KAŁAMAJSKI

Upraszam o wczesne zamówienia.

Pw 18015-25 21

Dnia 23 czerwca r. b. zmarł w Ławicy, ś. p.

Napoleon Rutkowski

przeżywszy lat 62.

Zmarły należał do współzałożycieli Spółdzielni naszej i piastował przez lat piętnaście bez przerwy urząd Prezesa Rady Nadzorczej, a złożywszy urząd z powodu nadwątłego zdrowia, pozostał aż do ostatniej chwili członkiem Spółdzielni.

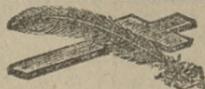
Na zaszczytnym stanowisku Prezesa Rady Nadzorczej pracował ś. p. Zmarły z podziwu godnym poświęceniem i położył wybitne zasługi około rozwoju instytucji naszej.

Cześć Jego pamięci!

Bank Ludowy w Sierakowie
Zarząd — Rada Nadzorcza.

Sieraków, dnia 24 czerwca 1931 r.

dw 3996

Dnia 24 czerwca 1931 roku, o godz. 1 w nocy, zasnął w Bogu po długich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz ukochany ojciec, ś. p.

Jan Fengler

em. rektor

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się w Kościanie w sobotę, dnia 27 b. m., o godz. 5-tej po poł., z domu żałoby przy ulicy Św. Ducha 5.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 29 883

żona z dziećmi.

Kościan, Poznań, Warszawa i Działdowo.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

WEZWANIE!

W każdej miejscowości urządzimy oddział. W tym celu **poszukujemy** odpowiedniej zaufanej osoby (zawód obojętny) jako

kierownika (czkę)

Miesięczny dochód 150 do 200 dolarów. Zgłoszenia w języku niemieckim lub francuskim do

The Novelty Company, Valkenburg Lb. Holland.

Pw 13 020/21-25, 63/4

Młody dyplomowany **mistrz szewski**

Wielk. wszechstronnie obeznany z dobrem szewstwem, w cholewkarstwie, kalkulacji, także z ustawodawstwem przemysłowym, socjalnym i podatkowym, dotychczas samodzielny, **poszukuje** odpowiedniego stanowiska. Miejsco-wość obojętna. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 29887

Spółdzielcza Kasa Hipoteczna - Kredytowa z ogr. odp. w Ostrowie (Wlkp.)

udziela członkom

pożyczek hipotecznych

w 20-tu latach się amortyzujących od 2.000—50.000 złotych na zasadzie kolektywnego systemu oszczędności i to na budowę domów, na rozbudowę domów, na spłatę uciążliwych hipotek, na domostwa, wille i majątki ziemskie.

Szczegółowych informacji na Poznań i okolice udziela p. Dr. Wietrzykowski, Poznań - Sołacz, ul. Śląska 2. zw 29 886

Ofiary Kwasu moczowego

Podagra
Otyłość
Reumatyzm
Arterio-
Scleroza

Zatruty Kwasem moczowym, torturowany bólami, może być uratowany tylko przez

URODONAL

Ponieważ URODONAL rozpuszcza Kwas moczowy.

Generalna Reprezentacja. Warszawa, Fredry 4.

Prawdziwy URODONAL tylko z polską i francuską etykietą. nw 11614

Zadać w aptekach i składach aptecznych.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanownych Konsumentów, że czyta się nie „Szabeso“ lecz „Chabeso“ (Ch jak H) zw 29875

DROGERJA

w Inowrocławiu przy pryncypalnej ulicy, z najnowszym urządzeniem jest na bardzo dogodnych warunkach zaraz do sprzedania.

„BRACIA RADECCY“ Inowrocław. zw 29 868

Gevaert

Nazwa Gevaert to nie tylko oznaczenie pochodzenia produktu — to także symbol jego wysokiej jakości.

**BŁONY
PŁYTY
PAPIERY**

fotograficzne GEVAERT'a to owoce 35-letniej usilnej pracy i wszechstronnych doświadczeń.

Zadajcie w składach fotoararaficznych.

Farbowanie włosów, brwi i rzęs. Trwałą elektr. ondulację, manicurę, masażę głowy i twarzy i wszelkie inne zabiegi w wykonaniu starannem. Ceny przystępne.

Salon de Coiffure N. Muszyński (dla Pań i Panów) ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja nr. 3. Pw 11 544-11.119

Okrętka wszywa, mierzkuje, haftuje, plisuje, dekaturuje terminowo i tanio

„Haftoplis“, St. Rynek 10 wejście Kurzanoga obok firmy Czepezyński i Kruk. Pw 11 985 28,41

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T.A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Dziewczyną do wszystkiego szuka posady od 1. 7. lub 15. 7. Poznańska 58 a II lewo. Pw 6236

Okucia do okien

Okucia do drzwi
Taczki do budowl
Białe cynkowe na dachy
Białe i czarne i mosiężną
Okna dachowe
Narzędzia rzemieślnicze
Armatury garnca-skle
Sprzęty kuchenne
poleca korzystnie

Jan Deierling skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
Tel. 35-16 i 35-43
Pw 18 02-25,53

Cukiernia-Kawiarnia

w centrum Poznania korzystnie na sprzedaż. Do objęcia potrzeba 40 000 zł. Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 29 891

2 R. H. B. 7. OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym B. nr. 7, przy firmie B. Bystrzycki, Zjednoczone fabryki przeróbki drzewa, Sp. Akc. w Orzechowie zapisano co następuje: Firma wygasa. Września, dnia 29 kwietnia 1931. Sąd Grodzki. nw 11 667

Praktyka dentystyczna

w powiatowym mieście Wojew. Pozn. z powodu przeprowadki z całym urządzeniem zawod. jak prywatnem zaraz na sprzedaż. Oferty pod dw 3986 do Kurjera Pozn.

Wolontarjusza z ukończoną szkołą wydziałową poszukuje dom zamorski Ant. Wiatraka w Gdańsku. dw 3997

na wnioski o posadę, o ile nie zostaną uwzględnione.
odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszym wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oreądownika Wielkopolskiego
Ilustracji Polskiej

SZKOŁA

pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny przy ul. Wierzbicice przyjmuje na r. szk. 1931/32 dzieci (chłopców i dziewczynki) do klasy I, II, III, IV wstępnej — i do klasy V, która programem nauki będzie odpowiadała I klasie gimnazjum humanistycznego. W następnym roku szkolnym (1932/33) przewidziane są dalsze klasy gimnazjalne.

Wpisy i informacje w dni powszednie: a) na „Salce górnej“ przy Kościele OO. Zmartwychwstańców (wejście z Biura) — od godz. 12—13; b) w „Domu Rzemieślniczym“, Wały Zygmunta Starego 9, parter, pokój nr. 9 — od godz. 17—18. zw 29876

Kto oszczędza, zabezpiecza byt własny i rodziny, pomniejsza majątek narodowy.

Prezydent st. miasta Poznania:
Henryk Ratajki.

Samochód bez silnika

jeszcze nie jest tem, czem samochód bez kamery. — Szkoda tylu pięknych krajobrazów, które mijasz codziennie nie uwieczniając ich na zdjęciu.

ZEISS IKON

w największym w Polsce magazynie aparatów i przyborów fotograficznych:

„Foto-Greger“
(Kazimierz Greger)
Poznań 3, ul. 27 Grudnia 20

Obszerne katalogi na r. 1930/31 za nadesłaniem 50 groszy na kosztą przesyłki. Pw 13 029-25.50

W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca **Romana Nowaka, Poznań, św. Marcin 27,** zwołuje się walne zebranie wierzycieli na dzień 1 lipca 1931 r., godz. 10, pokój 23 tutejszego Sądu, celem wysłuchania wierzycieli w sprawie uchylecia postępowania z powodu braku masy na pokrycie wydatków (§ 204) oraz celem złożenia sprawozdania końcowego przez p. zawiadowcę. Poznań, dnia 17 czerwca 1931 r. Sekretarjat 2-a Sądu Grodzkiego. nw 11 670

WYWOŁANIE. Helena Strauch z domu Wendtland w Poznaniu, ul. Cieszkowskiego 4, wystąpiła z wnioskiem, by męża jej **Ludwika Straucha,** syna Ludwika i Charlotty z domu Strauch, urodzonego 5 maja 1891 r., który naostatku mieszkał w Lipperode (Westfalja) i zaginął, uznać za zmarłego. Wspomnianego zaginionego wzywa się, aby w niżej oznaczonym Sądzie stawił się najpóźniej na terminie dnia 30 grudnia 1931 r., godz. 12 w poł., gdyż inaczej zostanie uznany za zmarłego. Wszyscy, którzyby mieli jaką wiadomość o życiu lub śmierci zaginionego, winni donieść o tem Sądowi, najpóźniej w terminie powyższym. Poznań, dnia 12 czerwca 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 11 669

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

W piątek, dnia 26 czerwca b. r., o godz. 10-tej, przy ul. Wolnica 2, w podwórzu, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:

stół restauracyjnych i kuchennych, pieca gazowego do restauracji, szaf do garderoby i wieszaków, łózek i różnych sprzętów kuchennych, jak: łyżek, widelcy, garnków, talerzy, dzbanków itp. nw 11 807

Obejrzeć można 15 minut przed sprzedażą. Poznań, dnia 25 czerwca 1931 r. MAGISTRAT XIII/4.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 27 czerwca 1931 r., o godzinie 12-tej, sprzedawać będą w Poznaniu przy ulicy Górna Wilda 41, najwięcej dającym za gotówkę:

pompe Vakumowa, maszynkę do świdrowania dziur, tokarnię firmy „Wiepofana“ nw 11 824

P. Stefaniak, kom. sąd. z pol. Poznań, G. Wilda 103/105.

2 R. H. B. 7. OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym B. 7, przy firmie B. Bystrzycki, Zjednoczone fabryki przeróbki drzewa, spółka akcyjna w Orzechowie, zapisano co następuje: Uchwałą walnego Zgromadzenia z dnia 31 lipca 1929 r. spółkę rozwiązano. Likwidatorem spółki mianowano Gabryelę Szczaniecką w Orzechowie. Września, dnia 3 stycznia 1931. Sąd Grodzki. nw 11 367

L. cz. 3. K. 13/31. **PRZETARG PRZYMUSOWY.** Nieruchomość położona w Orkowie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Orkowo tom I wkl. 20, na imię Franciszka Garasza i żony jego Franciszki z Lopińskich Garaszowej, jako współwłaścicieli, na mocy ogólnej wspólności majątkowej małżeńskiej, zostanie w drodze egzekucji dnia 9 października 1931 r., o godz. 10 przed poł., wystawiona na przetarg w Sądzie Grodzkim w Śremie, pokój nr. 4. Nieruchomość jest obszaru 28 ha. 25 ar. 80 m² i składa się z parcel nr. 6,

7, 92, 93, 94, 95, 177, 178, 179, 405, 406, 407, 408, 655/462 656/464, 487, 488, roli, łąki, pastwiska, domu mieszkalnego z podwórkiem i ogrodem, chlewu, stodoły i piwnicy Nr. 21 księgi podatku budynkowego, nr. 22 matrykuli podatku gruntowego, nr. 1 karty lanowej Roczna kwota podatku budynkowego 3,60 mkn., 0,90 mkn. roczna wartość użytkowa, 59,05 tal. czystego dochodu, 16,95 mkn. podatku gruntowego. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 31 lipca 1930 r. Śrem, dnia 11 czerwca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 11 668

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerna nr. 35-25
Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

Samochód

motocykl, sypialnie, jadalnie, gabinety, 2 saloniki, 2 gabinety klubowe w sobelinie, 2 kluby w skórce, kanapy i stół restauracyjny, kanapy z obudów, 2 fotele, 1 regał do akt, 2 fotele debowe, skórę reniferową, 2 aparaty radiowe, bufet i kredens, bufet debowy wysoki, stół rozkładany, meble antyczne i różne obrazy oraz dużo innych przedmiotów, odda tanio. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 11 003-25.38

Beczki próżne

od win świeżo stoczonych polecają Nyka & Posluszny, Poznań, Wrocławska 33/34. Pw 13 001-25.36

Fabryka

cukierków i pralinek na sprzedaż kompletna maszynaria, parowy zapęd, 2 samochody, dom własny dobrze zaprowadzony w 11 powiatach, w powiatowym mieście przy głównej ulicy. Oferty Kurjer nw 11 789

Dom

w Swarzędzu z ogrodem, ulica Strzelecka, sprzedam na dogodnych warunkach. Dom Towarowy Czesław Gruszczyński, Swarzędz. Pw 11 768

Korzystnie

sprzedam większą ilość kiełbasy suchej i solami, Jan Włodarczyk, Poznań, Półwiejska 3, tel. 58 27, zdw 37 120

Zakład fryzjerski

sprzedam korzystnie Marszałka Focha 96. zdw 37 237

Samochód „Steyer“

6 osobowy landaulet w bardzo dobrym stanie okazanie na sprzedaż „Autopol“, Poznań ul. Dąbrowskiego 12/16. zdw 37 372

Motocykl

„Raleigh“ całkiem nowy okazanie na sprzedaż „Autopol“, Poznań, ul. Dąbrowskiego 12/16. zdw 37 371

Skład

samochodów, motocykli i przyborów samochodowych, jeden z największych sprzedam bardzo korzystnie na dogodnych warunkach lub zamienie na hipotekę, dom, parcele ewentualnie dopłace. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 370

Kompletne

urządzenie wytworni obuwia. — Maszyny: szpilarka, szyciszczarka, 2 do szycia cholewek, 1 do reparacji, kilkadziesiąt par form okutych sprzedam lub zamienie na obuwie. J. Rybarczyk, Wągrowiec, Rynek nr. 1. nw 11 781

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 11 540

Parasole

od zł 3.90 W. Czys Szkoła 11, Plac Wolności 5. Pw 11 558

Kupno

sprzedaż, zamiana. Najkorzystniejsze źródło. Antykarnia Antoniego Pióro, Marcinkowskiego 28. Pw 11 563

Słoje

do konserw, najlepszy fabrykat z pokrywką od 75 gr. Słoje do wazania 35 gr. Aparaty „Wecka“ duże kompletne 19.50 szklanki 10 gr miesięczną do mleka 60 gr poleca „Serwis“, W. Ziętek, Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 890-24.32

Serwis

obiadowe nadeszły, nowe modele, i sprzedaje po cenach fabrycznych. „Serwis“, W. Ziętek, Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 881-24.30

Meble

po zniżonych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 99 498

Leżaki

na letnisko 9,50. Łóżka metalowe od 20 zł. Materace 25 zł. Lodownie. Maszynki do lodów kupuje się najtaniej w „Serwisie“, W. Ziętek, Poznań, 27 Grudnia 2. Pw 11 896-24.41

Pianino

czarne krzyżowe z powodu wyjazdu korzystnie na sprzedaż. — Poznań, ul. Łakowa 10, parter, prawo. zdw 37 325

Meble

kuchenne po bajecznie taniej cenie sprzedaje Jan Konięcki, Piaskowa 3, wytwórnia mebli kuchennych. zdw 96 134

Bufet

debowy (renesans) okazja. Pawłowski Poznań, Słowackiego 22. zdw 37 412

Dom

nowy czyszowy z parcelą na budowę sprzedam korzystnie. — Zgłoszenia Obornicka 38. zdw 37 407

Jadalnię

debową solidnie wykonaną bardzo tanio. Stolarska, Bukowska 9. zdw 37 419

Skład obuwia

mieszkanie centrum miasta towarami lub bez sprzedam. Oferty Kurjer zdw 37 422

Dobra lokata kapitału

Grodzisk (Wlkp.) dom w rynku, gruntownie odnowiony, woda, kanalizacja, cukiernia, sprzedamy zaraz. Obiekt dla cukiernika, piekarsza. Wpłaty 15 tysięcy. Oferty do Hartwig Kantorowicz Poznań, skrzynka pocztowa 26. zdw 37 425

Samochód

Fiat 509 sprzedam dobrze utrzymany tanio. Zgłoszenia w czasie 4-6. Ludwiczak, Górna Wilda 115. zdw 37 427

Skład

spożywczy towarami magiel, mieszkanie. Adres Kurjer zdw 37 429

Warsztat szewski

z całym urządzeniem przy ruchliwej ulicy, także nadający się na inne przedsiębiorstwa za 1 000 zł na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 37 435

Z powodu

śmierci właściciela jest do sprzedania w większym mieście prowincjonalnym w Poznaniu, doskonale urządzone, z kompletnym wyposażeniem, z maszynami. Do objęcia potrzebna suma 15 000 złotych. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nr. zdw 37 441

Majątek

2 000 mórg bardzo dobra ziemia, 4 mk. pod. gr., doskonale zagospodarowany, okazanie na sprzedaż. Informacji udzieli tylko poważnym reflektantom, Stanisław Ziolecki Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 37 457

Fiat

limuzyna 505, 6 osobowa, na spłaty miesięcznie 200 zł, cena zł 4 500. Oferty pod zdw 37 462

Piekarnia

w mieście powiatowym zaraz do sprzedania. Oferty do Kurjera zdw 37 466

Gramofony!

szwajcarskie najlepsze, kuferkowe (szafkowe) tanio ratami. Św. Marcin 22. I. prawo. zdw 37 473

Sprzedam

konia, rolwage lekka. Jeżycka 36. zdw 37 491

Skład

kolonialny z ubikacjami i towarami na sprzedaż zaraz z powodu wyjazdu. Adres Kurjer zdw 37 496

Gospodarstwo

110 mórg w powiecie chodzieskim ziemia pszenna, zabudowania nowe masywne, z całym inwentarzem na sprzedaż. S. Poznański, Chodzież, ul. św. Barbary 23. nw 1 806

Dwuosobowy

zaraz. Młyńska 13. I. prawo. zdw 37 499

Dorożkę

samochodową z kaucją i zegarem sprzedam lub zamienie na skład lub parcele ewentualnie dopłace. Oferty Kurjer zdw 37 501

Stółik

mahoniowy z szachownicą, najnowszy styl. Ostrowski, Skarbova 11, w suterenie. zdw 37 521

Urządzenie

składowe stoły, regały, gablotki sprzedam. Bitner, Dąbrowskiego 79. rw 14 632

Willa

Swarzędzu 25 000. Dątkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 37 707

2 parcele

450 m kw. ul. Wawrzyńca dogodnie warunki sprzedam. Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 37 711

Wille

Sprzedaj okazja. W Warszawie na Żoliborzu 2-4-6 pokoi z ogródkami nowoczesn. Mieszkania 2-3-4-5 pokoi nowoczesne. Zdrowa miejscowość, 3 tramwaje. Biuro mieszkaniowe Żoliborz, Pogonowskiego 30. nwp 11 804

Jedwabne czapeczki dziecięce najtaniej kupicie

po reklamowej cenie 80 groszy sztuka. Św. Marcina 64. Hardukowa. zdw 36 921

Doggi

niemieckie jeden pomiot 41 złotych, maści czarnej z rodowodem ocykopirowane 250 zł, bezrodowodu 180 zł, nieokopirowane 150 zł. Doggi mojego koicia otrzymały Gdańsk Warszawa, Kraków — złoty P. W. K. duży srebrny medal. Najlepszy, najwzrosty kojec w Polsce Mracini Reiche. Nowawieś, p. Dąbrowa, k. Mogiła. zdw 37 521

Dom

piekarnia dużej wsi, piec piersiowy, 6 pokoi, skład, sprzedaż cena 12 000 zł, wpłaty 4 000, reszta 6 lat. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 37 591

Bacznociel

samochodzik elegancki dla 2 dzieci sprzedam tanio. Kościelna 51, I. piętro prawo, Kołasiak. zdw 37 630

Sprzedaje

okazyjnie wszelką biżuterię nowo otworzony skład „Occasion“, Al. Marcinkowskiego 23. zdw 37 606

Resztówka

160 morgowa, z dobrą glebą, słiznicą położona, piękny duży ogród, wprost od właściciela na sprzedaż lub do wydzierżawienia — Kurjer Poznański zdw 37 393

Dom

piętrowy, składem kolonialnym, 2 okna wystawowe, 3 chlewy, morga ogrodu owocowego i warzywnego korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 37 571

Fortepian

na sprzedaż. Matejki 39, m. 7. zdw 37 574

Reklamówka

Ford, dobrze utrzymana do oddania. Firma Gaede, tel. 52-62. zdw 37 576

Powózka

amerykańska, na gumowych kołach w bardzo dobrym stanie od właściciela na sprzedaż. Szmarzewskiego 37, m. 17. zdw 37 577

Fortepian

Marcin 13, mieszkanie 10. zdw 37 582

Skład

kolonialny sprzedaj wyrobów tytoniowych tanio sprzedam. Dąbrowskiego 5. zdw 37 568

Sprzedam

korzystnie motor elektryczny, półkonny prąd zmienny, firmy Bergmann, platforma na 15 ctr. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 616

Szafy
biało lakierowane do bielizny i rzeczy okazjnie. Stolarska, Szyperska 8. zdw 37 618

Piekarnia

w mieście powiatowym z powodu wojskowości zaraz na sprzedaż. Of. Kurjer Poznański nw 11800

Skład

kolonialny z mieszkaniem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 37 625

Do lodów

maszynę korzystnie sprzedam 15 ltr. Cukiernia Półwiejska 30. zdw 37 627

Gospodarstwo

42 morgi, powiat śremski budynkami, inwentarzem sprzedam ceną 20 000 zł., wpłaty 8 000, reszta 30 lat, roczna spłata 300 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 37 592

Maszynę

damską sprzedam. Kuśnierski, Zielona 5. zdw 37 631

Restauracja

dobrze prosperująca w Poznaniu z dużym mieszkaniem zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 37 632

Resztówka 115 mórg

ziemi buraczanej (prywatne) dom 6 pokoi położony w ogrodzie, staw rybny, wszelkie budynki masywne inwentarze nadkompletne 30 kilometrów od Poznania przy szosie, wpłata 10-20 000 zł. reszta dogodne warunki. Zgłoszenia „Kra-kus“, Poznań, Pocztowa 30. zdw 37 638-9

Polne

kamienie (kocie łby) ca. 10 ctm. sprzedam centrum miasta. Oferty Kurjer zdw 37 663

Regał

do akt. Żupańskiego 2 a, parter, lewo. zdw 37 664

Maszyna

do liczenia, światowa marka tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 37 678

Wyprzedajemy

zapasy płaszczy letnich, płaszcze sportowe gabardynowe od 30-55 złotych. Modele za bezcenie tylko w firmie P. Szczawińska i S-ka, Poznań, ulica Wodna nr 1. Pw 12 002-25.49

Jeszcze nigdy

nie były słoje do zapraw po tak niskiej cenie jak obecnie. Prócz tego poleca się jak najtaniej aparaty, fajansy, palpaki, noże, widelce, porcelane i prezenty tylko wprost Hurtowni Porcelany, ul. Wroniecka 24. (Sprzedaj każdemu.) zdw 37 044

Restauracja

w rynku na sprzedaż — Adres wskaże Kurjer Jeżyce jw 6294

Rower

nowy meski i damski tanio sprzedam Słowackiego 48, II. piętro, prawo. jw 6293

Osada

dom mieszkalny z ogrodem na sprzedaż w Gostyniu przy ul. 3 Maja 103. Cena podług umowy. — Zgłoszenia od godz. 3 do 7 po południu. Fr. Murawski, nw 11 809

Kamienica

do sprzedaży z 12 ubikacjami w Brzezinach Śląskich nadająca się na jakikolwiek interes. Przy kupnie wolne mieszkanie. Wiadomość u właściciela, Brzeziny Śląskie, Kopernika 9. nw 11 671

Maszynę płaską

do spinania kartonów okazjnie sprzedam Trzczaek Wroniecka 4. Pw 13 021-25.53

Samochód

Czarny - Walter, otwarty na sprzedaż korzystnie w dobrym stanie za sumę 2 400 zł. Piotra Wawrzyńska 13 restauracja. zdw 37 092

Pianino

nowe czarne krzyżowe 1 300 zł. Oferty Kurjer zdw 37 685

Pianino zagraniczne

rogi, głowe jelenia, płyta marmurowa 2 1/2. Dąbrowskiego 23, skład zdw 37 687

Maszynę

w bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. Wolnica 45, I. lewo. zdw 37 693

Skład

kolonialny maglem, mieszkaniem Adres Kurjer zdw 37 694

Samochód ciężarowy
„Ford“ na 1 1/2 tonny rok w użytku, 27 000 km przejechanych z karosą 2x3 m w dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 755

Oleandry

kwitnące sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 37 650

5 KUPNA

Gabinety męskie

jadalnie, sypialnie, garnitury klubowe w skórce i gobelinie, biblioteki, biurka, szafy, stoły, krzesła, łóżka żelazne i różne inne przedmioty kupuje tylko za gotówkę i płaci najwyższe ceny. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 13 002 25.37

Kraty

zsuwane kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 37 255

Kupię dom

z ogródkiem w oPznaniu, centrum lub na przedmieściu — wpłacam 20 tysięcy złotych. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Pozn. zdw 37 291

Kupię willę

z ogródkiem 5-6 pokojową, kanalizacją, wodociągi, elektryczność gaz w Poznaniu lub okolicy z dogodnym połączeniem tramwajowym koleją wzdłużnie względnie autobusowym. Oferty Kurjer zdw

Mieszkań

ogłoszenie Czarnecki Ra-
zdw 37 609

Dwa
próżne frontowe używa-
techni, lazienki, centr.
Kurjer zdw 37 701

SZUKA MIESZK.

Solidne
stwo poszukują 2 pokoi z
od gospodarza Łaskawe
Kurjer zdw 36 761

Starszy
bonaty bezdzietny szuka
nia na stałe w Poznaniu
licy od 1 października 31.
me 3 pokoje, kuchnia -
leżytościami najwyżej II.
d gospodarza za czynsz
zary. Oferty podanie czyn-
Kurjer Poznański zdp 36 579

2-3
wego mieszkania poszukuje
siec, piase 2 lata dzierż-
ry lub z meblami. Pośred-
wykluczeni. Oferty Kurjer
zdw 37 068

Mieszkania
pokojowego za czynsz od
arza poszukuje. Zgłoszenia
rjera zdw 37 514

4-6
wego mieszkania poszukuje
lub później. Dzierżawę pia-
ług umowy. J. Kłosowski.
ckiego 38. zdw 37 590

3-4
wego mieszkania słońecz-
nowoczesnym urządzeniem
kuje od właściciela domu.
oferty Kurjer zdw 37 620

Poszukuje
kania 4-3 pokojowego w
miesciu 1. 7. lub później
st od gospodarza. Zgłosze-
Kurjer zdw 37 642

Mieszkania
ociopokojowego, meble, bez.
Oferty Kurjer zdw 37 708

**ZAMIANA
MIESZKANIA**

Oddaje
ojowe mieszkanie częściowo
blami, wzamian małego, -
ry pod zdw 37 671

11 POKOJE UMEBL.

Dla
panów pokój umebł., blisko
i poczty do wynajęcia. -
rowskich 10. II., na lewo.
zdw 37 018

Słoneczny
owy parterowy. Grunwaldz.
zdw 36 568

Pokój
łowany w centrum, bez po-
wydzierżawie od 1. 7. Plac
miejski 10 b, mieszkanie 4.
zdw 36 330

Elegancko
łowane dwa pokoje fronto-
w wszelkimi wygodami od 1
do wynajęcia. Słowackiego
n. 2. wysoki parter.
zdw 36 779

Pokój
nosobowy, dwuosobowy. Kre-
4. wysoki parter, lewo.
zdw 37 135

Pokój
y elegancki 1 lub dwom oso-
wynajmie od 1. 7. Dąbrow-
go 33, m. 8.
zdw 37 176

Pokój umebłowany
dwójga osób czysty, słonecz-
wynajmie, Wielkie Garbary
mieszkanie 22 zdw 35 563

Pokój
tek Wildecki 67, mieszkanie 7
zdw 37 343

Centrum
osobowy. Cieszkowskiego 7.
prawo.
zdw 37 348

Pokój
pokoił śniadek 7, mieszka-
3.
zdw 37 369

Gimnazjastów
roku szkolnego przyjme na
cie w pobliżu 3 gimnazjów.
skłiwa opieka zapewniona.
rnowska, Długa 3, II, pr.
zdw 36 276

Przyjme
nie panienki uczennice z utrzy-
niem od nowego roku szkol-
so. Troskliwa opieka zapew-
nana. Pensjonat K. Sokolni-
ka, Ratajczaka 33.
zdw 36 940

Pokój
meblowany utrzymaniem, bez.
ższe wspólny wynajmie, Grobla
III, prawo, narożnik Wiel-
ch Garbar.
zdw 37 400

Skryta 14
l, lewo. Elektryczność, niekre-
pacy, 1 lipca
zdw 37 405

Pokój
raz, Poznańska 27, dom tylny.
Pietro, prawo.
zdw 37 406

Wspólny
pokój panienki planinny lub bez.
ojciecha 3, mieszkanie 6.
zdw 37 414

Pokój
zdy z balkonem na dwie osoby.
słabskiego 18, III, pietro,
prawo od 1 lipca. Od 3-5 po poł.
zdw 37 432

Pokój
frontowy, Sw. Marcin 5, m. 11.
zdw 37 589

Dwuosobowy

niekrepujący, elegancki zaraz.
Trzeciego Maja 6 mieszkanie 7.
zdw 37 437

Pokój
wynajmie, Słowackiego 35, II,
lewo.
zdw 37 449

Wynajme
pokój umebłowany elektryczność,
Mostowa 34 IV, prawo.
zdw 37 459

Pokój
umebłowany balkon Ratajczaka
11 a, VI, wejście, 97 m., 1. 7.
zdw 37 464

Pokój
duży, Młyńska 9, I, prawo.
zdw 37 474

Dwa
łączne pokoje, Młyńska 9, I,
prawo
zdw 37 476

2 słoneczne
niekrepujące elektryczność, pa-
nu małżeństwu, kuchnie Stacho-
wiak, Bukowska 7, II, zdw 37 476

Pokój
Rom, Szymańskiego 3, III, pra-
wo.
zdw 37 479

Centrum
czysty pokój wynajmie, Mielżyń-
skiego 22 I, mieszkanie 7.
zdw 37 482

Pokój
Ogrodowa 2, III, lewo.
zdw 37 492

Pokój
Wrocławska 38, m. 31, zdw 37 506

Pokój
balkonowy, elektryka Różana 23
II, zdw 37 544

Pokój
balkonowy, Rzeczypospolitej 9,
m. 8, zdw 37 542

Elegancki
pokój na 2 osoby, Rybak 9, mie-
szkanie 3, zdw 37 541

Pokój
wolny, Ratajczaka 11 a, 7 wejście
parter, prawo, zdw 37 540

Pokój
niekrepujący, Piekary 8 a, par-
ter, front, zdw 37 539

Pokój
do wynajęcia Kubik Za Groblą
5, m. 3, zdw 37 538

Pokój
panienkom, Strzelecka 23 a, par-
ter, III, drzwi, zdw 37 535

Sołacz
Sypialnia, mieszkalny, gazokuch-
nia, telefon, lazienka, centralne,
elektryczność, zupełnie oddzielnie
Ślaska 2, zdw 37 533

Wynajme
pokój, Łakowa 16 II, lewo,
zdw 37 534

Dwuosobowy
(4 25), 27 Grudnia 19, Strzelecka
zdw 37 532

Pokój
jeden lub dwa, dla małżeństwa
z używaniem kuchni i wszelki-
mi wygodami zaraz, Chelmoń-
skiego 2, parter, zdw 37 531

W śródmieściu
panienkom - panom, Marcin 29,
III, zdw 37 530

Pokój
1-2 panów, Łakowa 4 a, III, pra-
wo, zdw 37 569

Pokój
skromny bez pościeli wynajmie,
Działyskich 11, parter, Matu-
szek, zdw 37 322

Pokój
dla 2 panów (elektryka), Małec-
kiego 17, III, mieszkanie 6,
zdw 37 305

Egzystencja
Skład towarów krótkich, centrum
Gniezna sprzedam, Obiecie z to-
warem 8 000 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdw 37 511

Pokój
frontowy, światło elektryczne do
wynajęcia, Działyskich 8, I, le-
wo, zdw 37 516

Pokój
dla pana wspólny, Skarbowsa 20,
m. 9, zdw 37 527

Lepszy
niedrogi, Szyperka 1, III,
zdw 37 529

W śródmieściu
pokój wynajmie, Łakowa 19, m. 5
zdw 37 638

Pokój
do wynajęcia, Drożdżewska, Plac
Nowomiejski 9, zdw 37 586

Pokój
frontowy, elektryczność 1. 7. póź-
niej, Zielona 1, parter prawo,
zdw 37 587

Klatki
schodowej Kanalowa 17, mieszka-
nie 27, zdw 37 588

Gimnazjastów
od września przyjme na stancje,
Opieka i dobre odżywienie zapew-
niona, Tarnowska, Długa 3, II
pietro, zdw 37 641

Z klatki
schodowej, pościel pożądana, Le-
wandowski, Woźna 13, prawo,
zdw 37 646

Małżeństwu
lub panom, Małeckiego 8, I,
zdw 37 649

Pokój

frontowy, światło elektr. wynaj-
mie panu I. 7. Witkowski, Sw.
Wojciech 5, zdw 37 634

Gwarna
19 III lewo, ładny pokój świa-
tło elektryczne, wejście z sieni,
wynajmie, zdw 37 648

Centrum
2 pokoje solidnym osobom, Pół-
wiejska 5, m. 7, zdw 37 595

Pokój
dwom panom, Stary Rynek 45, II,
zdw 37 598

Dwuosobowy
umebłowany wynajmie, Strzelec-
ka 11, III prawo, zdw 37 611

Elegancki
pokój, elektryczność, niekrepujący
Śniadek 21, mieszkanie 2,
zdw 37 612

Pokoje
2 osobowe i wspólnika, Pościel
pożądana, Rom, Szymańskiego 9,
mieszkanie 8, zdw 37 614

Ładne
1-2 frontowe, lazienka, elektrycz-
ność, możliwe małżeństwu tania,
Półwiejska 30, mieszkanie Ledzie-
go, zdw 37 613

Pokój
Plac Nowomiejski 10b, I, pościel
własna, zdw 37 570

Dwuosobowy
zaraz, Wrocławska 33-34 III b,
mieszkanie 6, zdw 37 579

Komfortowy
pokój wynajmie panom zaraz,
Wierzbicice 37a, mieszka. 18,
zdw 37 580

Niekrepujący
słoneczny od 1. Ratajczaka 17, po-
dwórzcu, mieszkanie 13, zdw 37 581

Pokój
dla 1-2 osób niekrepujący, Strze-
lecka 32, m. 6, zdw 37 583

Pokój
frontowy z osobnym wejściem i
mały pokoił dla panienki, Łako-
wa 21, III, zdw 37 584

Pokój
umebłowany, dwuosobowy, pierw-
szego lipca wolny, Prusa 19, II
prawo, jw 6290

Zaraz
wynajmie pokój czysty, niekrepu-
jący, bez pościeli panu, Słowac-
kiego 42, I prawo, jw 6289

Pokój
frontowy fortepianem, elektrycz-
ność panu, Półwiejska 1, parter
lewo, dw 3992

Pokój
niekrepujący dla pani z 30. A-
dres wakaże Kurjer dw 3993

Pokój
27 Grudnia 5, II, zdw 37 567

Niekrepujący
frontowy czysty pokój 1-2, Kan-
taka 1, II prawo, zdw 37 566

Gwarna 10
mieszka. 6, duży dwom panom ta-
nio, Zgłoszenia Kurjer zdw 37 564

Pokój
dla panów, Wierzbicice 37a, m. 3,
zdw 37 561

Pokój
Ogrodowa 15, IV, p. lewo,
zdw 37 562

Pokój
Bukowska 9, II, zdw 37 645

Pokój
umebłowany do wynajęcia, Rataj-
czak, Składowa 11, wys. parter,
zdw 37 557

Centrum
ładny, duży, niekrepujący panu,
Szkoła 13, wysoki parter lewo,
zdw 37 555

Pokój
na 2 osoby wynajmie Zamysło-
wska, Fredry 3, mieszka. 14,
zdw 37 554

Balkonowy
pokój dwuosobowy, Rybak 12,
mieszkanie 24, zdw 37 550

Pokój
Za Bramką 7, parter front, mie-
szkanie 1, zdw 37 549

Pokój
utrzymaniem lub bez do wynaję-
cia, Składowa 1, wejście 3, m. 20
zdw 37 547

Pokój
wynajmie, Ogrodowa 15, IV, pra-
wo, front, zdw 37 548

Jasny
wygodny, czysto umebłowany nie-
krepujący Mickiewicza 29, parter
lewo, zdw 37 546

Pocztowa
16, III, m. 11, Jeden frontowy po-
kój dobrze umebłowany 1. 7. tele-
fon, kapielka, możliwe razem sa-
lonem, zdw 37 545

Józefa
9, III, prawo, dwuosobowy,
zdw 37 616

Ładny
frontowy, elektryczność, Młyńska
12a, mieszkanie 6, zdw 37 622

Frontowy
duży, słoneczny pokój do wynaję-
cia, Sw. Marcin 57, m. 8,
zdw 37 623

Pokój
umebłowany dla pana do wynaję-
cia od 1. 7. Pluta, Wrocławska
10-11, zdw 37 629

Pokój

ul. Poplińskich 12a m. 15,
zdw 37 558

Gimnazjastki
dobre utrzymanie troskliwa opie-
ka przyjmuje Prusimska, Ogro-
dowa 9 I, zdw 37 662

Niekrepujący
w domu kulturalnym 1. 7. -
Wierzbicice 3 I, lewo,
zdw 37 665

Pokój
niekrepujący 1-2 osoby, Śniadek-
kich 30, m. 6, zdw 37 668

Pokój
lepszemu panu, Wierzbicice 6,
I, prawo, zdw 37 673

Działyskich 2
mieszkanie 2 pokój inteligentnej
pani, zdw 37 676

3
pokoje z meblami, telefonem za-
raz do oddania, Plac Wolności 8,
III, mieszkanie 10 zdw 37 677

Pokój
pokoik, Kręta 4, m. 10,
zdw 37 284

Pokój
umebłowany frontowy elektrycz-
ność wynajmie, Słowackiego 48,
II, prawo, jw 6292

Pokój
dla 1-2 osób z obiadaniami - bez.
Matejki 63, mieszkanie 1,
jw 6295

Balkonowy
pokój wynajmie, Duszyńska, Kan-
taka 3, III Pw 18 019 25.51

Pokoik
tania, Skarbowsa 15 parter, lewo
zdw 37 695

Pokój
niekrepujący dla inteligentnej pa-
ni, Skarbowsa 15 parter, lewo,
zdw 37 696

Pokój
do wynajęcia, Zupańskiego 17,
III, lewo, rwl 14 628

Pokój
umebłowany, Wodna 25, III, pra-
wo, rwl 14 629

Pokój
frontowy niekrepujący wynajmie
Kwiatowa 3, II lewo, zdw 37 651

Panu
niekrepujący, elektryczność, par-
ter, Garmcarska 3, mieszka. 10
zdw 37 652

Pokój
centrum, elektryczność, utrzyma-
niem tania 1. 7. Grobla 29a I
lewo, zdw 37 657

Panom
Za Groblą 5, parter, prawo,
rwl 14 635

Pokój
małżeństwu bezdzietnemu, ży-
dowska 27, mieszka. 15, rwl 14 637

Gimnazjastów
lub panienki z utrzymaniem i do-
bra opieka przyjme, Marsz. Fo-
cha 41, I, p mieszkanie 6, w
pobliżu gimnazjum Marcinkow-
skiego, Mickiewicza i Generało-
wej Zamojskiej, zdw 37 698

Pokój
27 Grudnia 9 III, zdw 37 705

Panienki
na wspólny pokój, Kamińska, -
Rybak 22 a, zdw 37 706

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
pokoiu bardzo zaciężnego, sło-
necznego z wiktlem dietetycznym
Oferty Kurjer zdw 37 402

1-2 próżnych pokoi
poszukuje bezdzietna, inteligent-
na małżeństwo Oferty Kurjer
zdw 37 473

Pokoju
próżnego, luźnego lub 2 młej-
szych z utrzymaniem kuchni poszu-
kuje od 1. Oferty Kurjer
zdw 37 485

80-100
miesięcznie dla młode małżeństwo
za 2 próżne pokoje, czynsz kwar-
talnie zgóry, Oferty Kurjer
zdw 37 489

Matka
z córka poszukuje stancji na
wspólny pokój, Oferty Kurjer
zdw 37 536

Pani
poszukuje pokoju niekrepującego
centrum, Oferty Kurjer
zdw 37 585

13 LOKALE

Zaraz do wynajęcia
ubikacje handlowe dla hurtowni-
ków lub przedstawicieli w Pozna-
niu przy Starym Rynku, II pię-
tro wprost od gospodarza za
miesięcznym czynszem, Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 37 356

Lokale
przemysłowe w centrum miasta,
jasne, suche, samodzielny budy-
nek ca 1000 m² pokoje na biu-
ra, nadające się na fabrykę, hur-
townię i t. p., nadzwyczaj kor-
zystnie położone do wydzierża-
wienia od 1. 7. 31 lub później, -
Zgłoszenia dla właściciela domu
do „Par”, Al. Marcinkowskiego
11 pod nr. 24.61. Pw 12 050-24.61

Składu

próżnego poszukuje. Oferty Kur-
jer zdw 37 060

Lokale restauracyjne
kompletnie urządzone, trzypoko-
jowe mieszkanie i kuchnia, w
ruchliwej dzielnicy, przy kole-
fabryce i przystanku tramwajo-
wym za wpłaty 3 000 zł za rok
zgóry od właściciela natychmiast
do wynajęcia, M. Kamińska, -
Bydgoszcz, Grunwaldzka 119,
Pw 13 017-63.319

14 DZIERŻAWY

Duży
skład centrum miasta (miesięcz-
na dzierżawa) od gospodarza, -
Zgłoszenia Kurjer zdw 37 401

Plac
wydzierżawie Zgłoszenia Słowac-
kiego 34 I, lewo, zdw 37 408

Kiosk
w Puszczykowie w bardzo ruchli-
wym miejscu wydzierżawie, Oferty
Kurjer zdw 37 442

Skład
kolonjalny z mieszkaniem przy
przedsiębiorstwie zbożowym od
1. 7. wydzierżawie, Obiecie 3 000
zł. Oferty S' Krieger Lopiano,
dpw 3 991

Skład
oraz 2 pokoje i kuchnię na Ła-
zaru wydzierżawie natychmiast
właściciel, Oferty Kurjer
zdw 37 505

Ubikacje
nadające się na stajnię lub war-
sztaty wydzierżawie, Wierzbie-
cice 37 zdw 37 680

15 UZDROWISKA

Jaremeze
uroczy położony pensjonat „Gor-
zan” poleca słoneczne pokoje, wy-
kwintne utrzymanie własny kort
tennisowy „ony umiarkowane
nw 11 407

Zakopane
Pensjonat murywany „Zawory”
komfortowo urządzone w pię-
nem położeniu poleca pokoje z
utrzymaniem ceny przystęp

26 ROZRYWKA

Ciekawa książka

uprzyjemnia letni wypoczynek. Abonament wakacyjny na warunkach ulgowych w Wypożyczalni Książek Z. Hulanickiej. Wszystkie nowości polskie i francuskie, dział dla młodzieży. Dąbrowskiego 1 narożnik Jasnej, etw. od 9-6. Pw 11 999-24.66

Kino „Wilsona“, Lazarskie wielkie arcydzieło które wstrząsnęło i zadziwiło cały świat: „Białe Cienie“, zdw 57 448

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 80 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik

kawaler z dobrą praktyką i szkołą ogrodniczą poszukuje posady od 1 lipca. Łaskawe oferty Kurjera zdw 63 809

Ekspedjentka

do bufetu w polskim i niemieckim języku poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 056

Ekspedjentka bufetowa

poszukuje posady restauracji lub kawiarni na prowincji. Oferty: Agentura, Zbąszyń, nwl 11 705

Gospodyni

samodzielną, umiejącą dobrze gotować z dobrym świadectwem - zmieniać posadę od 15. 7. 31 celem dalszej praktyki na majątku lub w mieście. Oferty upr. do Kurjera zdw 3972

Szofer

monter, kawaler, lat 25, 6-letnia praktyka z dobrymi świadectwami, pewien w jeździe na gruntu - awans na stanowisko kierownika i wszelkich maszyn z złożeniem kaucji poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 37 172

Syn

porządnych rodziców pragnie się wyuczyć za obuwnika najchętniej w Poznaniu. Oferty Kurjera zdw 37 259

Bufetowa

poszukuje posady jako bufetowa lub do składki piekarskiego. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjera zdw 37 342

Student

energiczny, poszukuje kondycji na wakacje, łacina, greka, francuskie w innych pomoc (niemiecki, angielski). Sporty, jazda konna, tenis itd. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 374

Rządca gospod.

lat 36, z 10 letnią praktyką z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech Rzutki, energiczny i zamiłowany w swym zawodzie. Zna hodowlę inwentarza zarodowego oraz książkowość rolniczą. Przyjmuje także posadę kasjera urzędniczą podwózkowego od 1. 7. 1931 lub później. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdpw 37 403

Panienska

młda poszukuje zajęcia jako przychodnia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 411

Dziewczyna

starsza z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady 1. ewentualnie 15 lipca. Oferty Kurjera zdw 37 513

Ślusarz

szofer, mechanik na rowery, centrifugi, dobry fachowiec poszukuje posady. Adres Kurjera zdw 37 436

Ekspedjentka

branży rzemieślniczej poszukuje posady od zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 446

Służąca

poszukuje posady do wszystkiego, najchętniej do dwójga osób. Oferty Kurjera zdw 37 453

Dziewczyna

z skromnym gotowaniem, praniem poszukuje posady 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 456

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Triumf Miłości“. Aurora: „Pat i Patachon jako Pogromcy wilków“. Colosseum: „Kapitan Lash“. Corso: „Orły pustyni“. Edison: „W piaskach Sahary“. Metropolis: „Słodcy zwycięstwa“ i rewja p. t. „U nas zawsze wesoło“. Odeon: „Krew na piasku“. Renaissance: „Krołowie bez korony“ i „Biały Kiel“. Słońce: „Walc Miłości“. Tezza: „Nad brzegami Gan-gesu“. Wilsona: „Białe Cienie“.

Stenotypistka

biegła maszynistka poszukuje posady początkującej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 403

Dziewczę

z lepszej rodziny, znające szycie, poszukuje jakiegokolwiek posady. Świadectwa dobre Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 37 407

Szukam

posługi po południu, dobre świadectwa. Oferty Kurjera zdw 37 471

Meżatka

lat 20 poszukuje zajęcia jako służąca. Oferty Kurjera zdw 37 472

Panienska

lat 25, z dobrym świadectwem, umiejąca prowadzić gospodarstwo domowe oraz gotować, poszukuje posady. Proszę o łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 477

Osoba

inteligentna, przystojna, religijna sumienna, wykształcenie średnie, gospodarstwo domowe pielęgnacja, zarząd domu, poszukuje posady stalej do dwójga lub wdowca z dziećmi za skromnym wynagrodzeniem, może na wyjazd. Oferty Kurjera zdw 37 480

Młodsza

kucharka poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjera zdw 37 483

Dziewczyna

uczciwa poszukuje posady z gotowaniem od 1. 7. lub 15. Oferty Kurjera zdw 37 484

Pokojuwa

szuka posady od 1. 7. w Poznaniu. Oferty Kurjera zdw 37 487

Kucharka gospodyni

poszukuje posady zaraz: kasyna oficera podoficerskiego lub hotelu. Oferty Kurjera zdw 37 488

Pracznka

młoda, silna, bardzo akuratna szuka prania. Oferty Kurjera zdw 37 494

Posługaczka

uczciwa poszukuje posady po południu. Oferty Kurjera zdw 37 503

Panienska

19-letnia, z dobrym świadectwem poszukuje posady do dzieci najchętniej w majątku lub na wyjazd. Oferty Kurjera zdw 37 156

Panienska

poszukuje zaraz posady do dzieci. Oferty Kurjera zdw 37 418

Dziewczyna

wiejska lat 17, poszukuje posady do wszystkich prac domowych. Oferty Kurjera zdw 37 515

Starsza osoba

inteligentna, wykształcona, znająca gospodarstwo domowe przyjmie posadę u samotnej osoby albo do wyreczenia pani domu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 517

Pomocnik fryzjerski

poszukuje posady. Oferty uprasza do Kurjera zdw 37 520

Ogrodnik

samotny pierwszorzędna siła przytem dobry myślny, poszukuje posady od sierpnia lub później. Oferty uprasza do Kurjera zdw 37 523

Francuzka

(angielski muzyka) poszukuje posady. Bydgoszcz, Poste restante, Camille Vertel zdw 37 525

Dziewczyna

szuka posady do wszystkiego z gotowaniem 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 528

Dziewczyna

z gotowaniem i do wszystkiego szuka pracy od 1 lipca. Oferty Kurjera zdw 37 593

Gospodyni - kucharka

z dobrymi świadectwami przyjmie posadę u samotnego państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjera zdw 37 594

Posługi

uczciwa, pracowita dziewczyna. Oferty Kurjera zdw 37 596

Dziewczyna

zaufana, z dobrym gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny, dobrymi świadectwami, szuka posady u 1 lub 2 osób. Oferty Kurjera zdw 37 604

Prania

prasowania poszukuje w dom lub poza dom. Oferty Kurjera zdw 37 607

Dziewczyna

z gotowaniem szuka posady od 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 608

Kierownik

techniczny młynów z długoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 37 609

Dziewczyna

czysta, pracowita poszukuje posady od 1. 7. z skromnym gotowaniem i praniem. Oferty Kurjera zdw 37 669

Szofer - kowal

poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 610

Dziewczyna

uczciwa, pracowita, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem 1. 7. 31. Oferty Kurjera zdw 37 572

Dziewczyna

samodzielną z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1. lub 15. 7. Oferty Kurjera zdw 37 551

Kucharka

do wszystkiego z dobrem poleceniem szuka posady. Oferty Kurjera zdw 37 578

Prośba!

Trzeźwy, biegły zecer-drukarz (abstyn.), prosi o posadę zaraz lub później. Przyjmie także miejsce w biurze, w majątku, woźnego lub t. p. mała osoba, odpowiedzialna na służącego w majątku. Początkowo przyjmie tylko za utrzymanie. Łask. oferty Wład. Piłogel, Koźmin Wlkp., Glinki 2. zdw 37 526

Dla gosposi!

wzorowej, długoletniej poszukuje miejsca od 1. 7. lub później, tylko w lepszym domu chlebobawczy. Oferty Kurjera jw 6287

Wystawa Kolonialna w Paryżu

Wycieczki 10-cio dniowe od zł 355 organizuje Polskie Biuro Podróży w Paryżu „Polexpress“ Przedstawicielstwo w Poznaniu Plac Wolności nr. 10 - tel. 22-17 w lokalu firmy St. Jaeschke - Wyroby skórzane. npw 11733

Stenotypistka

pelsko-niemiecka poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 3904

Starsza

służąca sumienna i pracowita poszukuje posady do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjera zdw 37 555

Pomocnik

szwewki poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjera zdw 37 563

Posługaczka

uczciwa, poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 37 559

Poszukuję

posady od 1 lub 15 lipca do pielęgnacji chorej. Oferty Kurjera zdw 37 553

Panienska

która zna szycie szuka posady do dzieci zaraz lub 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 552

Szofer

z własnym samochodem szuka posady. Adres Kurjera zdw 37 573

Dziewczyna

uczciwa, sierota, która niema żadnej opieki szuka posady do wszelkich prac domowych. Najchętniej obejmie posadę od 1 lipca. Oferty Kurjera zdw 37 619

Dziewczyna

uczciwa, szuka posady z praniem, małym gotowaniem. Zgłoszenia Kurjera zdw 37 628

Służąca

samodzielną z dobrym gotowaniem, świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 37 679

Służąca

do wszystkiego z gotowaniem długoletnie świadectwa poszukuje posady 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 681

Nadmłynarz

długoletnia praktyka poszukuje posady od 1. 7. 31. lub później, także jako samodzielny. Klara, Zbąszyń, ul. 11 Stycznia 2, nwl 11 808

Kucharka

z dobrem gotowaniem poszukuje posady 1 lipca. Łaskawe oferty Kurjera zdw 37 640

Dziewczyna

poszukuje posady do lekkich prac domowych od 1. Oferty Kurjera zdw 37 643

Służąca

z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjera zdw 37 647

Posadę

przyjmie stała tylko w lepszym domu za skromnym wynagrodzeniem panna inteligentna, sumienna, solidna reflektująca na dobre religijne traktowanie. Zajmie się gospodarstwem, dziećmi i pomocą w składzie. Oferty z warunkami Kurjera zdw 37 697

Posługaczka

szuka posady z praniem, Oferty Kurjera zdw 37 700

Dziewczyna

z prowincji do wszelkich prac domowych z dobrymi świadectwami, cokolwiek gotowaniem, dobrem poleceniem, szuka posady od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 37 709

Robotnica

umiejąca odcigać limoniadę, wodę i spuszczać piwa, szuka jakiegokolwiek pracy w hurtowni. Wa od 1. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjera zdw 37 715

Dziewczyna

starsza z gotowaniem, sumienna, nawskroś uczciwa szuka posady 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 271

Dziewczyna

do wszystkiego z coślowlwym gotowaniem i szyciem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjera zdw 37 231

Posługaczka

czysta, sumienna szuka posady. Oferty Kurjera zdw 37 233

Buchalter - handlowiec

energiczny, chętny, sumienny pracownik, dobry organizator z inicjatywą i precyzją poszukuje posady biurowej, ewentualnie przyjmie zastępstwo na czas wakacyjny. Oferty Kurjera zdw 35 787

Dziewczyna

poszukuje posady. Oferty Kurjera zdw 37 344

Woźny

szuka za kaucją 1000 złotych posady. Oferty Kurjera zdw 37 020

Dziewczyna poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. 7. Oferty Kurjera zdw 37 346

Marszantka

która zna szycie poszukuje stałej posady udzielnem pożyczki 500 zł. własna pościelą. Zgłoszenia Agentura Kurjera, Leszno, Komeniusza n 11 791

Polecam

nauczycielki zaraz lub 1. 7. także bony i panny do dzieci. Marja Rüdiger św. Marcin 28, parter, lewo. zdw 37 375

Literat

bardzo miły młody, kulturalny, wyjedzie na wieś w jakimkolwiek wiekubad charakterze. Łaskawe oferty przyjmują ekspedycja Kurjera zdw 37 410

Początkująca

kasjerka biuralistka z praktyką pierwszorzędno majątku szk. handl. szuka posady, najchętniej w majątku bezpłatnie. Łaskawe zgłoszenia Kurjera zdw 36 973

23 WOLNE MIEJSCA

Pierwszorzędny kucharz z znajomością warszawskiej kuchni potrzebny od 1 lipca. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pensji do Hotelu pod lwem. Inowrocław. nwl 11 777

Potrzebny

zecer dzielný w swoim zawodzie z dobrą poleceniami, na stałą posadę w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 37 399

Mężowie zaufania

różnych stowarzyszeń mogą zarobić dużo pieniędzy przez objęcie poważnego i honorowego zastępstwa. Zgłoszenia pisemne pod „Egzystencja“, Kraków. Skrytka pocztowa 105 npw 11 737

Zarobek

400-500 zł miesięcznie znajdują pracownicy umysłowi, fizyczni i bezrobotni. Bez wkładu i fachowości natchmiastowy dochód zapewniony. Zgłoszenia „Gozakred“, Lwów Walowa 11a. Pp 11 724-72.51

Inteligentna panienska

dobrej prezentacji do pracy domowej u samotnego lekarza potrzebna. Warunki, życiorys, podobizna ekspedycji Kurjera dw 3976

Techniczka dentystyczna biegła operatywnie, technice zaraz potrzebna. Warunki, świadectwa podobizne kieroawc Kurjera zdpw 36 572

Ucznia przyjmę

oraz pomocnika na stałą wypomóżkę. Owczarzak, Górna Wilda 78 fryzjer. zdw 37 415

Maszynistka

nadzwyczajnie biegła poszukująca. Zgłoszenia Kurjera zdw 37 560

Fryzjerka

manicurzystka, dzielna, nad morze. Zgłoszenia Marc. Mottogo 2, m. 2, od 7-9 wieczorem. zdw 37 439

Służąca

z gotowaniem, najchętniej wiejska 1. 7. potrzebna. Szamarzewskiego 11, Piekarnia Polska. zdw 37 405

Mleczarza woźnicę

kawalera doświadczonego w sprzedaży mleka butelkowego, poszukuje zaraz majątek pod Warszawa Oferty Grunwaldzka 42, Sławczyńska. zdw 37 486

Potrzebna

zaraz wykwalifikowana kucharka na wieś Świadectwa wymagane. Oferty do Kurjera zdw 37 510

Posługaczka

potrzebna, Polak, Grodziska 22, Błonia Grunwaldzkie. zdw 37 537

Poszukuję

służącej do wszystkiego na wieś szkoła. Wiadomość: Skład futer, Marcina 1. zdw 37 249

Służąca

potrzebna od 1. 7. lub później do wszystkiego z samodzielnym gotowaniem, czystą z dobrymi świadectwami do miasta na prowincję. Posada dobra pensja odpowiedzialna w domu 5 osób dorosłych. Do zgłoszenia dołączyc fotografie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 518

Pomocnik ogrodnicy

potrzebny zaraz Zgłoszenia z odpisami świadectw do Zarządu Dóbr Jezioroki, poczta Jezioroki k. Poznania zdw 37 619

Pomocnik

fryzjerski, potrzebny zaraz. Poznańska 22. zdw 37 599

Dziewczyna

z gotowaniem potrzebna. Wodna 25 II prawo. rw 14 630

Bufetowy (a)

poważna restauracja z kaucją zaraz potrzebny Oferty Kurjera zdw 37 670

Młody

potrzebny fryzjerski, potrzebny. Marciniak, Górna Wilda 94. zdw 37 603

Paniel

do zwiedzenia prywatnej klienteli prukuje zaraz. Stały zarobek. Zgłoszenia pomiędzy 1a 2 za. Adres wskaże Kurjer zdw 37 434

8 pań

inteligentne, z dobrą reprezentacją, które sobie chcą stworzyć dobrą i stałą egzystencję z wysokim dochodem miesięcznym mogą się zgłosić. Pielęgniarki i panie w średnim wieku, mają pierwszeństwo. Zgl. z dokumentami: od godz. 9-12 - 3-5. Waly Jana III 12, parter lewo. zdw 37 543

Ogrodnik - szkółkarz

samodzielný, potrzebny zaraz do 40 szkółek. Oferty z życ